

T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
DİNLER TARİHİ BİLİM DALI

HRİSTİYAN RAHİBELERİN MANASTIR HAYATI
(KARMELİT TARİKATI ÖRNEĞİ)

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Nagehan Zeynep CEYLANLAR

BURSA - 2014

T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
DİNLER TARİHİ BİLİM DALI

**HRİSTİYAN RAHİBELERİN MANASTIR HAYATI (KARMELİT
TARİKATI ÖRNEĞİ)**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Nagehan Zeynep CEYLANLAR

Danışman:
Doç. Dr. Muhammet TARAKÇI

BURSA – 2014

TEZ ONAY SAYFASI

T. C.

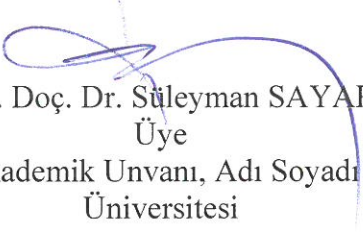
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Dinler Tarihi Bilim Dalı'nda 701221011 numaralı Nagehan Zeynep CEYLANLAR'ın hazırladığı "Hıristiyan Rahibelerin Manastır Hayatı (Karmelit Tarikatı Örneği)" konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 01/08/2014 günü 13⁰⁰ - 15⁰⁰ saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin/çalışmasının (başarılı/başarısız) olduğuna (oybirliği/oy çokluğu) ile karar verilmiştir.

Doç. Dr. Muhammet TARAĞCI
Üye (Tez Danışmanı ve Sınav
Komisyonu Başkanı)
Akademik Unvanı, Adı Soyadı
Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa KARA
Üye
Akademik Unvanı, Adı Soyadı
Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Süleyman SAYAR
Üye
Akademik Unvanı, Adı Soyadı
Üniversitesi

01/08/2014

ÖZET

Yazar Adı ve Soyadı : Nagehan Zeynep CEYLANLAR
Üniversite : Uludağ Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı : Felsefe ve Din Bilimleri
Bilim Dalı : Dinler Tarihi
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı : XI +
Mezuniyet Tarihi : / / 20.....
Tez Danışmanı : Doç. Dr. Muhammet TARAKÇI

HIRİSTİYAN RAHİBELERİN MANASTIR HAYATI (KARMELİT TARİKATI ÖRNEĞİ)

Bu çalışmada öncelikle Karmelit rahibelerinin manastır hayatı ele alınmıştır. Çalışmamızda günlük pratiklere, ibadete ve maneviyata ağırlık verilmiştir. Ayrıca kontemplatif tekniklere dayanan bu tür hayat tarzının her yönünden bahsedilmeye çalışılmıştır. Ana kaynak olarak Karmelit Tarikatının Kural'ı ve Nizamnamesi tercih edilmiştir. Kural ve Nizamname'de bulunan maddelere göre manastır yaşamı değerlendirilmiş ve rahibelere danışarak derinlemesine incelenmiştir. Araştırmamız esnasında deskriptif bir metot kullanılmıştır. Amacımız manastır hayatını olduğu gibi yansıtmaktır..

Araştırmacı bir süreliğine manastırda yaşamış ve bir rahibe adayını da yakından izleme imkanı yakalamıştır. Çalışmamızı manastırın içinde yürüttüğümüz için rahibelerin mahremiyetine de önem verilmiştir. Bu süreç boyunca manastırdaki günlük programa göre hareket edilmiş, sessizliğe önem verilmiş, zaman zaman da ibadetlere iştirak edilmiştir. Bu yüzden araştırma gözlemlerle ve kişisel deneyimle desteklenmiştir. Bu çalışmada ayrıca Azize Teresa'nın yenilediği geleneğin rolü hakkında bilgi bulunmaktadır.

Anahtar Sözcükler:

Manastır, manastır hayatı, hıristiyan rahibeler, Karmelitler

ABSTRACT

Name and Surname : Nagehan Zeynep CEYLANLAR
University : Uludağ University
Institution : Social Science Institution
Field : Study of Religion and Philosophy
Branch : History of Religions
Degree Awarded : Master's Thesis
Page Number : XI +
Degree Date : / / 20.....
Supervisor : Muhammet TARAKÇI,,Associate Professor of History of Religion

THE MONASTIC LIFE OF CHRISTIAN NUNS (THE CASE OF CARMELITES)

First of all, this study examines the monastic life of Carmelites nuns. Mostly it focuses on daily religious practices, praying and spirituality. It also tries to mention about all the aspects of this type of life which is based on contemplative techniques. It is preferred to use Rule and Constitutions of the Carmelites Order as a main source. The monastic life was evaluated according to articles which are in the Constitutions and also was observed consulting to nuns. During the study a descriptive method was used. Its aim is to reflect the monastic life as it is.

The researcher lived in a monastery for a period and had a opportunity to observe the postulant closely. As she took her study in the monastery, the privacy of nuns was also respected. Through this time it was behaved according to daily programme concerned of silence and sometimes participated in prayings. Therefore, the research is supported with observations and personal experience.

The research also provides with some information about the role of the tradition which was renewed by Saint Teresa.

Keywords

Monastery, monastic life, christian nuns, Carmelites

ÖNSÖZ

Hristiyanlığın ilk dönemlerinde ortaya çıkan manastır hayatı günümüze dek varlığını sürdürmüştür. Bir Hristiyanın hakikati arayışında önemli bir basamak olarak kabul edilen bu hayat tarzı, yüzyıllar boyunca farklı coğrafyalarda, farklı tarikatlarda şekillenmiştir.

Belirli bir Kural (Regola) çerçevesinde yaşayan keşiş ve rahibelerin beden ile ruh terbiyesine ve zühde dayanan bu manastır yaşamları Hristiyanlığın halen büyük ölçüde gizemini koruyan konularından birini teşkil etmektedir. Bu gizemli hayata ancak dünyevî zevklerden, güzelliklerden, mal ve mülkten vazgeçip Tanrı'nın davetine icabet edenler girebilir. Havariler gibi, her şeyi ardında bırakıp Tanrı'nın bu davetini kabul eden ve Tanrı'ya kavuşma arzusu taşıyan rahibelerin mükâfatı, manastır yaşamı aracılığıyla Tanrı'yla olan manevî birleşmedir.

Hristiyanlıktaki diğer tarikatlar gibi Tanrı'ya kavuşmayı, O'nunla bir olmayı amaç edinen Karmelit tarikatına mensup rahibelerin yaşamı, yoğun tefekkür, sessizlik, yalnızlık, inziva ve sürekli ibadet gibi unsurlara dayanmaktadır. Hristiyan mistisizminde mihenk taşı olarak nitelendirilen Avilalı Teresa tüm bu unsurları yeniden ele almış, tarikatın geleneğini şekillendirmiş ve bunu yaparken de Kural'ı ve ilk münzevileri örnek almıştır. Bu reformu gerçekleştirerek Karmelit tarikatının “Yalın Ayaklı” olarak tabir edilen kolunun ortaya çıkmasında önemli bir rol oynamıştır.

Batı'da manastır hayatına dair birçok çalışma olmasına karşın ülkemizde bu konuya yönelik çalışmaların sınırlı sayıda olduğunu söylemek mümkündür. Doğu kaynaklı olmasına rağmen, Batı'da da nüfuzunu artırmış olan ve yaklaşık sekiz asırlık tarihe, geleneğe dayanan Karmelit tarikatı rahibelerinin manastır hayatını ele alan bu çalışma bahsi geçen açığı kapatmak üzere doğmuştur. Bunun yanı sıra söz konusu araştırma “Yalın Ayaklı Karmelitler'in” İtalya Fano'da bulunan Azize Teresa manastırında yapılmıştır. Araştırmayı gerçekleştirmek üzere manastır cemaatine başvurulmuş, yazışmalar yapılmış, gereken bilgiler verilmiş ve cemaat toplanarak oy birliği ile araştırmacıyı manastıra kabul etmiş, araştırmacı da katılımcı-gözlemci sıfatı ile manastırda Karmelit rahibelerle yaşayarak manastır hayatını deneyimlemiştir. Bu çalışma esnasında tarikat kaynaklarından elde edilen bilgiler ve manastırda yapılan gözlemler aktarılırken deskriptif metot kullanılmış, manastır hayatı olduğu gibi göz önüne serilmeye çalışılmıştır.

Araştırma süreci, manastırda uygulanan Kural ve Nizamname çerçevesinde cemaatle birlikte manastır hayatının kural ve kaidelerine ters düşmeksizin geçirilmeye çalışılmıştır. Karşılıklı saygıya binaen manastır rahibelerinin mahremiyetine özen gösterilmiş; fotoğraf, materyal vb. herhangi bir şey izinsiz kullanılmamıştır. Araştırmacı rahatlıkla kendi dinî pratiklerini yerine getirmiş, rahibelerin de dinî pratiklerini gözlemlemiş, belli aralıklarla manastır Başrahibesi Rahibe Teresa ve cemaatin diğer üyeleriyle tarikatın Kural'ı ve yaşam tarzı üzerine mülakatlar yapmıştır. Manastırda cemaatin, manastır ve cemaatle ilgili yaptıkları kapalı toplantılar hariç, manastır yaşamının tüm pratiklerine (yemek, çalışma, sessizlik, halvet, oruç) katılım sağlanmıştır.

Ayrıca araştırma öncesinde ve araştırma süresi boyunca hiçbir dinî kurum, kuruluş, cemaatten maddî destek alınmamıştır. Araştırmacının şahsî amacı ise manastır hayatını birebir katılımcı olarak gözlemlemek ve verilere dayanarak anlatmak ve bu tür çalışmalara öncülük etmektir. Bu amaç doğrultusunda zorlu ve yorucu araştırma süresince bana yol gösteren tez danışmanım Doç. Dr. Muhammet Tarakçı'ya, inziva süresince mektuplarıyla manevî destek veren değerli hocam Prof. Dr. Mustafa Kara'ya, manastırda kaldığım süre boyunca beni misafir edip araştırmam için gerekli birikimi kazanmama vesile olan Azize Teresa Manastırı Başrahibesi Rahibe Teresa'ya ve onun nezdinde tüm cemaate, tarikatın yöneticilerinden Rahip Gabriele Morra'ya, manastır cemaatiyle irtibatımı sağlayan San Piere Kilisesi rahiplerinden Dr. Alberto Fabio Ambrosio'ya, son olarak araştırma boyunca beni destekleyen ve sabırla bekleyen aileme en içten şükranlarımı sunarım. Bu tezimi manevî babam olan Birol Çabuk'a ithaf ediyorum.

Ağustos 2014

Nagehan Zeynep CEYLANLAR

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
KISALTMALAR.....	x
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM: KARMELİT TARİKATININ TARİHÇESİ

1. Karmel Dağı.....	3
2. İlk Karmelitler Ve Tarikatın Kuralı	5
3. Avıralı Teresa Ve Tarikat Reformu	12
4.Tarikatın Arması.....	15
5. Günümüzde Tarikata Ait Rahibe Manastırları	18

İKİNCİ BÖLÜM: TARİKATIN MANEVİYATI

1. Tanrı ile Birlik	26
2. Havarisel Gayret	27
3. Yalnızlık	28
4. Sessizlik	29
5. İnziva	31
6. Meryem	32
7. Haçın Yuhannası	36
8. Edith Stein.....	39
9. Teslisin Elizabeti.....	42

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:
MANASTIR YAŞAMINA GİRİŞ VE VOKASYON

1. Vokasyonların Algılanması	43
2. Genel Özellikler	44
3. Karmelit Tarikatının Kriterleri.....	44
4. Hazırlık Devresi Ve Adaylık	45
5. Çıraklık	47
6. Çıraklığa Kabul Töreni	48
7. Kıyafetin Kutsanması	49
8. Tarikat Yeminleri.....	51
9. Geçici Yemin.....	51
10. Geçici Yemin Töreni	52
11. Yeminin Yenilenmesi	55
12. Daimi Yemin	56
13. Eğitim Süreci Ve Eğitim Programları.....	61

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:
MANASTIRDA TOPLU YAŞAM

1. Manastırda Toplu Yaşam Ve Özellikleri	64
2. Günlük Program	64
3. Yemek.....	65
4. Rekreasyon.....	68
5. Kıyafet	70
6. Hastalık	76
7. Ölüm	78
8. Manastırlara Giriş - Çıkışlar	78
9. Görüş Odasında Ziyaretler Ve İletişim Araçlarının Kullanımı	79

BEŞİNCİ BÖLÜM:
MANASTIRDA İBADET HAYATI

1. Liturji	82
2. Dua Saatleri Liturjisi	83

3. Kutsal Okuma'dan (Lectio Divina) Tefekkür (Kontemplasyon) Uzanan Yol....	85
4. Manevî Okumalar	86
5. Günah Çıkarma.....	87
6. Vicdan Muhasebesi	88
7. Halvet	88
SONUÇ	90
EKLER.....	93
1. Çalışma Programları	93
2. Günlük Program	98
3. Yemek Listesi.....	99
KAYNAKÇA.....	102
ÖZGEÇMİŞ	104

KISALTMALAR

a.g.e Adı Geçen Eser

DC Dizionario Carmelitano

DEDC Dizionario Enciclopedico Di Spiritualiata Carmelitana

Çev. Çeviren

SDC Storia Del Carmelo

GİRİŞ

Manastır hayatı hem Hristiyanlık tarihinde hem de mistisizminde önemli bir yer işgal etmekte ve Batı’da konuyla ilgili önemli ve zengin bir literatürün varlığı bilinmektedir. Bunun yanı sıra Karmelit tarikatının asırları aşmış gelen gerek yazılı gerekse sözlü literatürü bulunmaktadır. Bu çalışmada Karmelit tarikatının literatürü dikkate alınarak tarikata ait rahibelerin manastırında, manastır yaşamı değerlendirilmeye çalışılmış, bu değerlendirme ve analizlerde tarikatın ana metni olarak nitelendirilen *Kural* ve Manastır rahibelerine ait *Nizamname* ana kaynak olarak kullanılmıştır.

Araştırmada öncelikle Karmelit tarikatının tarihi ve bu tarikatı reforma tabi tutan Avilalı Teresa hakkında giriş mahiyetinde kısa bilgiler verilmiştir. Karmelit tarikatının doğduğu Karmel Dağı’nın ve öneminin yanı sıra tarikatın bugün dünya üzerindeki dağılımı da örneklerle sunulmuştur. Bunun yapılmasının nedeni uzun bir geçmişe sahip olan tarikatın dünya üzerinde nüfuzunu göstermek ve dolayısıyla Karmelit tarikatı rahibelerinin dünyanın değişik yerlerindeki manastır yaşamlarının varlığına işaret etmektir.

Çalışmanın amacı; yazılı kaynaklar, gözlem ve mülakatlara dayanarak, Karmelit tarikatına ait bir rahibe manastırının işleyiş tarzının, dinî ve günlük yaşamlarının mümkün olduğunca objektif ve deskriptif tarzda ortaya konulmasıdır. Bu maksatla, manastır hayatının çeşitli yönleri ele alınmış yine *Kural*’a göre tasnif edilerek değerlendirmeler yapılmıştır.

Tezin ilk bölümü tarikatı tanıtmaya yönelik olup hazırlayıcı bir nitelik taşımaktadır. İkinci Bölüm’de ise tarikatın maneviyatı ele alınmış, maneviyatını oluşturan unsurlardan bahsedilmiş ve Karmelit tarikatının manevî dünyasını yansıtan önemli figürler seçilerek hayatları hakkında bilgi verilmiştir.

Üçüncü Bölüm’de manastır yaşamına giriş, belli dönemler ele alınarak anlatılmış; ayrıca bu dönemlerde verilen eğitimin niteliğinden ve manastır yaşamına adım atılırken önem arz eden ritüellerden de bahsedilmiştir. Dördüncü Bölüm’de ise tarikatın münzevi karakterinin yanında etkin olan cemaat hayatı ele alınmış, günlük yaşamlarından örnekler sunulmuştur.

Tezin son bölümünde ise manastırda dinî pratikler yine *Nizamname* çerçevesinde ele alınmış, rahibelerin manastır yaşamlarının büyük bir kısmını kaplayan ibadetlerine dikkat

çekilmiştir. Araştırmacı katılımcı-gözlemci sıfatıyla manastır yaşamını bizzat tecrübe ettikten sonra, çalışmasını hem yazılı literatürü hem de gözlem ve mülakatlarını kullanarak şekillendirmiştir. Çalışma örnek olay mahiyetinde olup, bu tarikatın genel portresini çizmekle beraber, özelde Yalın Ayaklı Karmelit Rahibelerin Manastır Hayatını ele almıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM:

KARMELİT TARİKATININ TARİHÇESİ

1. Karmel Dağı

Tarih sahnesine Ortadoğu’da çıkıp bugün Batı’da ve dünyanın birçok bölgesindeki diğer Katolik tarikatlar gibi İsa Mesih’in izlerini takip ederek Tanrı Sözü’nü duyurmaya gayret eden Karmelit tarikatı, bir yönüyle diğer tarikatlardan ayrılmaktadır. Adını, Fransiskenler ya da Dominikenler gibi bir azizden almayan bu tarikat, adıyla beraber tüm varlığını bir dağa, Karmel Dağı’na bağlamaktadır.

Karmel Dağı Filistin’de Akdeniz’e uzanan burnu ile Hayfa körfezinin güneybatısını kaplamaktadır. Karmel kelimesi İncil’de 43-44 kez geçmektedir. “İçinde bol yeşilliğin olduğu bahçe”¹ anlamında kullanıldığı gibi “dağ” olarak da zikredilmektedir. Bundan başka bir renk olarak “Karmen kırmızısı” ve “olgunlaşmamış arpa ya da buğday tanesi” anlamında da kullanılmaktadır.²

Karmelit tarikatı XII. Yüzyılın sonlarında bazı haçlılar, eski savaşçılar ve hacılar tarafından kurulmuştur.³ İlk münzevilerin yaşamak için Karmel Dağı’nı seçmelerinin nedeni, buranın o tarihlerde inziva hayatının yaşanabileceği tek yer olması ya da Peygamber İlyâ’nın burada yaşamış olmasıdır.⁴ Zira Peygamber İlyâ’nın bu dağın eteklerinde Baal’in peygamberlerine meydan okuduğu, uzun süren kuraklığın ardından, yaptığı bir dua sonucunda burada yağmur yağmasına vesile olduğu ve aynı yerde ikamet ettiği bilinmektedir.⁵ Dolayısıyla Karmel Dağı keşişleri Peygamber İlyâ’yı hayatlarında bir esin kaynağı olarak kabul etmektedirler. Bu aynı zamanda tarikatın Karmel Dağı ile ilgili olan maneviyatında da kendine yer bulmaktadır.

¹ Nahum 1:4.

² Contardo Zorzin, *Storia Del Carmelo*, Mimep-Docete, 2005, s. 14.

³ *Dizionario Enciclopedico Di Spiritualita 1*, Citta Nuova Editrice, Roma, 1992, s. 451.

⁴ *Dizionario Carmelitano*, Curie e Generalizie OCARM e OCD, Citta Nuova Editrice, Roma, 2007, s. 612-613.

⁵ *a.g.e.*, s. 611.

Tarikatın hem Karmel Dağı hem de Peygamber İlyâ ile irtibatı değişik sembolik anlatımlara konu olmaktadır. Söz gelimi, bal üreten arıların peteklerindeki hücrelerde yaşamaları gibi Peygamber İlyâ'nın da yalnız yaşaması keşişler için bir model olmaktadır. Burada temsilî anlatımda, bal yapmak üzere gezinen arılar tefekkürü, bal da tefekkürün tatlılığını ortaya koymaktadır. Kutsal Kitap da arıların bal topladığı bahçeye benzetilmekte ve inananların bu bahçede gezinirken acele etmemeleri tavsiye edilmektedir. Böylece her kelimeyi kazımaları ve altında yatan ruhu çıkarmaları kendilerinden istenmektedir. Bunu yaparken de aynı bal toplayan arılar gibi çalışkan olmaları beklenmektedir.⁶

Resim 1. Karmel Dağı

Karmel Dağı'nın hem tarikatın adında yer alması hem de münzevi hayat için bir mekân olarak tercih edilmesi, Peygamber İlyâ'nın ve onun gibi münzevilerin oluşturduğu maneviyatı elde etme çabasını ortaya koymaktadır. Benzer bir durum Karmel Dağı ile Meryem arasındaki bağda da görülebilir. Bu dağ, rahmet suyunun kaynağı olarak kabul edilmekte ve bolluk içinde bulunmasıyla, letafet bakımından Meryem'e benzetilmektedir. Meryem'in de, tefekkürünün yüce olması bakımından, Karmel'e benzediği kabul

⁶ D.C., s. 613.

edilmektedir.⁷ Kısacası, bu dağ aynı zamanda tarikatın adını belirlemiştir: “Karmel Dağı Aziz Bakire Meryem’in Keşişleri” (Ordo Fratrum Beatae Virginis Mariae De Monte Carmelo). İlk resmi belgelerde adı böyle geçen tarikatın, tarihi süreç içerisinde ikinci bir kolu oluşmuş; bu kol da yine Karmel ile olan ilişkisini koruyarak, “Karmel Dağı Aziz Bakire Meryem’in Yalın Ayaklı Keşişleri” (Ordo Fratrum Discalceatorum Beatae Virginis Mariae De Monte Carmelo) adını almıştır.

2. İlk Karmelitler Ve Tarikatın Kuralı

Karmel Dağı’nın ilk sakinleri sade yaşayan, fakir münzevilerdir. Okuma-yazma bilmeyen bu münzevilerin yaşamlarının çoğu ibadetle geçmekteydi.⁸ Bireysel olarak inzivada ibadet eden bu kişiler, aynı zamanda bazı ibadetleri de cemaatle yapmaktaydılar. Bu nedenle, bugün tarikatın manevî yaşamı hem münzevi hem de cemaate dayanan özelliklere sahiptir.

Karmel Dağı keşişleri, her ne kadar tarikatın kurucusu olarak hiç kimsenin adını kabul etmeseler de, model olarak kabul ettikleri Peygamber İlya’nın tarikatta özel bir yeri vardır ve bir bakıma tarikatın manevî kurucusu olarak kabul edilmektedir. Tarikat mensupları, bu peygamberin yanı sıra Meryem’i de kendilerine örnek almaktadırlar. Daha önce bahsedilen hem münzevi hem de cemaate dayanan özelliklerin bulunduğu ibadetlerini Karmel’in içinde Meryem’e adadıkları bir kilisede yerine getirmektedirler. Dolayısıyla Meryem’e Karmelit tarikatının onuru ve annesi olarak bir bağlılık hissi duyulmaktadır. Sonuç itibarıyla gerek İlya gerek Meryem ile kurdukları bu bağ ile tarikat, tamamen “totus marianus et elianus” yani “Marianist” (Meryem’e dayanan) ve “Elianist” (İlya’ya dayanan) olduğunu açıklamaktadır.⁹

Karmelit tarikatı temel prensiplerinin belirlenmesi açısından diğer Hristiyan tarikatlardan farklıdır. Zira diğer tarikatların tarihleri incelendiğinde, tarikatın Aziz statüsünde olan önderlerinin, tarikatın hayat tarzını belirleyen kural ve prensipleri yazdığı ve ardından bu kuralların uygulandığı görülmektedir. Fakat Karmel tarikatının ilk

⁷ D.C., s. 615.

⁸ SDC, s. 20.

⁹ DEDC, Citta Nuova Editrice, Roma, 1992, s. 451.

mensupları Karmel Dağı'nda bu manevî hayatı önce tecrübe etmişler ve bu tecrübeler daha sonra yazıya dökülmüştür:

“1209 yılına doğru Kudüs Patriği Avogadrolu Alberto (ö.1214) Karmel Dağı keşişlerinin isteği üzerine onlara bir “formula vitae” (hayat formülü) yazar, yine aynı Patrik tarafından bu, “regola” (Kural) olarak onaylanır ve doğmakta olan Karmelit tarikatına hukukî bir dayanıklılık vermek suretiyle IV.Lateran Konsili'nin kısıtlamalarından kurtarır. Bu kural Papa III.Onorio tarafından onaylanır (1226) ve Avrupa'daki mevcut duruma binaen gereken uyarlamalarla beraber Papa IV.Innocenzo tarafından 1247'de düzeltilir ve onaylanır.”¹⁰

Tarikatın ilk Kural'ı yirmi bir maddeden oluşmuştur:

- 1) Kuralın bu ilk maddesi giriş niteliği taşımaktadır. Alberto ve Karmel Dağı keşişlerinden bahsedip Kural'ın içeriğini oluşturan diğer maddelere geçilir.
- 2) Birçok kez Aziz Pederlerin de belirttiği üzere, herhangi bir dinî hayat şeklini takip ederek bu tarikata mensup olan her kim olursa olsun, İsa Mesih'e biat ederek yaşamak ve O'na sadık bir şekilde, temiz bir kalple ve iyi niyetle hizmet etmek zorundadır. Bize danıştığınız için sizin gayenize uygun ve gözetebileceğiniz bir hayat tarzı belirliyoruz.
- 3) **Başrahip ve ona söz verilmesi gereken üç şey hakkında**
Öncelikle aranızda oybirliği ile bir Başrahip seçilsin. Her biriniz ona itaat edeceğine, iffetli olacağına ve mal-mülkten vazgeçtiğine dair söz versin ve gerekli eylemleri yaparak böyle bir yaşamı üstlensin¹¹
- 4) **İkamet edilecek yerlerin seçimi**

¹⁰ DEDC, Citta Nuova Editrice, Roma,1992, s. 451.

¹¹ I Yuhanna, 3:18: Yavrularım sözle ve dille değil, eylemle ve içtenlikle sevelim.

Başrahip ve keşişlerin de uygun bulduğu; dinî hayatınıza uygun olması şartıyla münzevî karaktere sahip olan veya size bağış yoluyla gelen yerlerde ikamet edebilirsiniz.

5) Keşişlerin Hücreleri

Ayrıca oturmak üzere seçilen yerlerin konumu göz önünde bulundurulmalı, her birinizin hücresi başrahibin size tahsis ettiği şekilde ve ayrı olmalıdır.

6) Toplu Yemek

Yemeği ortak bir yemekhanede, yemek esnasında Kutsal Kitap'tan birkaç parçayı kolaylıkla dinleyebileceğiniz şekilde yemelisiniz.

7) Başrahibin Yetkisi

Hiçbir keşiş görev başında bulunan Başrahibin izni olmaksızın, kendisine verilen yeri bir başkasıyla değiştiremez. Başrahibin hücresi, gelenleri öncelikle karşılaması için girişe yakın bir yerde bulunsun.

8) Sürekli İbadet

Başka meşru bir faaliyette bulunmadığınız sürece, her biriniz, gece gündüz Tanrı'nın yasasını okumak üzere ve ibadete hazır durumda hücresinde veya onun yanında bulunsun.

9) Vakit ibadetleri

Vakit dualarını okumayı bilenler Pederlerin talimatlarına ve Kilise'nin meşru geleneklerine göre okusunlar. Okumayı bilmeyenler ise bunun yerine 25 Pater Noster¹² okusunlar

¹² “Göklerdeki Babamız” diye bilinen ve İncil’den alınan meşhur Hristiyan duasıdır. “Göklerdeki Babamız, adın kutsal kılınsın. Egemenliğin gelsin. Gökte olduğu gibi, yeryüzünde de senin istediğin olsun. Bugün bize gündelik ekmeğimizi ver. Bize karşı suç işleyenleri bağışladığımız gibi, sen de bizim suçlarımızı bağışla. Ayartılmamıza izin verme. Kötü olandan bizi kurtar. Çünkü egemenlik, güç ve yücelik sonsuzlara dek senindir. Amin.” (Matta 6:9-13).

(Pazarları ve bayram günleri hariç). Bugünlerde ise bu dua iki katına çıkarılsın yani 50 kez okunsun. Aynı dua yine gün içinde 7 vakit dua edildiği gibi sabah duasında 7 kez okunsun (Akşam duası hariç onda 15 kez okunsun.)

10) Mal - mülk edinmenin yasaklanması

Hiçbir keşiş hiçbir şeyin kendisine ait olduğunu söylemesin, aranızda ortak olsun.¹³ Her birinize Başrahip eliyle dağıtsın -ya da görevli bir keşişin de vermesi daha iyi olabilir- ve bu yapılırken kişisel ihtiyaçlar ve yaş göz önünde bulundurulsun.

11) Cemaatin neye sahip olabileceği

Eğer gerekirse eşek veya katıra ve beslemek için de kümes hayvanına sahip olabilirsiniz.

12) Oratoryum ve Tanrı'ya tapınma

Oratoryum¹⁴ mümkün olduğunca hücrelerin arasına inşa edilsin ve her sabah burada ayine iştirak edilsin.

13) Toplantılar ve keşişlerin uyarılması

Pazar günleri veya başka bir gün tarikatın ruhunun ve maneviyatın ne kadar gözetildiği hakkında görüşülsün ve bu toplantılarda keşişlerde gördüğünüz eksiklikler ve yanlışlıklar giderilsin.

14) Oruç

Haç yortusundan Rabbin diriliş günü olan Pazara kadar, Pazar günleri hariç, her gün oruç tutulsun (hastalık, fiziksel zayıflık ve diğer geçerli sebepler haricinde).

¹³ Elçilerin İşleri 4:32: İnananlar topluluğunun yüreği ve düşüncesi birdi. Hiç kimse sahip olduğu herhangi bir şey için “bu benimdir” demiyor, her şeylerini ortak kabul ediyorlardı.

¹⁴ Oratoryum: Bu terim bazı evlerde veya manastırlarda, dua etmeye mahsus, sakın ve sessiz bir odayı belirtmektedir. Bu oda başka maksatla kullanılmaz. Xavier Jacob, **Hristiyan Terimleri Sözlüğü**, Ohan, İstanbul, s. 400.

15) Et Perhizi

Hastalık veya zayıflık gibi almanız gereken gereken durumlar haricinde et yemekten kaçınınız. Yolculukta iken iyilik isteyebileceğiniz ve size misafirperverlik gösterenlere de yük olmamak için, manastırlarınızın dışında et ile hazırlanan yemekleri yiyebilirsiniz. Ayrıca seyahat ederken yine deniz ürünlerinden de tüketebilirsiniz.

16) Tenbih

Dünya hayatı insan için bir sınavdır ve Mesih'te dindarca yaşamak isteyenler eziyet çekmek zorundadırlar. Düşmanınız olan şeytan kükreyen bir aslan gibi av peşindedir. Düşmanınızın tuzaklarına karşı Tanrı'nın silahlarını kuşanın. Yanınızdakiler iffet zırhıyla sizi sarsın. Rabbinizi ve komşunuzu kendiniz gibi sevebilmeniz için tüm kalbiniz tüm ruhunuz ve tüm gücünüzle sevebilmeniz için doğruluk zırhını kuşanın.¹⁵ Kötülükten alev alan okları söndürebilmek için iman kalkanını elinizde tutun. Gerçekten de iman olmaksızın Tanrı'yı sevmek mümkün değildir. Başınıza, tek halkını günahlardan kurtaran tek Kurtarıcı'nın kurtuluşuna erebilmek için, kurtuluşun miğferini takınız. Ruh'un kılıcı sonra yani Tanrı sözü hem ağzınızda hem yüreğinizde bulunsun, tüm yapmanız gereken ondadır ve onu yapınız.

17) Çalışma

Şeytanın tembelliğinizden dolayı ruhlarınızda açık olan yollardan girmemesi için ve sizi her daim meşgul bulması için herhangi bir işle meşgul olun. Bu konuda da Mesih'in ağzıyla konuşan Aziz Pavlus'u örnek alın.

¹⁵ Matta, 19:19: "Hangi buyrukları?" diye sordu adam. İsa şu karşılığı verdi: "Adam öldürmeyeceksin, zina etmeyeceksin, çalmayacaksın, yalan yere tanıklık etmeyeceksin, annene babana saygı göstereceksin ve komşunu kendin gibi seveceksin."

Pavlus şöyle demiştir : “Bizleri nasıl örnek almanız gerektiğini kendiniz biliyorsunuz. Çünkü biz aranızdayken boş gezenler değildik. Kimsenin ekmeğini karşılıksız yemedik. Herhangi birinize yük olmamak için uğraşıp didindik, gece gündüz çalıştık. Yardımlarınızı hak etmediğimiz için değil, izleyebileceğiniz bir örnek bırakmak için böyle yaptık. Hatta sizinle birlikteyken şu buyruğu vermiştik: Çalışmak istemeyen yemek de yemesin! Çünkü aranızda bazılarının boş gezdiğini duyuyoruz. Bunlar hiçbir iş yapmıyor, başkalarının işlerine karışıp duruyorlarmış. Böylelerine Rab İsa Mesih adına yalvarıyor, şunu buyuruyoruz: Sakin bir şekilde çalışıp kendi kazançlarından yesinler.”¹⁶

18) Sessizlik

Aziz Pavlus aynı zamanda çalışırken de sessizliğin gözetilmesini buyurur. Bu yüzden Yatsı duasından (Compieta) onu takip eden ertesi günün ilk duasının sonuna kadar sürecek olan sessizliğe riayet ediniz. Geri kalan zaman dilimlerinde sessizliğe riayet ediniz ve çok konuşmaktan kaçınınız. Çünkü İncil’de Tanrı şöyle der: “Size şunu söyleyeyim insanlar söyledikleri her boş söz için yargı günü hesap verecekler.”¹⁷ Bu yüzden her biriniz sözlerini tartsın, ağzını frenlesin ki bu dille kayıp düşmesin.

19) Başrahibe mütevazi olması için tenbih

Sen, kardeşim Brocardo, senden sonra kim başrahip seçilirse Tanrı’nın İncil’de dediği sözleri aklında tutsun ve riayet etsin: “Aranızda büyük olmak isteyen ötekilerin hizmetkârı olsun. Aranızda birinci olmak isteyen hepinizin kulu olsun.”¹⁸

¹⁶ 2.Selanikliler 3:7-12.

¹⁷ Matta 12:36.

¹⁸ Markos 10:43-44.

20) Keşişlere başrahibe uymaları için tenbih

Siz keşişler başrahibinizi mütevazi bir şekilde onurlandırın: “Sizi dinleyen beni dinlemiş olur, sizi reddeden beni reddetmiş olur. Beni de reddeden beni göndereni reddetmiş olur.”¹⁹ Böylece onu aşağıladığınız için yargılanmaz, aksine itaatınız için ebedi mükâfatı hak etmiş olursunuz.

21) Sonuç

Sizin yaşamınız gereken şekilde bir hayat tarzını belirleyerek bu şeyleri kısaca yazdık. Kim ki daha çok yaparsa Tanrı döndüğünde onu mükâfatlandıracaktır. Yine de itidal üzere davranınız.

Tarikatın ortaya çıkışından bugüne dek Karmelit tarikatı mensupları tüm hayatlarını Avogadrolu Alberto’nun yazmış olduğu bu Kural çerçevesinde yaşamaya çalışmışlardır. Tarihi sürecin getirmiş olduğu koşullarla birlikte bu Kurala bağlı kalmak suretiyle çeşitli yenilikleri ve değişiklikleri içinde barındıran Nizamnameler düzenlenmiştir. Bunlar Kural’a yapılan şerhler niteliğindedir.

Alberto katı ve münzevi olup tefekküre dayanan ve topluluk hayatına dair az sayıdaki öğeyle yumuşatılan bir hayat tarzı düzenlemiştir. Fakat Karmelitler Avrupa’ya geçtikten sonra apostolik faaliyetleri yürütmeye mecbur kaldılar.²⁰ Bu geçişle geçimlerini hayır ve bağışlarla sağlayan dilenci (mendicant)²¹ tarikatların yönünde ilerlemeye başladılar. Bu yüzden günümüze iki redaksiyonla ulaşan ilk nizamnameler (1281 ve 1294) tefekkürün ve münzeviliğin öncelik taşıdığı Alberto’nun metnine dayanan ve dilenci tarikatların hayat tarzlarındaki unsurlarıyla da genişlemiş olan yeni bir Karmelit hayatı çizmiştir. “Karma” olarak nitelendirilebilen yeni hayat tarzı XIII. yüzyılın sonlarına doğru 12 vilayete dağılan 150 farklı cemaatte denenmiştir.²²

¹⁹ Luka 10:16.

²⁰ **DEDC**, Citta Nuova Editrice, Roma, 1992, s. 451.

²¹ Mendicant latince de dilenmek manasında olan mendicare’den gelir.

²² **DEDC**, Citta Nuova Editrice, Roma, 1992, s. 451.

XV. yüzyılda dinî hayatın genel çöküşüyle beraber politik olaylara karışan tarikatta tefekkür esaslı kökenlerine dönüşün bir göstergesi olarak ilk reformlar yapılmıştır.²³ Bunların içinde tezin konusu itibarıyla en önemli olanı Avilalı Teresa'nın yapmış olduğu reformdur.

Avilalı Teresa ve Haçın Yuhannası, Alberto'nun Kural'ında ortaya konulan ilk ideallere işaret etmişlerdir. Avilalı Teresa'nın yaptığı bu reform Karmelit tarikatını ikiye bölmüş ve tezin araştırma sürecinin geçtiği manastırın da bağlı olduğu Yalın Ayaklı Karmelit tarikatının ortaya çıkmasına neden olmuştur.

3. Avilalı Teresa Ve Tarikat Reformu

Avilalı Teresa, Hristiyan mistisizminin ve Karmelit tarikatının düşünce dünyasını, tarihini, maneviyatını değiştiren ve dönüştüren, İsa Mesih'e derin bir sevgi duyan ve bu yolda azizliğe kadar yükselen bir kadındır. İspanya'da başlayan hayatı Fransa'yı, İtalya'yı, Avrupa'yı, laikleri, manastır rahip ve rahibelerini, teologları, filozofları ve hatta Kilise'deki mistik hayat karşıtlarının dahi tavrını etkilemiştir.

Resim 2. Avilalı Teresa

Teresa 1565 yılında 50 yaşındayken kendi yaşam öyküsünü yazmıştır. 1582'de 67 yaşındayken gerçekleştirmiş olduğu şeyleri aktaran *Manastırların Kuruluşu*²⁴ (*Il Libro delle fondazioni*) adlı başka bir eseri daha vardır. Bunların yanı sıra yine birçok şiir ve mektup formunda eserlerinden bahsedilebilir.²⁵ Bu

²³ A.g.e. s. 451

²⁴ Teresa, "Meryem'in güvercin yuvaları" olarak nitelendirdiği bir kısımdan söz ettiği bu eseri, Salamanca'daki Cizvit ruhani rehberi peder G. Ripalda'nın teşvikiyle 1574 yılında kaleme almış ve çalkantılı reform sürecinin ardından 1582'de ölümünden iki ay evvel Alba de Tormes'te tamamlayabilmiştir. Sibel Topçu, **Avilalı Teresa ve Mistik Görüşleri**, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bursa, 2005, s. 37

²⁵ DC, Curie e Genealogie O CARM e O.C.D., Citta Nuova Editrice, Roma, 2007, s. 932

eserlerinde, aile hayatı, hastalıkları, yaptığı seyahatler, arkadaşlıkları ve Avrupa'daki din savaşları gibi onu çok etkileyen olaylardan söz etmiştir.²⁶

Kendisini “zavallı bir kadın”²⁷ olarak tarif eden Teresa, yaşamı boyunca at sırtında beş parası olmadan on dördü Karmelit rahip, on sekizi de Karmelit rahibe manastırı olmak üzere tam otuz iki manastır kurmuştur. Kendisinin ön gördüğü sert kurallarla Karmelit tarikatında Teresyen reform hareketini başlatmıştır.²⁸

Teresa'nın hayatı üç devrede özetlenebilir: Aile hayatı (ilk yirmi sene, 1515-1535), Enkarnasyon Karmelit Manastırı'ndaki hayatı, (yirmi yedi sene, yani 20 yaşından 47 yaşına kadar, 1535-1562) kurucu olarak geçirdiği son yirmi senesi (1562-1582, 47 yaşından 67 yaşına kadar)²⁹

Avılalı Teresa, Alonso Sanchez Cepeda'nın ve Beatriz De Ahumada'nın evliliğinden olan dokuz çocuğun altıncısı olarak dünyaya gelmiştir. Hristiyanlığa geçmiş Yahudi bir ailede dünyaya gelen Azize, ailesindeki bu Yahudi mirasından söz etmemiştir. 1528 yılında on iki-on üç yaşlarında annesini kaybeden küçük Teresa 3 sene sonra Santa Maria manastırına dinî eğitim almak üzere girmiştir. Buradaki rahibelerin etkisiyle içinde rahibelik isteği uyanmış, fakat hastalığı sebebiyle 2 sene kaldığı bu manastırdan amcasının evine geçmek zorunda kalmıştır. Amcasının evinde okuduğu kitaplarla ve evde yapılan sohbetlerle rahibelik isteği netlik kazanmış; bir dönem isteği konusunda vesveseler yaşasa da yine okuduğu eserlerle isteği canlanmış ve 1536 yılında babasının itirazlarına rağmen, baba evini terk etmiştir.³⁰

Karmel Dağı'nda yaşayan ilk Karmelitlerin hayatı inziva, sessizlik, oruca dayanmaktaydı. Haçlı seferleri sebebiyle Karmel Dağı boşaltılmış, keşişler Avrupa'ya göç etmek durumunda kalmışlardır. 1425'te Avrupa'da Karmelitlerin kadınlar kolu Papalığın onayından geçmiş ve 1479 yılında yurt olarak kurulan Enkarnasyon 1515'te manastıra dönüştürülmüştür. Bu manastırda kalan Teresa'nın yetersiz beslenmeden dolayı sağlığı

²⁶ A.g.e. s. 933.

²⁷ DC, Curie e Genealogie O CARM e O.C.D., Citta Nuova Editrice, Roma, 2007, s. 932.

²⁸ Teresa De Avila, **İçimizdeki Şato**, 1.baskı, çev. Dominik Pamir, İstanbul, 2003, s. 5.

²⁹ DC, Curie e Genealogie O CARM e O.C.D., Citta Nuova Editrice, Roma, 2007, s. 933-934.

³⁰ Sibel Topçu, **a.g.e.**, s. 23-24.

yeniden bozulmuş ve 1539'da Avila'ya gelmiştir. Ölümün eşiğine kadar gelen rahibe burada ilahî lütuflara mazhar olmuştur. 1543'te babası ölmüştür. Manevî açıdan tekâmüle doğru seyreden hayatında çeşitli engellerle karşılaşan Teresa, bir ara İspanyol Engizisyonu'nun rüzgarlarını da hissetmiştir. Bu dönemde çeşitli görümler (vizyon) yaşayan Teresa mistik yolda ilerlerken hem Tanrı'nın inayetiyle hem de yaşadığı koşullar nedeniyle Karmelit tarikatında birtakım reformlar yapmıştır.³¹

Teresa'nın bulunduğu Enkarnasyon Karmelit manastırında 1431'de Papa IV Eugenie'nin izin verdiği hafifletilmiş kurallara göre yaşanmaktaydı. Teresa'nın aldığı manevî işaretlerin yanı sıra, bu manastırda bulunan ve akrabası olan diğer rahibelerin de Tanrı'ya daha sıkı kurallar dâhilinde hizmet etme isteği onu reform konusunda ilk adımı atmaya sevk etmiştir. 1562'de çok arzuladığı Aziz Yusuf manastırı resmen kurulmuştur. Bu manastırın kuruluşundan beş sene sonra İspanya'da başka manastırların da kurulması için yola koyulmuş; Medina del Campo'da tanıştığı Haçın Yuhannası'nın desteğini alarak, reform süresince onunla birlikte hareket etmiştir. Bu dönemde Enkarnasyon Manastırı'na başrahibe olarak gönderilmiştir. 1579'da ilerleyen yaşına rağmen seyahatlere devam etmiş ve 1582 yılında vefat etmiştir.³²

Her ne kadar mistik tecrübeler yaşaması, kadın olması ve yaşamında Yahudi bir mirası taşıması sebebiyle Engizisyon'un takibine uğrasa da, Teresa'nın ölüm anında dahi Kilise'ye olan bağlılığını bildirmesi, onu heretik olarak yaftalanmaktan korumuştur. Kaldı ki Karmelit tarikatı içerisinde gerçekleştirdiği reform hareketinin sebebi öncelikle Tanrı'ya daha iyi hizmet edebilme gayesi ve aldığı ilham ve görümlerle Tanrı'nın desteğini almasıdır. Teresa 1562 yılına dek manastırda hafifletilmiş kurallarla yaşamış; daha sonra reform ile tarikatın ilk kurallarına geri dönmüş ve kendisi de daha sıkı bazı kurallar eklemiştir. Tüm hayatı boyunca gayesi, mistik evlilik olarak tabir edilen Tanrı ile bir olma halidir.

1583 yılında mezarı ilk kez açıldığında bakire vücudu bozulmamış halde bulunmuş ve vücudundan hoş bir rayiha yayılmıştır. 1585 yılında vücudu önce Avila'ya nakledilmiş, ancak bir yıl sonra öldüğü yer olan Alba'ya iade edilmiştir. Bundan sonra mezarı üç kez

³¹ a.g.e., s. 24-32.

³² Sibel Topçu, a.g.e., s. 32-36.

daha açılıp incelenmiştir. Mucizeleri hakkında bilgiler doğrulandıktan sonra 1622’de Azize ilan edilmiştir.³³

4.Tarikatın Arması

Karmelit tarikatını, görünür olması özelliğiyle hem temsil eden hem de tarikatın maneviyatına ve tarihine dair izleri taşıyan tarikat arması tarikatın kültürel boyutunu tanımak anlamında çok önemli bir unsurdur.

Arma tarikatın ayırt edici bir özelliğidir. Orta çağda hükümdarlar ve şövalyeler tarafından kullanılan arma sayesinde, hem krallar hem de şövalyeler rahatlıkla tanınırlardı. Armalar kalkan, zırh ve bayraklara işlenirdi ve belli bir statünün sembolü olarak bilinirdi. Krallar için güç sembolü olarak kullanılırdı.³⁴ Armanın ana unsuru şekil ve amblemlerle bezeli kalkandır.³⁵ Önceleri şövalyelerin zırhlarına işlenen bu simgeler zamanla arma bilimi’nin (heraldik) gelişmesiyle sadece şövalyeler tarafından değil kuruluşlar, kentler ve uluslar da tarafından da tercih edilmeye başlandı.³⁶

Buna bağlı olarak Kilise içinde de bir arma kültürü de oluştu. Böylece ruhban sınıfı için içinde dinî simgelerin yer aldığı ve tarikatın statüsünü belirten armalar ortaya çıktı.³⁷

Karmelit Tarikatı’nın armasına ait ilk tasvir 1499 yılında Aziz Albert’in hayatına dair bir kitabın kapağında görülmüştür.³⁸ Sancak formunda olan ilk tasvir zamanla değişikliğe uğrayarak bugünkü şeklini almıştır. Zaman içerisinde farklılıklar gösteren arma için hiçbir

³³ Teresa de Avila, **Kendi Kaleminden Yaşam Öyküsü**, 2. Baskı, çev. Dominik Pamir, İstanbul, 2003, s. 406-407.

³⁴ Kathryn Wilkinson, **Semboller ve İşaretler**, (çev.) Seda Toksoy, 1. Basım, Alfa Yayınları, Ocak 2010, s. 219.

³⁵ **a.g.e.**, s. 318.

³⁶ Kathryn Wilkinson, **a.g.e.**, s. 320.

³⁷ **Tradizioni al Carmelo Lo Stemma**, Padre Claudio Truzzi ocd., www.carmelitane.com/.../2009_4/05.pdf

³⁸ <http://www.ocarm.org/it/content/ocarm/scudo>

zaman resmi bir açıklama getirilmemiş, farklı yorumlar yapılmıştır; ama arma içinde “dağ” ve “yıldızlar”³⁹ değişmeyen kısım olarak kalmıştır.

Tarikata ait kollarda genel itibarıyla aynı formda fakat küçük değişikliklerin olduğu farklı armalar mevcuttur. Örneğin aşağıda solda yer alan arma tarikatın “Antica Osservanza” adlı koluna aittir ve armanın içinde “haç” yer almaz. Sağdaki arma ise ‘Yalın Ayaklı Karmelitler’e aittir.⁴⁰

Armada beş adet önemli özellik bulunmaktadır. Bunlardan ilki “dağ”dır. Gökyüzüne doğru uzanan ve koyu

Resim 3. Tarikatın İlk Arması

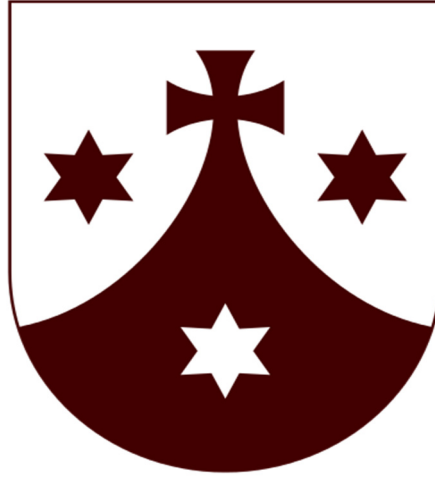
Resim 4. Antica Osservanza adlı kola ait arma ve Yalın Ayaklı Karmelitler'e ait arma

renkle tasvir edilen dağ Karmelitlerin beşiği sayılan Karmel Dağı'nı temsil eder. Biri dağın içinde, diğerleri dağın iki yamacında olmak üzere üç adet “yıldız” bulunmaktadır. Aşağıda yer alan yıldız halen Karmel'in zirvesine doğru sülukta olanları, diğer iki yıldız ise zirveye

³⁹ Tradizioni al Carmelo Lo Stemma, Padre Claudio Truzzi ocd., www.carmelitane.com/.../2009_4/05.pdf

⁴⁰ Tradizioni al Carmelo Lo Stemma, Padre Claudio Truzzi ocd., www.carmelitane.com/.../2009_4/05.pdf

ulaşanları simgelemektedir. “Taç” Tanrı’nın krallığını temsil etmektedir. Üzerinde İncil’den alıntılarının bulunduğu bir şerit ile kılıç tutan bir “kol” görünmektedir. Elia peygambere ait olan bu kol ve onun gayretini ifade etmektedir. şeritte ise “Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum”⁴¹ ifadesi yer almaktadır. Son olarak armada “haç”tan söz edilebilir. Haç daha öncede bahsedildiği gibi “Antica Osservanza” adlı kolda yok iken “Yalın Ayaklı Karmelitler”de vardır ve sülüğün amacını temsil eder. Yalın Ayaklı Karmelitler’de ise (özellikle modern olanlarda) kılıç olmayabilir, ama her zaman haç vardır. Bunun yanı sıra 12 adet yıldız bulunmaktadır, bunlar, İncil’de bir ifadeye⁴² atıfla tarikatın Meryem’le olan bağını ortaya koymaktadır.⁴³

Resim 5. Yalın Ayaklı Karmelitler’e ait modern arma

Bugün ise daha modern olarak tabir edilebilecek olan yeni bir armayı da görmek mümkündür. Bu arma Yalın Ayaklı Karmelitler’e aittir ve tarikata ait yayınlarda, kitaplarda ve diğer materyallerin üzerinde, web sitelerinde görülebilir

⁴¹ I. Krallar 19,10: İlyas,’’ RAB’be, Her şeye Egemen Tanrı’ya büyük bir istekle kulluk ettim’’ diye karşılık verdi.

⁴² Vahiy 12:1: Gökte olağanüstü bir belirti, güneşe sarınmış bir kadın göründü. Ay ayaklarının altındaydı, başında on iki yıldızdan oluşan bir taç vardı.

⁴³ **Tradizioni al Carmelo Lo Stemma**, Padre Claudio Truzzi ocd., www.carmelitane.com/.../2009_4/05.pdf

5. Günümüzde Tarikata Ait Rahibe Manastırları

Günümüzde Yalın Ayaklı Karmelit tarikatına ait rahibe manastırları dünyanın dört bir yanına yayılmaktadır. Arjantin, Avustralya, Bolivya, Kamerun, Kololmbiya, Güney Kore, Japonya, İngiltere ve Rusya gibi birçok ülkede Azize Teresa'nın izinde giden rahibe bulunmaktadır.

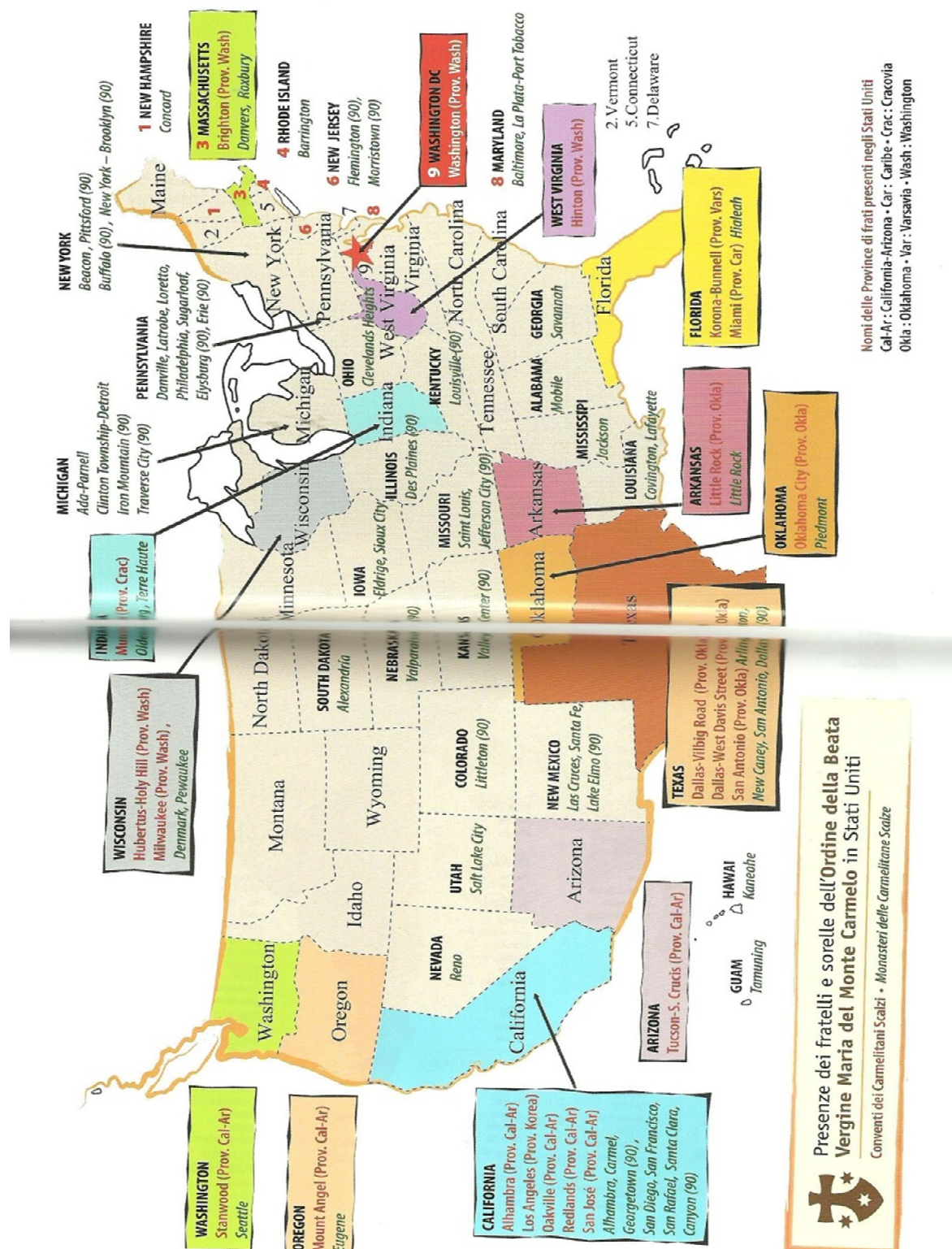
Farklı dillerde ve coğrafi bölgelerde olmak üzere dünyada bu tarikatın 759 manastırı, 9951 manastır rahibesi bulunmaktadır.⁴⁴ 2003-2013 yılları arasında yapılan istatistiklere göre, 2003'te toplam manastır sayısı 821 iken, 2013'te manastır sayısı 759'a; yine aynı tarih aralığında manastır rahibelerinin sayısı 11657 iken 2013'te 9951'e gerilemiştir.⁴⁵ Bu doğrultuda sırasıyla Afrika, Amerika, Hindistan, Latin Amerika, Asya ve Okyanusya ve Doğu Avrupa'da Yalın Ayaklı Karmelit tarikatına mensup rahip ve rahibelerin dağılımına dair haritalar mevcuttur.*

⁴⁴ **Conspectus**, Casa Generalizia Carmelitani Scalzi, Roma, 2013, s. 245

⁴⁵ **Conspectus**, Casa Generalizia Carmelitani Scalzi, Roma, 2013, s. 251

* Haritalarda siyah renkli şehir isimleri Karmelit rahibelerinin manastırlarını belirtmektedir.

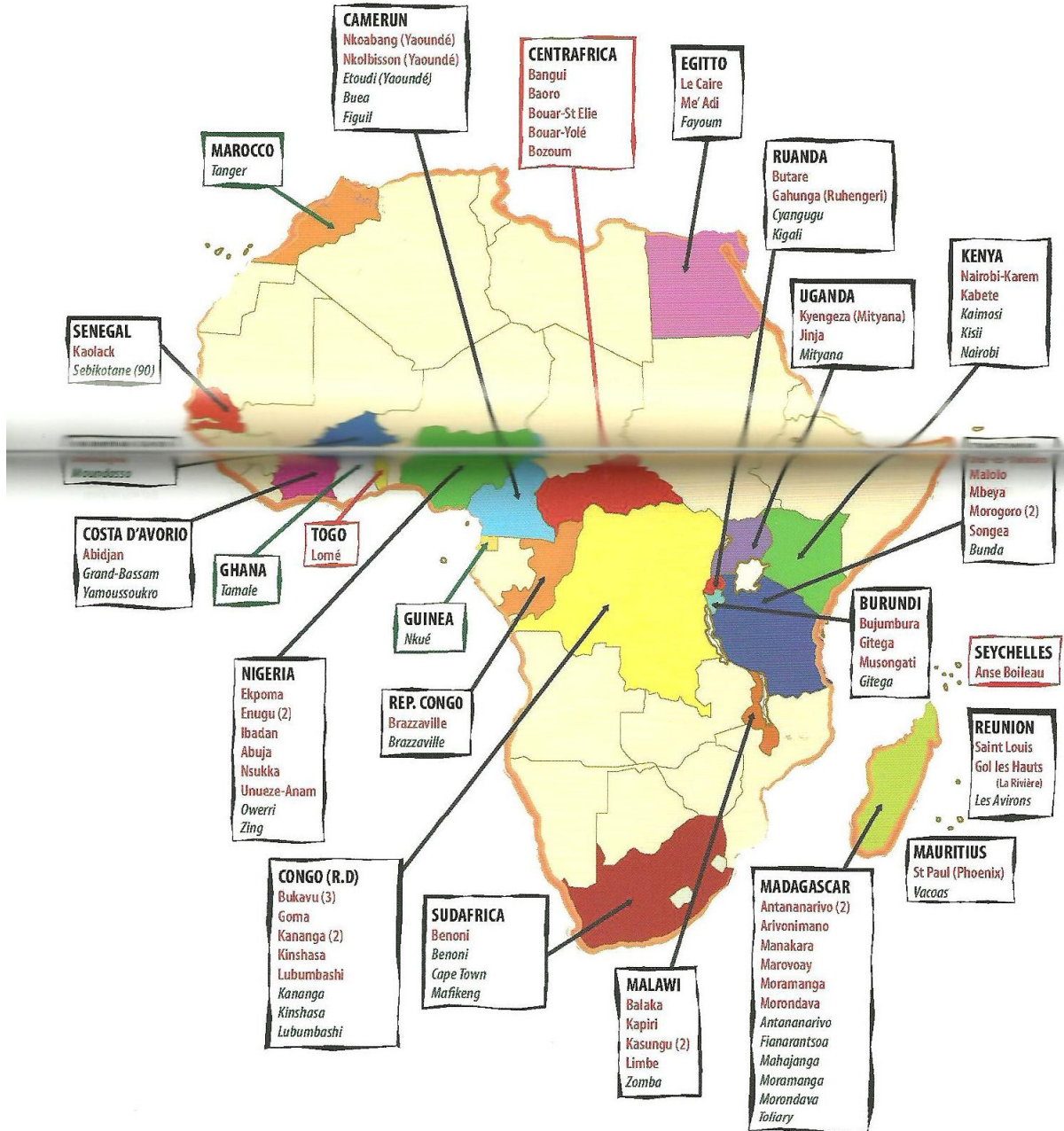
Resim 6. Amerika Birleşik Devletleri'nde Karmelit Tarikatına Mensup Rahip ve Rahibelerin Manastırları

Presenze dei fratelli e sorelle dell'Ordine della Beata Vergine Maria del Monte Carmelo in Africa

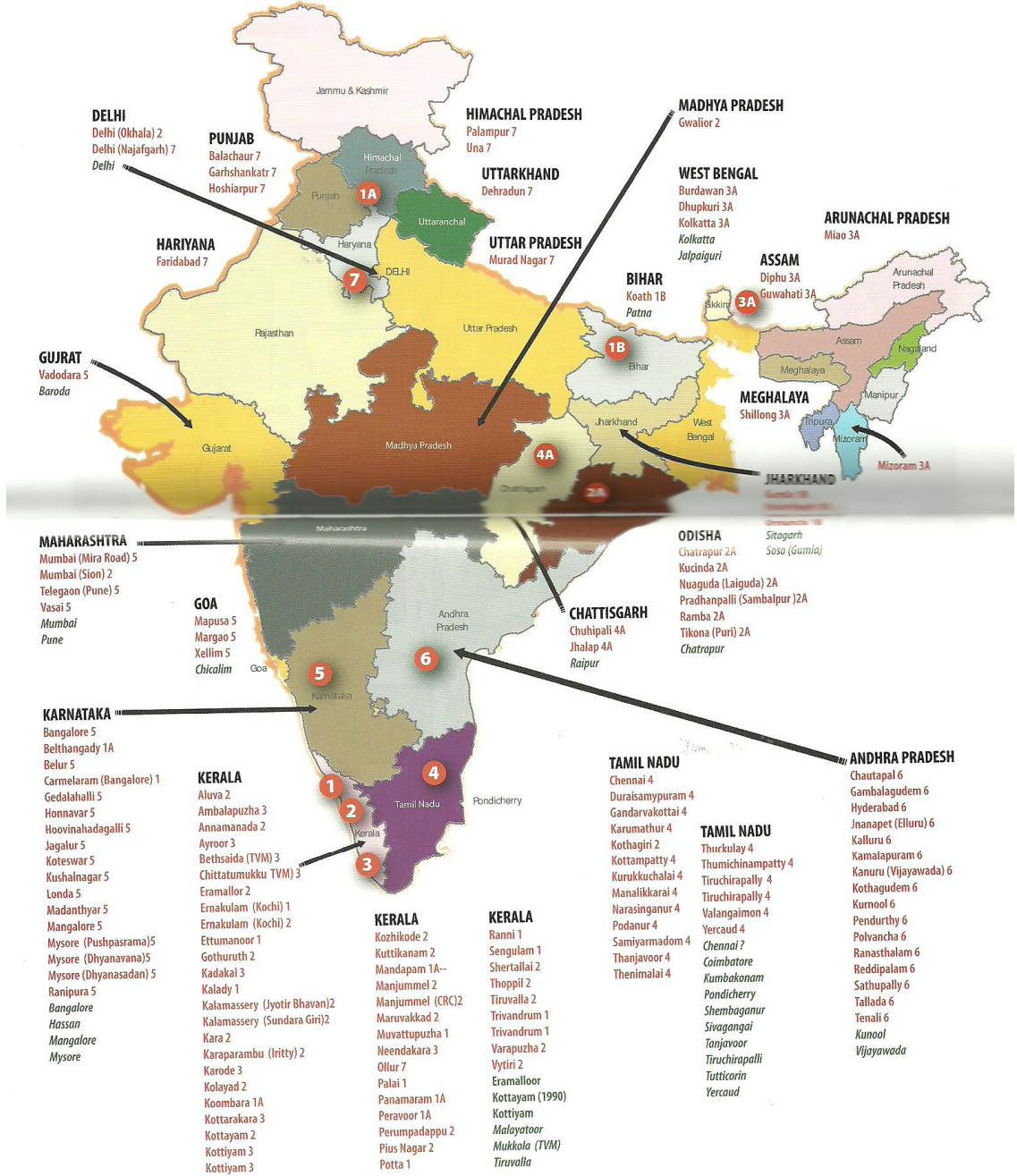
Conventi dei Carmelitani Scalzi
Monasteri delle Carmelitane Scalze

Resim 7. Afrika'da Karmelit Tarikatına Mensup Rahip ve Rahibelerin Manastırları

MALABAR	1	VICARIATO REGIONALE DEL NORD DI MALABAR	1A	VICARIATO REGIONALE DEL NORDESTE DI KOLKATTA	3A
DELEGAZIONE PROVINCIALE DI RANCHI	1B	TAMIL NADU	4	MISSIONE DI CHATTISGARH	4A
MANJUMMEL	2	KARNATAKA-GOIA	5	ANDHRA PRADESH	6
VICARIATO REGIONALE DI ODISHA	2A	DELHI	7		
SUD KERALA	3				

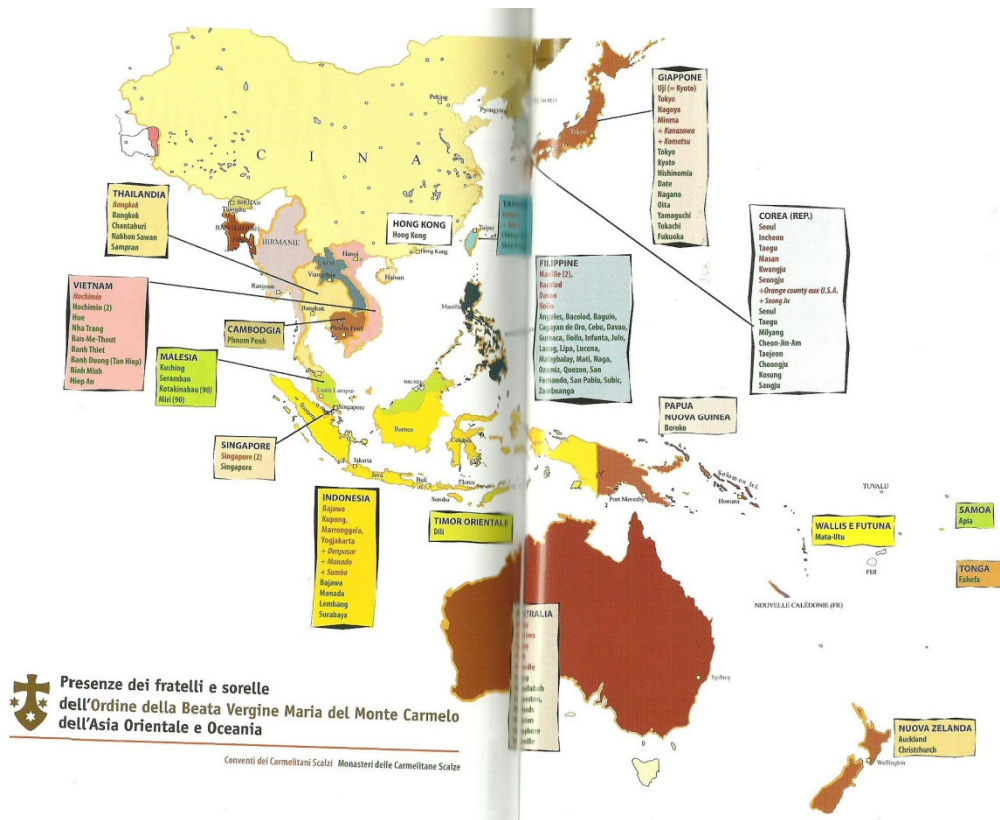

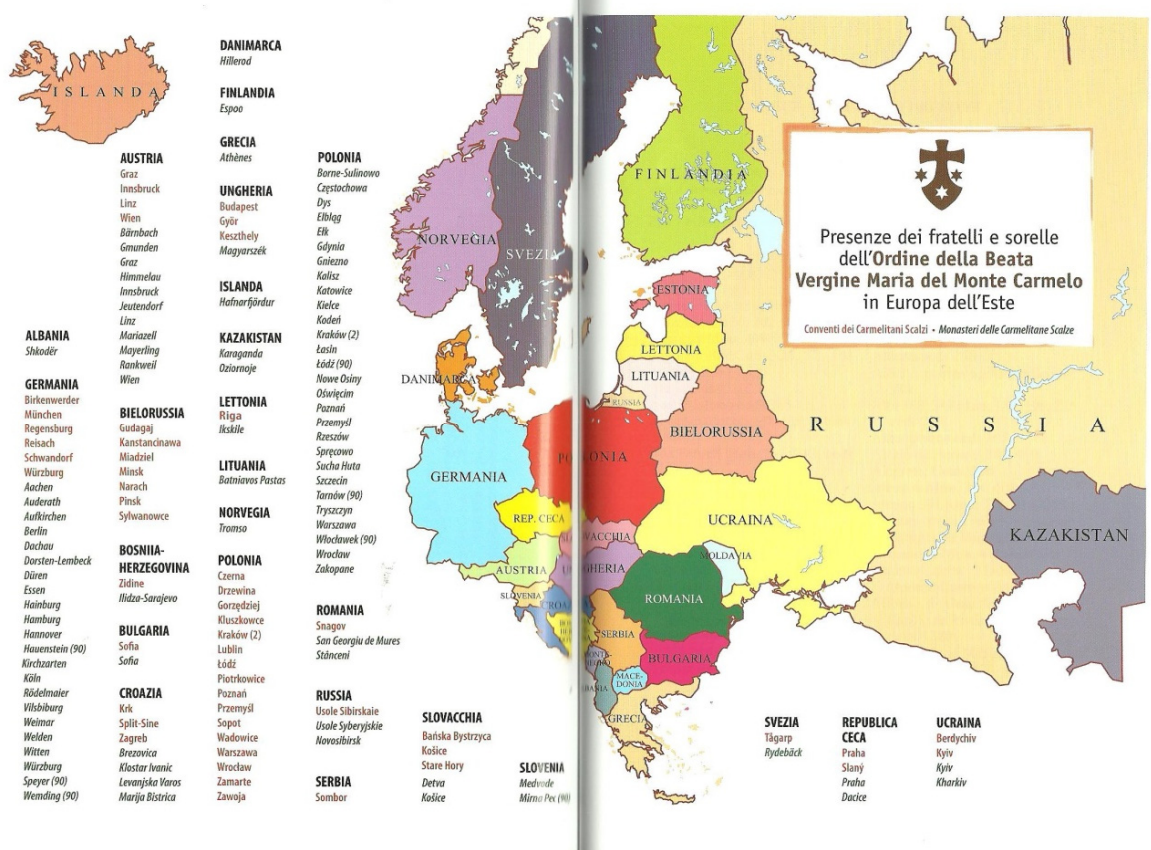
Resim 8. Hindistan'da Karmelit Tarikatına Mensup Rahip ve Rahibelerin Manastırları

Resim 9. Latin Amerika'da Karmelit Tarikatına Mensup Rahip ve Rahibelerin Manastırları

Resim 10. Asya'nın Doğusu ve Okyanusya'da Karmelit Tarikatına Mensup Rahip ve Rahibelerin Manastırlar

Resim 11. Doğu Avrupa’da Karmelit Tarikatına Mensup Rahip ve Rahibelere Ait Manastırlar

İKİNCİ BÖLÜM: TARİKATIN MANEVİYATI

Hristiyanlıkta “maneviyat” terimi felsefî, etik ve teolojik yönleriyle birlikte kişinin aşkın olan Tanrı, kendisi ve dünya ile olan ilişkisini tanımlamaktadır. Bu terimin günümüzde sahip olduğu anlam dünyası oldukça geniştir ama Hristiyanlık içerisinde bu terim Kitab-ı Mukaddes’te, özellikle Yeni Ahit’te geçtiği üzere yaşanan iman ve ahlaka tekabül eder.⁴⁶

Hristiyanlık dininin içinde her dinî kurumun başka bir deyişle her tarikatın Tanrı’ya hizmet etmek için kendine özgü bir metodu ve tarzı vardır. Bu doğrultuda tarikat kendi gayesine uygun yolları belirlemektedir. Böylece her tarikatın prensipte aynı fakat vokasyonlarına göre uygulamada farklılık gösteren maneviyatları oluşur. Azize Teresa’nın ifadesiyle, göklerde farklı mertebeler olduğu gibi, Tanrı’ya giden farklı yollar da vardır.⁴⁷

Karmelit tarikatının maneviyatı Kilise’nin içinde bulunan özel bir gruba ya da belli bir elit kesime ait değildir; aksine bu yolu izlemek üzere Ruh’un çağırdığı herkese açıktır. Bu yolda yürümek isteyenler İsa Mesih’i takip ederler. Dolayısıyla Karmelit tarikatının maneviyatında esas olan şey Tanrı ile dostluk kurabilmektir. Tanrı ile dostluk mertebesine ulaşabilmek için merkeze ibadeti almak gerekir.⁴⁸

Karmelitlerde maneviyatın nasıl yaşanacağına dair izler öncelikle tarikatın Kural’ından başlamak üzere ilk münzevilerde, tarikatın geleneğinde ve tarikatı reforma tabi tutan ve Yalın Ayaklı Karmelitleri kuran Avilalı Teresa ve Haçın Yuhannası’nda bulunmaktadır. Karmelit tarikatında önemli olan bir diğer husus Tanrı’yı deneyimlemektir. Bu deneyime sahip olmak için de bu izler takip edilmelidir. Karmelit tarikatını diğer tarikatlardan ayıran özellik bu maneviyatın önce deneyimlenmiş sonra Kural ve Nizamname biçiminde yazıya dökülmüş olmasıdır. Diğer yandan tarikatın kuruluşundan bugüne dek

⁴⁶ DC , s. 986-987

⁴⁷ P. Albino Del Bambino Di Gesu, **Il Carmelo Spirito e Vita**, O.C.D., Editrice Ancora, Milano, 1956, s. 53.

⁴⁸ <http://www.carmelite.com/spirituality/default.cfm.?loadref=4>

farklı coğrafyalarda, farklı ırk ve renkten insanların, rahip ve rahibelerin, keşişlerin ve laiklerin Azize Teresa'nın kurmuş olduğu hayat tarzına dayanan maneviyatı deneyimlemeleri ve bunu yaparken de mistisizmin annesi olarak tabir edilen Avılalı Teresa gibi mistiklerin deneyimlerinden faydalanmaları bu tarikatın maneviyatını zenginleştirmektedir.

Azize Teresa'nın kurmuş olduğu bu hayat tarzıyla oluşturulan maneviyatın bazı temel özellikleri bulunmaktadır. Bir tarikatın, dinî kurumun veya geleneğin maneviyatını derinlemesine anlatmadan tahlil etmek zordur. Araştırmanın kapsamı çerçevesinde tarikatın yüzyıllar sonucunda geliştirdiği maneviyatın belirleyici ve onu diğer tarikatların karizmasından ayıran özelliklerinden kısaca bahsedilecek, sonrasında da bu maneviyat çerçevesinde Karmelit tarikatında önemli rollere sahip olan kişilere yer verilecektir.

Karmelit maneviyatını tanımlayan özelliklerden ilki Tanrı ile birlik'tir.

1. Tanrı ile Birlik

Tanrı ile birlik Karmelitlerin maneviyatının temelini ve ilham kaynağını oluşturmaktadır. Karmel'de maneviyatın hareket noktası kişinin, kendisinde Tanrı'yı ve Tanrı'da kendisini keşfetmesidir.⁴⁹ Tanrı'ya ulaştıran bu yol Teresa'nın doktrinine göre biraz da kişiseldir. Manevî hayat, tedricen ilerleyen manevî bir yolculuk gibidir.⁵⁰ Tanrı ile birliğe uzanan bu yolu kendisi deneyimleyen, çeşitli mistik tecrübeler yaşayan Azize Teresa bu birliğe kavuşma yolunda farklı mertebelerden, düşüncelerden, yöntemlerden, engellerden bahseden eserler ortaya koymuştur. Bunlardan olgunluk döneminde yazdığı "*İçimizdeki Şato*" adlı eseri tüm bu bahsedilen öğeleri içinde barındırmaktadır.

Manevî bir yolculuk gibi betimlenen bu hayatın iki amacı vardır. Bunlardan birincisine, kişi kendi çabasıyla ve erdemlerin uygulanmasıyla ulaşır ve bu da Tanrı'ya her türlü günah lekesinden uzak, kutsal bir kalp sunmaya bağlıdır. Başka bir deyişle, kişi hayırseverlikte tekâmüle eriştiğinde, Tanrı ile birliğe ulaşır. Buna karşın, manevî hayatın ikinci amacına, ancak Tanrı lütfu ile erişilir. Bu da sadece ölümden sonra değil, dünya hayatında da kalpte ve ruhta ilahî mevcudiyetin kudretini deneyimlemeye bağlıdır.

⁴⁹ P. Albino Del Bambino Di Gesu, **Il Carmelo Spirito e Vita**, O.C.D., Editrice Ancora, Milano, 1956, s. 54.

⁵⁰ **DC**, s. 990.

Dolayısıyla iki türlü birlikten söz edilebilir. İlki rızanın hâkim olduğu, ikincisi de mistik olarak tanımlanan bir birlikteliktir. Rıza birlikteliği, Tanrı'nın rızasına teslim olmakla ve ilahî lütufla işbirliğinin ürünüyken, ikincisi tamamen Tanrı'nın gizemli bir şekilde bazı ruhları dünyevî bağılıklardan temizleyip, kendi mevcudiyetini fark ettirmesi olarak tanımlanabilir.⁵¹

Tanrı ile birliğe ulaşmak için ibadetlerin süreklilik arz etmesi gerekir. Nasıl ki bu hayat bir yolculuksa ve aşamaları varsa, ibadetin de öyle aşamaları bulunmaktadır. Kutsal Kitap'tan parçaları okumakla başlayan, meditasyon*, kontemplasyon** ve içsel dua*** ile zirveye ulaşacak olan ibadet hayatı Tanrı'ya kavuşmakta en büyük vasıtaadır.

Sonuç olarak Karmel'de yapılan her türlü dua, sessizliğin gözetilmesi, riyazet gibi uygulamaların tek amacı, ruhun tamamen Tanrı'ya erebilmesi için yaratılanlara duyduğu her türlü bağılıktan koparmaya yöneliktir.

2. Havarisel Gayret

Azize Teresa'ya göre manevî hayat bir nevi Kiliseye hizmet etmek demektir. Karmelitler tüm hayatlarını ibadete ve İsa'nın eşi olan Kilise 'ye adanmışlar. Manevî hayatta da Azize rahibelerden havarilerin göstermiş olduğu gayreti göstermelerini istemektedir.

Bu havarilere dayanan ilke Azize'nin yapmış olduğu reformda önemli bir yere sahiptir. Hatta Azize havarisel gayreti herkesin uyması gereken temel bir prensip olarak görmektedir:

“Kız kardeşlerim, sizi Tanrı bu yüzden burada topladı, bu sizin vokasyonunuz, sizin vazifeniz ve arzunuzdur, bu sizin gözyaşlarınızın ve dualarınızın sebebidir.”⁵²

Bu sözlerle Azize havarilerin İsa uğruna sarf etmiş oldukları gayreti örnek göstererek rahibelerin de, manastır hayatı yaşamaları sebebiyle havariler gibi yola koyulup fiili bir

⁵¹ P. Albino Del Bambino Di Gesu, **Il Carmelo Spirito e Vita**, O.C.D., Editrice Ancora, Milano, 1956, s. 55-56.

* Meditasyon ayrıntılı bir biçimde son bölümde ele alınmaktadır

** Kontemplasyon ayrıntılı bir biçimde son bölümde ele alınmaktadır.

*** İçsel dua son bölümde ayrıntılı bir biçimde ele alınmaktadır.

⁵² P. Emmanuele Renault ocd, **L'ideale di Vita Delle Carmelitane Scalze**, II.edizione, Edizioni OCD, Francia, 1977, s. 12

faaliyet gösteremeseler dahi, ibadet ve dua ile havarilerin yaptığı faaliyete iştirak edebileceklerini vurgulamaktadır. Manastırın dışında örneğin hastalarla, çocuklarla, yaşlılarla ilgilenererek havariler gibi faaliyet gösterenler; yaptıkları bu güzel davranışlardan hareket edip Tanrı'ya doğru yönelirler. Buna karşın, manastır hayatı yaşayan rahibeler Tanrı'dan hareket ederek hastalığa ya da hastaya, yani güzel davranışlara yönelirler. Manastır rahibelerinin dua ile sağladıkları havarisel faaliyet, bu yönüyle diğerlerinden ayrılmaktadır. Bundan dolayı Karmelit rahibelerinin dualarında Kilise ve kendileri vasıtasıyla binlerce ruha ulaşılabilen ve Hristiyanların birliği için çalışan rahipler, vaizler ve teologlar yer almaktadır.⁵³ Bu ibadet ve dualarla ile rahibeler manastır duvarlarının ardından tüm dünyaya ulaşabileceklerine inanmaktadırlar. Araştırma esnasında manastıra giriş-çıkışlarda araştırmacıdan istedikleri şey Aziz Pavlus'un gayretidir. Aziz Pavlus'un gayretini dile getirmeleri maneviyatlarında havarilere dayanan bu gayretin ne denli önemli olduğunu göstermektedir.

3. Yalnızlık

Havarilerinkisi gibi bir gayret içerisinde Tanrı'ya ulaşılmasını sağlayacak uygun bir ortam ve ibadetin sürdürülebilmesi için uygun şartlar sağlanmalıdır.

Karmelitler için içsel dua (orazione) ne kadar önemliyse, yalnızlık da o kadar önemlidir. Yalnızlık ilkesi Karmel Dağı keşişlerinin münzevi oluşuyla da ilgilidir.⁵⁴ Zira Avrupa'ya göç etmeden önce Karmel dağında keşişler ayrı ayrı hücrelerde yaşamaktaydılar.⁵⁵ Tarikatın ruhuna işleyen yalnızlık; tarikatın *Della istituzione dei primi monaci* adlı eski kitaplarından birinde şöyle dile getirilmektedir:

“Sen Oğlum, eğer mükemmel olmak istiyorsan ve manastır hayatının amacına ulaşmak istiyorsan, sessizliğe riayet ederek Carith deresinde yalnız bir şekilde gizlen.

⁵³ Emmanuele Renault ocd, **L'ideale di Vita Delle Carmelitane Scalze**, II.edizione, Edizioni OCD, Francia, 1977, s. 12

⁵⁴ P. Emmanuele Renault ocd, **L'ideale di Vita Delle Carmelitane Scalze**, II.edizione, Edizioni OCD, Francia, 1977, s. 14

⁵⁵ P. Albino Del Bambino Di Gesu O.C.D, **Il Carmelo Spirito e Vita**,., Editrice Ancora, Milano, 1956, s. 69.

Zayıflığını ve taşıdığı bu kabın ne denli kırılgan olduğunu bildiğin için, onu kalabalıklarda düşürüp kırabileceğin için şehirden korkmalısın.”⁵⁶

Bu sözlerle vurgulanmak istenen, kişinin dünyaya yönelik ilgisinin Tanrı ile muhabbetini zorlaştırmasıdır.

Yalnızlık aynı zamanda tarikatın Kural’ının da öngördüğü önemli bir ilkedir. Kuralda herkesin ayrı bir hücresinin olması gerektiği ifade edilmektedir. Tarikat mensupları, bu ilkeye bağlılıklarını günümüzde de muhafaza etmektedirler. Hücrelerine çekilen her rahibe Tanrı ile baş başa kalır; ancak rahibeler sadece hücrede değil, ortak bir çalışma salonu bulunmaması nedeniyle manastırın her yerinde yalnız olma imkânı elde etmektedirler. Özellikle çalışma ve hücre konusunda yalnızlığa önem vermeleri Karmelit tarikatını diğer tarikatlardan ayırmaktadır.

Karmelit tarikatında benimsenen yalnızlık uygulaması, bir tecrit olarak algılanmamalıdır. Haçın Yuhannası’nın deyişiyle yalnızlık “dünyada bir sen, bir de Tanrı varmışçasına yaşamaktır.”⁵⁷

Azize Teresa da aynı doğrultuda düşünmektedir. Ona göre bir Karmelit’in manastırın içinde veya dışında tamamen münzevi hayat sürdürmesi düşünülemez. Bunun sebebi Karmelit tarikatının köklerinde münzeviliği barındırıyor olmasına karşın, cemaat yaşamına, başka bir deyişle toplu yaşama riayet etmiş ve halen de ediyor olmasıdır. Dolayısıyla Karmelitleri tamamen münzevi bir tarikat olarak görmek yanlış olacaktır. Ayrıca, yalnızlık sadece mekana kayıtlı kalarak hissedilebilecek bir olgu da değildir; her an ve her yerde muhafaza edilebilir. Başka bir deyişle “yalnızlık, Tanrı’yı dinlemek ve O’nun aşkına kendini adamak için Tanrı ile baş başa yapılan bir görüşmedir.”⁵⁸

4. Sessizlik

Karmelit tarikatında manevî hayatın en önemli düsturlarından biri de sessizliktir. Sessizlikle ve yalnız olarak yapılan dualar daha anlamlı ve etkili görülmektedir.

⁵⁶ A.g.e., s. 68

⁵⁷ A.g.e., s. 69

⁵⁸ P. Emmanuele Renault ocd, **L’ideale di Vita Delle Carmelitane Scalze**, II.edizione, Edizioni OCD, Francia, 1977, s. 14.

Yalnızlık gibi, sessizliğin doğru bir şekilde anlaşılması gerekmektedir. Sessizlik, ne sesin yokluğu ne de iletişimde bir boşluktur. Aksine, insanî ilişkilerde bir işarettir ve bu nedenle sessizliğin gerçek manasını anlayabilmek için -tıpkı bir kelime gibi- hakkında doğru değerlendirme yapılmalıdır. Farklı “sessizlik” türlerinden bahsedilebilir. Sessizlik onay ya da onaylamama, öfke, sükûnet, merhamet veya dalkavukluk anlamlarına gelebilir. Aynı zamanda bu kavram görünen bir şeye, bir fenomene değil de, görünmeyene atfedildiği zaman tanımlanamaz ve tarıfsız, yani aşkın olan Tanrı’yı da çağrıştırabilir. Bu bağlamda sessizlik teolojide ve sosyal bilimlerde daima önemli bir tema olagelmıştır.⁵⁹

Karmelit tarikatında sessizlik yalnızlıkla beraber yoğrularak, manastır hayatının içerisine yer almaktadır. Bunun en bariz örneği hücrelerin ayrı oluşudur bu da tarikatın maneviyatında sürekli ibadete öncelik verilmesinden kaynaklanmaktadır. Bunu sessizliğin fizikî veya görünen bir yüzü olarak tanımlamak mümkündür.

Sessizliğin görünmeyen yüzünü ise “kötülüğün/şeytanın ayartmalarına karşı, Tanrı’nın silahlarını kuşanma ve sürekli ibadetle meşguliyet oluşturur.”⁶⁰ Sessizlik aynı zamanda konuşmanın da sınırları hakkında ipucu vermektedir. Nitekim Süleyman’ın Özdeyişleri’nde “Çok konuşanın günahı eksik olmaz.” Denilmektedir. Ancak burada sessizliği bozan şeyin olağan sözler değil, kötü sözlerin olduğunu belirtmek gerekir. Bu nedenle, konuşmakta olduğu kadar, sessizlikte de itidal üzere olmak gerekir. Çünkü sessizlik bir suskunluk hali değildir.

Azize Teresa’nın kurmuş olduğu cemaatte sessizlik -tıpkı yalnızlık gibi- tecrit edici ve bencil bir tutuma yönelik değildir. Zira manastırda sessizliğe riayete çok önem verilse de, bunun katı bir şekilde uygulanmadığına, gün içinde iki kez yapılan rekreasyonlarda sohbet edilmesi örnektir.

Manastırda gün içinde gerekmedikçe rekreasyonlar haricinde yemekhanede, kilisede, kütüphanede, mutfakta, merdivenlerde ve özellikle koridorlarda, hücre kapılarının önünde konuşulmaz. İhtiyaç hâsıl olursa birkaç kelime ile ve sohbet havasından uzak, özellikle de kısık sesle konuşulur. Kapılar yavaşça açılır ve mümkün olduğunca yavaş yürünmeye çalışılır. Yatsı duası yapıldıktan sonra sabah duasına kadar katı bir sessizlik uygulanır.

⁵⁹ DC, s. 793.

⁶⁰ DC, s. 797.

Ayrıca öğleden sonra hücreye çekildikten itibaren yine sessizliğe riayet edilir. Tüm bu sessizlik uygulamalarının amacı Karmelit rahibelerinin ibadetlerini rahat ve huzurlu şekilde yapabilmeleri ve sessizliğin içinde Tanrı'nın sesini duyabilmeleridir.

5. İnziva

İnziva (clausura) kelimesi Latince'deki "kapamak" anlamındaki "claudere" kelimesinden gelmektedir. Genellikle eşyaların, hayvanların kapatılması için kullanılan kelime, sonraları farklı anlamlara da kavuşmuştur. Konumuz itibarıyla söylemek gerekirse, inziva, giriş ve çıkışların belli kurallarla belirlendiği ve rahibelerin yaşadığı alana denir.⁶¹ Bu kelime ayrıca "manastır" veya "manastır içerisinde bulunan avlu" (chioso) kelimesi ile de ilintilidir.⁶²

Kilise belgelerinde en azından son yıllardaki çeşitli Kural ve Nizamnamelerde inziva hayatı ile kastedilen; sessizliği, yalnızlığı ve ibadet hayatını yakalamak için dünyadan uzaklaşmaktır.⁶³

Karmelit tarikatında inzivanın nasıl olduğunu anlayabilmek için Azize Teresa'ya bakmak gerekir. 1535'te Teresa Ahumada Avila'da Enkarnasyon Manastırı'na girmiştir. Fakat manastırda, inziva hayatını yaşamaya engel olacak kadar, rahibe sayısı fazladır. Aynı zamanda manastır sadece ekmek ve suyu olan bir yere dönüşmüştür ve dolayısıyla ekonomik durumu da kötüdür. Bu yüzden o günün şartlarına bağlı olarak acil ihtiyaç durumunda manastırın başrahibesine yardım istemek için manastırdan çıkış izni verilir. Fakat bir döneme ve zaman dilimine bağlanan bu şartlı izin zamanla genel bir norma döner. Neredeyse elliden fazla rahibe manastırın dışında yaşamaya başlar ve bu durum da inziva hayatını olumsuz yönde etkiler.⁶⁴

Sorunu fark eden Azize Teresa bu durumu eleştirir. Onun öngördüğü inziva hayatı ne otoriterdir, ne de dış kaynaklı bir kanun ya da yaptırıma bağlıdır. Arzuladığı inziva hayatı kalbine doğar ve ardından onu takip eden rahibeler tarafından muhafaza edilmeye çalışılır.

⁶¹ DC, s. 141.

⁶² **La Clausura Origine e Sviluppo Storico- Giuridico- Spirituale**, Casa Generalizia Carmelitani Scalzi, Roma, 2002, s. 4.

⁶³ DC, s. 142.

⁶⁴ DC, s. 143.

Azizenin döneminde Kilise kanunları inziva hayatı ile rahibelerin iffetini ve Tanrı'ya hizmetlerindeki temizliği gözetirken Azize için inziva hayatı ile kastedilen Tanrı için duyulan coşkulu aşktır.⁶⁵ Buna göre, inziva fizikî anlamda dünyadan ayrılık manasına gelmekle birlikte, koruyucu olmasına yönelik bir amacı yoktur; fakat her şeyden koparak hem iç hem de dış manada özgürlüğü yakalayarak Tanrı ile olan mükemmel birliğe varılması amacını taşır. Zaten Azize için manastır da amaçtan ziyade araçtır.⁶⁶

Azize aynı zamanda yerleşim yerlerine çok uzak mekânlara manastır kurulmasını talep etmez; ama ibadet hayatı da sürekli yer değiştirerek yürütülemeyeceği için, rahibelerin sabit bir yerde kalmaları konusunda ısrar etmektedir. Bugün de Fano'da bulunan manastırda inzivanın ruhu halen korunmaya çalışılmaktadır.

6. Meryem

Karmelit rahibeleri manastır yaşamları boyunca Hristiyanlık'ta iki önemli şahsiyeti örnek alırlar. Bu şahsiyetlerden ilki İsa, ikincisi ise Theotokos⁶⁷ olarak nitelendirilen

⁶⁵ DC, s. 144.

⁶⁶ P. Emmanuele Renault ocd, **L'ideale di Vita Delle Carmelitane Scalze**, II.edizione, Edizioni OCD, Francia,1977, s. 15.

⁶⁷ Theotokos: (Tanrı Anası): Kilise tarihinde ilk defa, 431 Efes Konsili'nde Hz.Meryem'in teolojik pozisyonu konusunda yapılan tartışmada gündeme gelmiş bir kelimedir. Kelime, Yunanca, "Tanrı Anası" olarak Meryem için kullanılmıştır. Bu konu 431 tarihinde Efes'te yapılan bir konsilde tartışılmıştır. Aslında 431 Efes Konsili'nde İsa'nın tabiatı problemi yeniden gündeme gelmiştir. 381 İstanbul Konsili'nde alınan teslisin üç unsurunun ulûhiyette eşitliği konusuna göre, "Teslisin ikinci unsuru (oğul), insan tabiatıyla Tesliste nasıl birleşme yapabiliyordu?" problemi şimdi yeniden gündeme gelmiştir. Bu problem doğrudan doğruya "Meryem'den doğan Tanrı mıdır? Yoksa insan mıdır?" Veya başka bir deyişle, Meryem insan annesi midir? Tanrı annesi midir?" sorularıyla ilişkilidir. Bu dönemde Doğu Kilisesi, İskenderiye ekolü ve Antakya ekolü olmak üzere iki önemli teolojik ekolden besleniyordu: Birinci ekol, herşeyden önce İsa'nın Tanrısal tabiatı üzerinde ısrarla duruyordu. Bunlar, "oğulun bedenleşmesinden sonra iki tabiatın tam birleşmesinden" bahsediyorlardı. Antakya Okulu ise, İskenderiye okulunun ifadelerinde tehlike görüyordu. Buna göre, insani tabiat, ilahi tabiat tarafından yutulmuş oluyordu. Bunun için Antakya ilahiyatçıları, İsa'nın beşeri tabiatı üzerinde ısrar ettiklerinden ve bedenleşmiş kelime olan İsa'da ayrı tabiatın varlığını ileri sürdüklerinden dolayı ana doktrinden uzaklaşmakla itham olundular. Şüphesiz böyle bir öğretinin mantıki sonucu, İsa'nın annesi olan Meryem'in, Allah annesi (Theotokos) değil, sadece İsa'nın annesi (Christocos) olabileceğidir. Bu problem, İstanbul kilisesiyle İskenderiye kilisesi arasında canlı bir tartışma konusu olmuştu. Bunun üzerine İstanbul piskoposu Nestorius ile İskenderiyyeli Cyrille arasında şiddetli tartışmalar meydana gelmiş ve Cyrille Nestorius'un görüşlerinde Ortodoks Katolik imanına bir saldırı görmüştü. İşte 431 Efes konsili, bunun için toplanmıştı. Konsilde, Papanın temsilciliğini elinde tutan

Meryem'dir. Karmelit rahibesi için nihai hedef Tanrı'ya ulaşmaktır. Bu hedefe ulaşabilmek için rahibeler Meryem'e başvururlar, dua ederler ve en önemlisi de O'na öykünürler. Öykünmelerinin sebebi Meryem'in sahip olduğu bazı erdemlerdir. "Bu erdemler; o, Kelamı tefekkür ederken, Tanrı'nın tarihte ortaya koyduğu mucizelerin hatıralarını aklında muhafaza ederken, Oğlu'nun gizemlerini yaşarken kendisinde tezahür eden erdemlerdir.⁶⁸ Zira Tanrı'nın ilk havarisi olan Meryem, Tanrı'nın rızasına boyun eğmiş, tevazu göstermiş ve Mesih'in acılarına ortak olmuştur.⁶⁹ Dolayısıyla tarikatın maneviyatı ve geleneği Meryem'in varlığına dayandırılmıştır.

Karmelit tarikatının Meryem'den hareketle oluşturulan maneviyatına ve geleneğine nüfuz edebilmek için Meryem'le olan karizmatik ilişkisinin temellerini incelemek gerekir. Zira Bakire Meryem varlığıyla tarikatın tüm tarihini kuşatmıştır.⁷⁰ Başka bir deyişle O'nun tarikatla olan karizmatik ilişkisi tarikatın kurulduğu Karmel Dağı'na dayanmaktadır. Çünkü bu dağda yaşayan ilk münzeviler O'na küçük bir şapel⁷¹ adanmışlar ve burada İncil'de

Cyrille, Meryem'i insan annesi (Christocos) olarak gören Nestorius ve taraftarlarını aforoz etmiş, "İsa'nın biricik kişilikli, iki tabiatlı olduğunu" ve Meryem'in de Tanrı Annesi olduğunu (Theotokos) bir defa daha kesin olarak karara bağlamıştır. Kilise tarihinde 431 Efes Konsili ile aforoz edilen Nestorius, bir itizal olarak Nestori kilisesi bünyesinde varlığını sürdürmüştür. Bugün, Nestorilerin piskoposu Amerika Şikago'da yaşamaktadır. Irak'da, İran'da, Hindistan'da birçok Nestori kilisesi varlığını devam ettirmektedir. Mehmet Aydın, **Ansiklopedik Dinler Sözlüğü**, 1. Baskı, Din Bilimleri Yayınları, Konya, Temmuz-2005, s. 756-757.

⁶⁸ **La Vergine Maria Nella Nostra Vita**, Casa Generalizia Carmelitani Scalzi, Roma, 1998, s. 5.

⁶⁹ A.g.e., s. 6.

⁷⁰ Nizamname 54.

⁷¹ Şapel: Fransızca bir kelime olan Chapelle, Hristiyanlıkta kilise yapısı içinde bir azize adanmış ibadet yerine verilen bir isimdir. Önceleri kilise yapıları içinde Şapeller bir azize tahsis edilen ibadet yerini gösterirken, ilk olarak bu isim Tourslu Aziz Martin'in saklandığı kutsal bir yapıya verilmiştir. Daha sonra, Avrupa'da Hz. Meryem'e tapınma olayı yaygınlaşınca, onun adına Şapeller inşa edilmeye başlanmıştır. Böylece XIV.yüzyılın sonunda Batı Avrupa'da birçok şehirdeki belli başlı kiliselerde Meryem Ana Şapeli oluşturulmaya başlanmıştır. Şapellere en çok ilgi gösteren ve geliştirenler genelde Hristiyan tarikatleri olmuştur. Şapel uygulamaları, özellikle Reims, Amiens, Le Mans gibi katedrallerde belirgin hale gelmiştir. Tarikatlar, Manastır kiliselerinin doğu ucuna Şapelleri eklemişlerdir. Benzer yapılar, İngiltere'de Westminster ve Cantebury katedrallerinde de yapılmıştır. Ortaçağda Şapel sayısının hayli artmasının iki sebebi vardır. Birincisi, zengin Hristiyanlar, öldükten sonra ayin ve duaların yapılması için Şapel yaptırıyorlardı. İkincisi, Lonca üyeleri toplu ibadet için şapel yaptırıyorlardı. Hristiyan kilise tarihinde Şapellerin eve, okula ait olanları da vardı. Bunlara kilise dilinde *Oratuvar* adı verilmiştir. Mesela Roma'da bulunan Sistina Şapeli, özel bir şapeldir. Diğer yandan, Paris'teki Saint Capelle'i, Kral IX. Louis, sarayın bir Oratuvar'ı olarak yaptırmıştır. Mehmet Aydın **Ansiklopedik Dinler Sözlüğü**, s. 727-728.

bulunan öğütlere göre İsa Mesih'i ve O'nu takip ederek yaşamışlardır.⁷² Bu bağlamda Meryem'e adanan bu şapel ilk Karmelitlerin Meryem'e duyduğu aşkın ve Meryem kültürünün varlığına işaret eder.⁷³ Şapelin yanı sıra bu karizmatik ilişkinin diğer bir kanıtı da tarikatın adında "Meryem" ifadesinin geçmesidir. "Karmel Dağı Aziz Bakire Meryem'in Yalın Ayaklı Kardeşleri" adını taşıyan tarikat Meryem'e olan bağlılığını dile getirmiştir. Meryem'e olan yakınlığın ispatı da "Kardeşler" ifadesidir ve sonrasında bu ad Kilise tarafından resmi bir şekilde tanınmıştır.⁷⁴

Meryem'in tarikatın maneviyatında bu kadar etkili olmasında, tarikatın kuruluşuyla ortaya çıkan ve günümüze ulaşan geleneğin rolü büyüktür. Bu geleneğe göre Meryem'in varlığı, etkili oluşu ve İsa'nın annesi olacağına dair izler takip edildiğinde İlyas (Elia) peygambere ulaşılmaktadır. İlyas peygamber bir gün uzun süre dua ettikten sonra Karmel Dağı'nın zirvesinden bakınca, denizden yükselip göğe uzanan bir bulut görür, bu bulut üç yıl kuraklıktan sonra yağmur indirir. İlyas gördüğü bu bulutla Kurtarıcı İsa'nın annesini tasvir etmiş ve O'nun hürmetine tarikatı kurmuştur. Peygamberin oğulları Nasıra'da, onlar gibi iffetli ve ibadet halinde yaşayan, İlyas'ın müjdelediği Meryem'i gördüklerinde, O'na hürmet etmişler ve O'nu ailelerinden biri olarak görüp Meryem'e "kız kardeş" olarak hitap etmişlerdir.⁷⁵ İşte tarikatın kurulduğu andan itibaren başlayan bu hürmet tarih boyunca çeşitli şekillerde kendini göstermiştir.

Meryem figürü sadece kız kardeş olarak anılmakla kalmamakta, aynı zamanda tarikatın O'nun onuruna kurulması da göz önünde bulundurularak O'ndan yardım da beklenmektedir. Mesela, 1282 yılında tarikatın yöneticisi olan Pietro Emiliano İngiltere Kralı I. Edward'a, tarikata destekte bulunması için Meryem'e dua edeceğine dair mektup yazmıştır.⁷⁶ Meryem'in tarikatın maneviyatında hâkim bir role sahip oluşu mektupların yanı sıra diğer tarihî belgelerde de göze çarpmaktadır. 13. Yüzyıl sonlarında XIII. Guglielmo Di Sanvic *Chronica de multiplicatione religionis Carmelitane* adlı eserinde Meryem'in

⁷² Nizamname 54

⁷³ P. Albino Del Bambino Di Gesu, **Il Carmelo Spirito e Vita**, O.C.D., Editrice Ancora, Milano, 1956, s. 97.

⁷⁴ **La Vergine Maria Nella Nostra Vita**, Casa Generalizia Carmelitani Scalzi, Roma, 1998, s. 9.

⁷⁵ P. Albino Del B.G. O.C.D., **Il Carmelo Spirito E Vita**, Editrice Ancona, Roma, 1956, s. 98.

⁷⁶ a.g.e., s. 100.

tarikatin lehine yaptığı müdahalelere temas etmiştir. Buna göre Meryem, keşişlerin Avrupa'ya göç etmesini sağlayarak, tarikatı Müslümanların zulmünden kurtarmış; Batı'da karşılaşılan savaşlarda da yine müdahalede bulunup tarikatın yöneticisine nereye sığınması gerektiği konusunda tavsiyelerde bulunmuştur.”⁷⁷ Bu müdahaleler vizyon aracılığıyla gerçekleşmektedir ve tarikatın maneviyatını büyük ölçüde şekillendirmektedir. Rahibelerin giydiği skapular* da bu maneviyatın bir örneği olarak değerlendirilebilir. Skapular Meryem'in kıyafetini temsil ettiği ve O'nun tarafından tarikata hediye edildiği için ayrı bir önem taşımaktadır. Dolayısıyla tarih boyunca hissedilen Meryem'in varlığı rahibelerin günlük hayatlarına da yansımaktadır: “Yemin aracılığıyla rahibeler özel bir şekilde Meryem'e bağlanırlar ve skapularla O'nun tarikatına ait olduklarını, O'nun erdemlerini üstlenme görevini taşıdıklarını gösterirler.”⁷⁸ Bu sebeple rahibelerin manastırın içinde bulunan kilisede ibadetlerini tamamladıktan sonra kiliseye ait iki ayrı kapıdan çıkıp koridorda sıralandıkları ve Başrahibe'nin skapularını öptükleri gözlemlenmiştir. Bu tazim hareketi ile Başrahibe'nin nezdinde Meryem'e saygı gösterirler, çünkü Başrahibe de Meryem gibi o cemaatin annesidir.

Her Karmelit rahibesi için Meryem bir anne ve manevî bir rehberdir. Bu sebeple rahibeler Marioloji⁷⁹ sahasında da bilgi düzeylerini artırmalıdır. Liturjide de O'na gereken şekilde hürmet etmeli ve liturjik uygulamalara göre Meryem'i anmalı ve liturjik takvimin uygulamalarına göre ibadetlerini yerine getirmelidirler.⁸⁰ Toplu ibadetlerinin yanı sıra her rahibe tesbihat yaparak kişisel olarak Meryem'i onurlandırmalıdır.⁸¹

Meryem'e duyulan bu hürmet tarikatın yapısını şekillendiren Azize Teresa'da da görülmektedir. Teresa'nın, Meryem'e duyduğu bağlılık çocukluk yıllarına dayanmaktadır ve acılarında da O'na sık sık başvurmuştur:

⁷⁷ A.g.e., s. 101.

⁷⁸ Nizamname 55.

* Skapular IV. Bölümde açıklanmıştır.

⁷⁹ Marioloji: Hristiyan ilahiyatında Meryem'le ilgili sistematik araştırmalar bilimi. Şinasi Gündüz, **Din ve İnanç Sözlüğü**, I.basım, Vadi Yayınları, 1998, s. 248.

⁸⁰ Nizamname 57.

⁸¹ Nizamname 58.

“Annem öldüğünde, anımsadığıma göre, on iki yaşındaydım. Acı kaybı sezinler gibi oldum. Acı içinde Meryem Ana heykelinin ayaklarına ağlayarak kapanıp bundan böyle annemin yerini alması için ona yalvardım. Sade ve saf bir yüreğin çağrısı kabul edildi; Göklerin Kraliçesi anam oldu. O andan itibaren Meryem Ana’ya her başvuruşumda, onun bana belirgin biçimde yardım ettiğini hissettim.”⁸²

Azize Teresa örneğinde görüldüğü gibi, her rahibe Meryem’i hayatının her anına taşır. Araştırma yapılan manastırın fizikî yapısı dikkate alındığında Meryem’in Manastıra ait kiliseye girişte ve manastırın bahçesinde heykelleri bulunmaktadır. Sonuç olarak Azize Teresa’nın deyimiyle “tarikatın her şeyi Meryem’e aittir: kıyafet, Kural ve manastırlar.”⁸³

7. Haçın Yuhannası

İspanya’da yaşamış olan Haçın Yuhannası, Azize Teresa’nın yanı sıra Karmelit tarikatının maneviyatında en çok anılan kişidir ve gerek yaşadıklarıyla gerek yazdıklarıyla önemli bir yere sahiptir.

Yuhanna 1540 veya 1542 yılında Gonzalo Yepes ve Catalina Alvarez’in çocuğu olarak dünyaya gelir. Francesco ve Luigi adında iki kardeşi vardır. Luigi küçük yaşta ölmüştür. Luigi gibi, Yuhanna’nın babası da Yuhanna’nın doğumunun ardından vefat etmiştir. Annesi Catalina ise çocukları ile herhangi bir geliri olmaksızın yaşam mücadelesi vermeye çalışmış; yardım bulma ümidiyle seyahat etmiş ama hiçbir açık kapı bulamayıp Fontiveros’ geri dönmüştür.⁸⁴

Yuhanna’nın ağabeyi Francesco’nun evlilik kararı ailenin ekonomik durumunu daha da güç hale getirmiştir. Tüm aile şanslarını denemeye karar vererek, 1551’de Medina del Campo’da Valladolid’e taşınmıştır. Bu onların hayatlarında kısmî bir rahatlama sağlamıştır. Yuhanna burada eğitime başlamış ve yön vermiştir. Maddalena conventosunda bulunan “Colegio de los Doctrinos”a dört arkadaşıyla beraber yazılmıştır. Burada ruhbanlara hizmet etmiş; kilisenin temizliği ve manastır için para toplanması sorumluluğunu üstlenmiştir. Bu,

⁸² Teresa de Avila, **Kendi Kaleminden Yaşam Öyküsü**, (çev) Dominik Pamir, II. Baskı, İstanbul, 2003, s. 14.

⁸³ **La Vergine Maria Nella Nostra Vita**, Casa Generalizia Carmelitani Scalzi, Roma, 1998, s. 19.

⁸⁴ **DC**, s. 417.

ona başka kapıların açılmasını sağlamış, bu sayede Medina’da kültürel ortamlara girme imkânı yakalamıştır.⁸⁵

Yuhanna’nın Medina’ya gelişine yakın bir tarihte Cizvitler burada bir okul açmışlardı. Tarihi kesin bilinmemekle beraber, Yuhanna bu okulun derslerini takip etmiştir. Bu dönemde aldığı eğitim büyük ölçüde gelecekte yazacağı eserleri etkilemiştir. 1563 yılında Yuhanna de Yepes Medina’da bulunan manastırda Karmel kıyafetini almak üzere talepte bulunmuştur. Bu kararı tesadüfi değildir, zira söz konusu manastırda bağlantısı vardır. Kıyafeti kuşanıp ve acemiliğini (noviziato) tamamladıktan sonra 1564’te yemin etmiştir. Ruhbanlığa girdikten sonraki ilk yılları Yuhanna için büyük önem arz etmiştir. Tarikata ait herhangi bir manastırda cemaat hayatını takip etmektense, San Andrea Kolejine gitmiştir. Bu cemaati diğerlerinden ayıran özellikler kültürel seviyesinin yüksek olması, cemaat üyelerinin farklı bölgelerden gelmesi ve dinî disipline sahip olmasıdır.⁸⁶

Yuhanna bu ortamdan oldukça memnun kalmış ve tarikatın Kuralına riayet etme konusundaki gayretiyle diğer öğrencilerden ayrılmıştır. Salamanca’da teoloji ve sanat üzerine eğitim aldıktan sonra, 1567’de ruhbanlık takdis töreni yapılmıştır. Bir dönem Karmelit tarikatından ziyade başka bir tarikatı düşünmüş, fakat Salamanca’da öğrenciyken Azize Teresa ile tanışması bu düşüncesinden vazgeçmesine sebep olmuştur.⁸⁷

Akademik birikimini mükemmelleştirmek için Salamanca’daki eğitimine geri dönen Yuhanna, 1568 yazında yeniden Azize Teresa ile görüştü. Bu görüşmeler ikilinin birbirlerini birçok anlamda zenginleştirmelerini sağladı. Her ikisi de Karmelit hayatına yeni bir form kazandırmak istiyordu. Bunu sağlamak için, ilk olarak, Duruelo Avila’da bir manastır kurmaları gerektiğini anladılar ve Azize Teresa’nın çizgisinde olan erkeklere ait ilk manastır 28 Kasım 1568’de kuruldu. Burada bulunan din adamları tarikatın ilk kuralına göre yeminlerini yenileyip birer isim seçtiler.⁸⁸

⁸⁵ DC, s. 417.

⁸⁶ DC, s. 417.

⁸⁷ DC, s. 418.

⁸⁸ DC, s. 419.

1569'da Azize Teresa bu manastırı ziyaret etmiştir. Bundan sonraki dönemde Azize Teresa ile Yuhanna arasındaki bağı da daha da güçlenmiş ve iki mistiğin etkileşimi giderek artmıştır.⁸⁹

Bu birlikteliğin ardından Haçın Yuhannası için zor zamanlar gelmiştir. 2- 3 Aralık 1577'de bir arkadaşıyla beraber tutuklanmış, ancak 1578'de Ağustos'un ortasında kaçmayı başarmıştır.⁹⁰

Haçın Yuhannası Azize Teresa'yı izlemeye devam etmiş ve 1581 yılında Castiglia'ya Yalın Ayaklı Karmelitler'e bir manastır kurmak için yola koyulmuştur. Bu amaçla Azize Teresa ile son görüşmelerini yapmışlardır. 1591'de Haçın Yuhannası hastalanmış ve aynı yıl 49 yaşında dünyaya veda etmiştir. XIII. Benedikt 24 Ağustos 1926'da Yuhanna'ya Kilise Doktoru ünvanı vermiştir. Yazar, şair, teolog, reformist, kurucu gibi özelliklere sahip olan Aziz Yuhanna, Azize Teresa'nın başlatmış olduğu harekete birçok açıdan destek ve katkı vermiştir.⁹¹

Haçın Yuhannası, Azize Teresa gibi reformda etkili olduğu için tarikatın içinde "Santo Padre" (Aziz Baba/ Peder) olarak anılmaktadır. Karmel'in ruhunu anlamak için onun eserlerine nüfuz etmek gerekmektedir. Bunların içinde Tanrı ile bir olmaktan bahseden *La Salita Del Monte Carmelo* ve *La notte Oscura* adlı eserleri Kilise Doktoru olan Haçın Yuhannası'nın temel eserleri arasında sayılmaktadır.⁹² Eserlerinde Hristiyan azizliğine uzanan yolu, ruhun Tanrı ile olan aşk birliği olarak yorumlayan Yuhanna, kişinin Tanrı'da aşka dönüşebilmesi için dünyevî bağlılıklardan kurtulması gerektiğini vurgulamıştır.⁹³ Mistiğe göre bu birliğin çeşitli formları olabilir çünkü herkes bu birliğe çağrılrsa dahi çağrı aynı şekilde ve aynı derecede olamaz. O, bunu Hristiyanların almış olduğu vokasyonlardaki farklılığa bağlar, fakat vokasyonlar çeşitlilik gösterse de yol aynı yol, bu yolda rehber ise İsa Mesih'tir. Manevî evliliğe varacak olan bu yolda ilerlerken çeşitli engelleri aşmak, riyazet

⁸⁹ DC, s. 420.

⁹⁰ DC, s. 421.

⁹¹ DC, s. 424-430.

⁹² P. Albino Del Bambino Di Gesu, **Il Carmelo Spirito e Vita**, O.C.D., Editrice Ancora, Milano, 1956, s. 189-206.

⁹³ DC, s. 432.

uygulamak kişinin ruhunda bir besin kaynağı bulmasına sebep olabilir; fakat bu, nefsin isteklerine hükmetmek için yeterli değildir. Bunun için kişinin “şeylerden” soyunması, ilahî birliğe kavuşabilmek için dünyevî güçlerden sıyrılmak, Tanrı ile dolmak gerekmektedir. Eserlerinde Tanrı ile birliğe giden yolu çeşitli merhalelerle anlatan Yuhanna, Tanrı ile dost olanın yeni bir insana dönüştüğünü ifade etmektedir.⁹⁴

Haçın Yuhannası’nın ölümünden 500 sene geçmesine rağmen, insanları yeni birer insan olmaya davet ettiği için halen hem Karmelit tarikatı ve hem de Hristiyan mistisizmi için de cazibesini korumaktadır.

8. Edith Stein

Karmelit tarikatının önemli azizelerinden biri olan Edith Stein 12 Ekim 1891 yılında Kippur⁹⁵ günü Yahudi bir ailede dünyaya geldi.⁹⁶ On beş yaşındayken imanını kaybetti, 1911 yılında Breslavia’da üniversite çalışmalarına başladı. Bu dönemde Edmund Husserl’den etkilendi ve Gottinga Üniversitesi’ne geçip burada Husserl’in asistanı oldu.⁹⁷

1917 yılında iç dünyasında manevî bir kriz hissetmeye başladı. Aynı yıl içerisinde Kızılhaç’ta gönüllü olarak çalışırken, askeri bir hastanede yaşadığı olay inançsızlığına son verdi. Husserl’in arkadaşı olan Adolf Reinach’ın savaşta ölmesine karşı, Reinach’ın eşinin göstermiş olduğu metanetten oldukça etkilendi. Kendisi bu durumu şöyle dile getirmiştir:

⁹⁴ DC, s. 431-435.

⁹⁵ Kippur: Yahudilerin yılda bir defa kuladıkları kefarete bayramıdır. Tevrat bu bayramdan kippurim diye bahsetmektedir. (Çıkış: 30:10; Levililer: 23:27-28). Kippurim kelimesi İbranice k-p-r kökünden gelmektedir. Bunun anlamı, kefarete icra etmektir. Yahudiler yıllardan beri bu bayramı, Tishri ayının onuncu günü kutlamaktadır. Bu bayram günü Yahudiler, sabah ibadetinden sonra Sinagog’da Tevrat okumaktadırlar. Aslında liturjik planda Kippur gününün çift karakteri vardır. O gün hem bir bayram günüdür, hem de oruç günüdür. Bütün gün dinî merasim devam eder. Haham, yüksek sesle kutsal bir terim söylediği zaman, cemaat secdeye kapanır. Bu günde icra edilen en büyük ibadet, kefarete ibadetidir. O günün akşamı ve sabahı, ibadet, hukuki bir formül olan Kol Nidrei ile başlamaktadır. Bu formülle, önceden yıl boyunca düşünülmeden yapılan ve yapılacak olan bütün vaatlerin ve taahhütlerin değersiz olduğu ifade edilmektedir. Fakat Yahudiler, sadece Allah ile insan arasındaki ilişkiler üzerine dayanan günahların Kippur gününde affedileceğinin farkındadırlar. Komşuya karşı işlenen bir günahın, ancak komşunun bağışlamasından sonra affedileceğini de her Yahudi bilmektedir. Görüldüğü gibi, Kippur bayramında bütün günahlar affedilmemektedir. Mehmet Aydın, *Ansiklopedik Dinler Sözlüğü*, s. 396.

⁹⁶ Edith Stein, Casa Generalizia Carmelitani Scalzi, 1998, Roma, s. 3.

⁹⁷ DC, Curie e Genealogie O CARM e O.C.D.,Citta Nuova Editrice, Roma, 2007, s. 929.

İnançsızlığımın çöktüğü, Yahudiliğin karardığı ve Haç gizemindeki Mesih'in gözlerimin önünde parlak bir şekilde doğduğu andı."⁹⁸

Bu andan itibaren Hristiyanlığa yöneldi. Yaklaşık 3-4 yıl Hristiyan maneviyatı üzerine birçok okuma yaptı. Bunlardan biri de Ignazio Loyola'dır.⁹⁹ Onun eserlerinden tatmin olmayan Edith, sonrasında Azize Teresa'nın yaşam öyküsünü okumaya başlamış ve bu eseri bir çırpıda okuduktan sonra hakikati bulduğunu fark etmiştir. 1922'de vaftiz olmuştur.¹⁰⁰ 1923'ten 1931'e kadar Dominiken rahibelerin bulunduğu bir lisede öğretmenlik yapmıştır.¹⁰¹

Ruhanî hayata yakınlığı sayesinde ibadet hayatının farklı boyutlarını öğrenmeye çalışırken bir yandan da Hristiyan felsefesinde Aziz Thomas Aquinas'ın¹⁰² bir eserinin çevirisi ile uğraşmıştır. Bu çalışmayı yürütebilmek için lisedeki görevini terk eden Edith,

⁹⁸ DC s. 929.

⁹⁹ Ignazio Loyola: Loyolalı Ignazio güçlü ve etkili Cizvit cemiyetinin kurucusudur. 1491 veya 1495 yılında Pirener yakınındaki Loyola şatosunda doğdu. Ölünceye kadar cemiyetin yöneticisi olarak kaldı. *Manevi Egzersizler* (The Spiritual Exercises) adlı eserin yazarıdır. Bk. **Hristiyanlık Tarihi**, çev. Sibel Sel, Levent Kimran, Us yayıncılık, İstanbul, 2004, s. 419.

¹⁰⁰ **Edith Stein**, Casa Generalizia Carmelitani Scalzi, 1998, Roma, s. 10-15.

¹⁰¹ DC, s. 930.

¹⁰² Aziz Thomas Aquinas: Thomas Aquinas 1224 yılının veya 1225 yılının başında Roma ile Napoli arasındaki Aquino'da doğdu. Annesi aristokrat bir aileden babası Landolph ise II. Frederick'in (Sicilya İmparatoru) baronlarından. Thomas'ın, üçü erkek, beşi kız olmak üzere sekiz kardeşi vardı ve ailenin en küçük erkek çocuğuydu. Bu yüzden dönemin âdetlerine göre dinî eğitim almak üzere Kilise'ye teslim edildi ve Monte Cassino manastırında 1231 yılında eğitimine başladı. Burada yedi-sekiz yıl Hristiyanlık, Kutsal Kitap ve Kilise Babaları hakkında eğitim aldı. O dönemde Papa ile II. Frederick arasında gerilimin artması üzerine Papa bu imparatoru aforoz etti. Bunun sonrasında imparator askerleri Aziz Benedikt manastırını işgal ettiler, birçok keşiş sürgün edildi ve Thomas da evine gönderildi. Sonrasında eğitimine 1239-1244 yılları arasında Napoli Üniversitesi'nde devam etti. 1242 veya 1243 yılında Dominiken tarikatına katıldı. Tarikatın isteği doğrultusunda eğitimi için Paris'e gitti. Daha sonra derslerine katıldığı Albert Magnus'un Almanya'da asistanı oldu ve rahiplik unvanı aldı. İlk teolojik eserleri olarak kabul edilen *İşaya*, *Yeremya* ve *Ağıtlar* adlı tefsirlerin bu dönemde oluşturdu. Ortaçağ'da Aristoteles'in eserlerini okumak ve öğretmek defalarca yasaklanmıştır. Bu dönemde Aquinas ve Dominiken tarikatı Aristotelesçi çizgiyi benimsemiştir. Aquinas Aristoteles konusunda Müslüman düşünürler olan İbn Sina ve İbn Rüşd'ün yorumlarından da oldukça yararlanmış. Yazdığı birçok eserin yanı sıra en önemlileri *Summa Contra Gentiles* ve *Summa Theologica*'dır. 1252-1273 arasında yirmi bir yıl boyunca hocalık yapmış 1274 yılında da ölmüştür. Kilise Aquinas'ı ve tüm teologlar için bir model olarak görür. Ölümünden sonraki tüm konsillerde ve değişik papalar tarafından övülmesi halen Kilise içinde eşsiz bir mevkiye sahip olduğunu göstermektedir. Muhammet Tarakçı. **St.Thomas Aquinas**, İz yayınları, 2006, İstanbul, s. 15-24.

Katolik Almanya’da tanınmaya başlamış ve bazı profesörler onu Almanya üniversitelerinde doçentlik yapması için desteklemişlerdir. Fakat 1931-1932 yılları arasında açıktan olmasa dahi antisemitizm boy göstermeye başlamıştır. 1933 yılında nasyonal sosyalizmin gücü elde etmesiyle ırkçılık doruğa ulaşmıştır. Dolayısıyla Edith de bu durumdan oldukça etkilenmiştir ve Edith’in manevî rehberi artık onun akademide bir kariyer sahibi olmasının imkansızlığını anlamıştır. Otuz yaşında Katolikliğe dönen Edith Stein kırk iki yaşında Karmelit tarikatına kabul edilmiştir.¹⁰³

Entelektüel bir birikime sahip olan Stein adaylık süresince çalışmalarına devam etmektense manastırın saatlerini, merasimlerini ve manastırın içinde yürütülen işlerle ilgilenmeyi ve öğrenmeyi yeğlemiştir. 15 Şubat 1934’te çıraklığa geçmiş; 1935’te üç seneliğine geçici yeminini, 1938’de de daimi yeminini etmiştir. Rahibe Teresa Benedetta Della Croce adını alan Edith, o dönemde yankı bulan Yahudi karşıtlığı sebebiyle kendini bir nevi Esther olarak görmeye başlamıştır. Esther’in başına gelenler Edith’in de başına gelecektir. 1939 yılında vasiyetini yazmıştır.¹⁰⁴ “Bu andan itibaren Tanrı’nın benim için planladığı ölümü, O’nun iradesine mutlak bir şekilde itaat ederek ve mutlulukla kabul ediyorum ve Tanrı’dan yaşamımı ve ölümümü Yahudi halkının inançsızlığı için bir kefaret olarak kabul etmesini istiyorum” diyerek bir Yahudi olmaktan ziyade Yahudi-katolik biri olarak ölüme hazırlanır.¹⁰⁵

8-11 Ağustos 1942 yılında Auschwitz’de bir gaz odasında öldürülür. İyi bir filozof olan Stein’in 27 Ocak 1987’de şehit oluşu hakkında bir belge yayımlanmış ve 11 Mayıs 1987’de Almanya’da kutsanmıştır. Kanonizasyon süreci 11 Ekim 1998’de Azize olarak ilan edilmesiyle son bulmuştur.¹⁰⁶ Bugün Azize, Yahudi ve Hristiyan dinlerinin arasında etkileşime sahip olan biri olarak manastır rahibeleri için değerli bir rol model teşkil etmektedir.

¹⁰³ **Edith Stein**, Casa Generalizia Carmelitani Scalzi, 1998, Roma, s. 16-21.

¹⁰⁴ **Edith Stein**, Casa Generalizia Carmelitani Scalzi, 1998, Roma, s. 22-34.

¹⁰⁵ **A.g.e.** s. 36.

¹⁰⁶ **DC Curie e Genealogie O CARM e O.C.D.**, Citta Nuova Editrice, Roma, 2007, s. 931.

9. Teslisin Elizabeti

Elizabet Catez 18 Ağustos 1880 yılında Fransa’da dünyaya geldi. Küçük yaşlardan beri hayatında Tanrı’nın varlığını derin bir şekilde hissetmiş ve Tanrı’ya kendisini adama konusunda azim göstermiştir.¹⁰⁷

Elizabet genç yaşta ölmesine rağmen, Karmelit maneviyatı içinde derin iz bırakan isimlerden biridir. Rahibeliğe adım attıktan sonra aldığı isimden de anlaşılacağı üzere “üçleme” ile özel bir ilişkisi bulunmaktadır. Başka bir deyişle Aziz Pavlus’un, Azize Teresa’nın, Haçın Yuhannası’nın izinden giderek Üç’e karşı duyulan sevgiyi öğrenen Elizabet kısa zamanda hayatını Tanrı’ya adamasıyla yüksek bir tekâmüle ulaşmıştır. Üçleme onun maneviyatının temel taşıdır. Bu sevgisini şöyle dile getirmiştir: Ben Teslisin Elizabet’iyim, yani yok olan, teslisin, içini kaplamasına izin veren Elizabet’im.¹⁰⁸

Elizabet kısa hayatında değişik başarılarla imza atmıştır. Babasının ölümünün ardından Dijon Konservatuarına kaydolmuş Elizabet 1893 yılında piyano dalında ilk ödülünü almıştır.¹⁰⁹

1894 yılında bekâret yemini eden Elizabet dünyayı ardında bırakıp Karmelit tarikatına girmek üzere içinde çağrı (vokasyon) hissetmiş ama bu isteği annesi tarafından reddedilmiştir. İsteğini gerçekleştirmesi için 21 yaşını doldurması gerekecektir.¹¹⁰ 1901 yılında Karmelit tarikatına giren Elizabet’te dört yıl sonra Addison hastalığının ilk belirtileri ortaya çıkmış ve 1906 yılında durumu ağırlaşarak ciddi bir atak geçirdikten sonra yatağa mahkum hale gelmiştir. 9 Kasım 1906’da da vefat etmiştir.¹¹¹ 1984’te kutsanması için bir belge yayımlanmış ve bu tören San Pietro bazilikasında gerçekleştirilmiştir.¹¹²

¹⁰⁷ <http://www.carmelite.com/spirituality/default.cfm?loadref=27>

¹⁰⁸ DC, s. 324.

¹⁰⁹ <http://www.carmelite.com/spirituality/default.cfm?loadref=27>.

¹¹⁰ <http://www.ocarm.org/it/content/liturgy/b-elisabetta-trinita-ocd-vergine-m>.

¹¹¹ <http://www.carmelite.com/spirituality/default.cfm?loadref=27>.

¹¹² DC, s. 325.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:

MANASTIR YAŞAMINA GİRİŞ VE VOKASYON

1. Vokasyonların Algılanması

Tanrı, Hristiyanların hem kendisini hem de birbirlerini sevmelerini ister. Luka İncili bu sevgiye şöyle bahsetmektedir: “Tanrın Rab’bi bütün yüreğinle, bütün canınla, bütün gücünle ve bütün aklınla seveceksin. Komşunu da kendin gibi seveceksin.”¹¹³ Görüldüğü üzere Hristiyanlıkta sevgi çok önemli bir yere sahiptir; dolayısıyla Tanrı insanları sevgiye davet eder, fakat bazılarında daha farklı bir istek uyandırır, onları Mesih İsa ile yaşamaya çağırır.

Burada söz konusu olan “çağrı”, Latince “vocatio” kelimesinden gelmektedir. “Genel manada Tanrı’nın her insanı kurtuluşa çağrısı iken, özel olarak, ruhbanlığa ve ruhanî hayata çağrılmayı ifade etmektedir.”¹¹⁴ Pek çok farklı vokasyon bulunmaktadır. Bunlardan biri de manastır hayatı yaşamak üzere duyulan çağrıdır. Bu çağrıya kulak verenler İncil’de bulunan “ıffet”, “fakirlik” ve “itaat” ilkelerine göre Mesih’i takip ederek benliklerinden kurtulmaya çalışırlar.

İşte bu doğrultuda yapılacak ilk şey duyulan bu hissin, çağrının, davetin farkına varılması, tanınması ve sınanması, yani derinlemesine hem kişinin bizzat algılaması hem de manastır hayatında ona eşlik edecek olan rahibelerin kişinin duyduğu bu çağrıyı algılayıp onaylamasıdır.

“Algılama Tanrı’nın kişi hakkındaki iradesini aramak ve Tanrı’nın yönlendirmesine izin vermek demektir. Bu algı hem eğitim gören rahibeyi hem de onu kabul edenleri ilgilendirir.”¹¹⁵ Vokasyonun algılanması eğitimin ilk safhasını oluşturmakla beraber, eğitim boyunca da devam etmektedir. Vokasyonun algılanması noktasında çok dikkatli

¹¹³ Luka, 10:27.

¹¹⁴ Piero Petrosillo, *Il Dizionario del Cristianesimo di Piero Petrosillo*, Edizioni San Paolo, Milano, 1995, s. 195.

¹¹⁵ *La formazione Delle Monache Carmelitane Scalze*, Edizioni OCD, Roma, 2003, s. 33.

olunmalıdır. Zira kişi böyle bir davet alabilir, fakat motivasyon eksikliği yaşayabileceği için bu konuda yönlendirilmelidir.¹¹⁶

Hem adayın bireysel olarak farkındalığa kavuşması hem de cemaatin adayın vokasyonunu tanınması için adayda bazı özellikler aranmaktadır.

2. Genel Özellikler

Aday yeterli fiziksel ve ruhsal sağlığa ve dengeli bir kişiliğe sahip olmalıdır. Manastır hayatında bekârlık esas olduğu için kişinin bu konuda iyice düşünmesi ve karar vermesi, cemaat hayatında bir arada yaşayabilmek için gerekli olan dürüstlük, sadakat, diyaloga girebilme, özür dileme, affetme, diğerlerine saygı gösterme, sorumluluk ve işbirliği gibi temel beşerî özelliklere sahip olması gerekmektedir. Bunun yanı sıra doğru düşünüp karar verme yetisine, hayalin baskın olmadığı uygun zeka ve anlayışa da sahip olmalıdır.¹¹⁷

3. Karmelit Tarikatının Kriterleri

Aday; Mesih, Baba ve Kutsal Ruh'un şahsıyla gerçek bir ilişkinin kurulabileceği ibadet hayatına karşı şevk ve sevgi duymalı, Tanrı Kelamı'na karşı gerekli hassasiyete sahip olmalıdır. Burada kastedilen şey adayın Tanrı Kelamı'nın sürekli etkisinde olmaya açık olması ve Tanrı Kelamı'nın onu sürekli olarak değiştireceğine olan inançtır. Tıpkı havarilerin yaptığı gibi, adayın, Kilise ve tüm dünya için yapılan ibadette ve şefaatte bıkmadan çabalaması; Kilise'yi hem gizemleriyle hem de somut haliyle sevmesi gerekir. Aday hücrelerinde kaldığında Mesih ile kalp kalbe sessizce ilişki içinde olduğunun bilincinde olmalı, ama bunu iş hayatından ya da manastır dışında yapılan Kilise hizmetinden bir kaçış olarak algılamamalıdır. Başrahibenin otoritesi altında bir cemaat içinde kardeşçe ve arkadaşça yaşama kapasitesine sahip olmalıdır. Meryem'in izinden giderek, azizler gibi Kitab-ı Mukaddes'e dayanan derin hayatı arzu etmelidir. Ailesinden, arkadaşlarından, dünyadan ve özellikle de kendinden uygun bir şekilde ayrılmasını bilmelidir. Karmelit tarikatının müntesipleri olan azizlere karşı yakınlık duymalıdır. Karmelit tarikatının usûlüne göre 3 yemini üstlenmelidir.

¹¹⁶ Nizamname 133.

¹¹⁷ **La formazione Delle Monache Carmelitane Scalze**, Edizioni OCD, Roma, 2003 , s. 35.

Adayın bir kadın cemaatin içinde yalnızlığı ve kardeşlik hayatını tecrübe etmesi, bunu yaparken de ihtiyaçlarında aşırıya kaçmaması gerekir. Tevazu, dürüstlük, sadelik gibi davranışlara sahip olmalıdır, çünkü bu davranışlar eğitim almasını ve ilerleyebilmesini sağlayacaktır.¹¹⁸ Bu yeterliliklere sahip olduğuna karar verilen bir aday, manastırın da onayıyla 3 ayı geçmeyecek şekilde manevî hayatı tecrübe etmek üzere manastırın içinde yaşayabilir.¹¹⁹

Aranan tüm bu özelliklerin ışığında aday uygun görüldüğü takdirde manastır eğitimine dâhil edilir. Ancak bazı şeylere tutku derecesinde bağlı olmak, bazı şeyleri ısrarla reddetmek, duygusal açıdan olgunlaşmamış olmak, cinsel bakımdan çözülemeyecek bazı problemlere sahip olmak, saldırganlık, kıskançlık, rekabet gibi manastır hayatını olumsuz yönde etkileyecek özelliklere sahip olan adaylar manastır hayatına alınmazlar.¹²⁰ Eğitim esnasında olumsuz durumlarla karşılaşıldığı takdirde uzmanlara başvurulur ve rahibe adayına yardım edilir. Kişileri bu süreçte 4 dönem beklemektedir: Adaylık, Çıraklık, Kısa Süreli Yemin ve Daimi Yemin.

4. Hazırlık Devresi Ve Adaylık

Manastıra kapanmayı ve ölene dek kendisini Tanrı'ya adamayı isteyen adayla ilişki kurulması ve tanınması için belli bir hazırlık devresine ihtiyaç duyulur. Bu devrede acele edilmeden, ihtiyatlı davranılmalıdır, gerek Başrahibe gerek Çırak Eğitmeni aday ile görüşmeli, onun sorularına cevap vermeli, beklentilerini öğrenmelidir.¹²¹ Eğer kişi Karmelit tarikatına dair bir vokasyonun izlerini taşıyorsa ve gerekli niteliklere sahip olduğu tespit edilirse adaylığa kabul edilmektedir. Adaylık döneminde kişinin uygunluğu hakkında daha net bir fikir edinmek mümkün olmaktadır. Adayın dünya hayatından tedrici bir şekilde uzaklaşması sağlanır.¹²² Adaylık dönemine girmeden önce şu belgelerin ibraz edilmesi zorunludur: Vaftiz belgesi; kişi daha önce başka bir kuruluş veya tarikata bağlı bir manastıra

¹¹⁸ **La Formazione Delle Monache Carmelitane Scalze**, Edizioni OCD, Roma, 2003, s. 36.

¹¹⁹ Nizamname 134.

¹²⁰ **La Formazione Delle Monache Carmelitane Scalze**, Edizioni OCD, Roma, 2003, s. 37.

¹²¹ **La Formazione Delle Monache Carmelitane Scalze**, Edizioni OCD, Roma, 2003, s. 30.

¹²² Nizamname 141.

kabul edildiyse, ilgili kuruluşun başında bulunan yetkilinin veya manastırdan sorumlu başrahibenin beyanatı.

Bunun yanı sıra başrahibe adaydan yazılı bir şekilde ve mahremiyete de özen göstererek fizikî ve ruhî sağlığı, ailesi ve gördüğü eğitim hakkında bilgi alabilir.¹²³ Adayın kararında ciddi olup olmadığı, vokasyonunun gerektirdiği yükümlülükleri üstlenebilecek bir mizaca sahip olup olmadığı incelenir, gerekli görüldüğü takdirde uzmanlara danışılabilir.¹²⁴ Adaylık en az 6 ay, en çok 1,5 sene olmak üzere manastırın kararına veya adayın durumuna göre değişebilir.¹²⁵ Bu süreçte adayın manastır yaşamına uygun olmadığına karar verilebilir. Adayın eğitimini Çırak Eğitimci üstlenir; ancak başrahibe bu konuda inisiyatif sahibidir ve başka bir kişiyi de adayın eğitimi için görevlendirebilir.¹²⁶

Aday her gün Evharistiya ve günlük ibadete katılarak liturji hayatına adım atmış olur.¹²⁷ Liturjinin yanı sıra Tanrı Kelamı'na dayanan eğitim de verilir: "Eğitmenin rehberliği altında Kutsal Okumalar'a veya ve kişisel okumalara zaman ayrılabilir."¹²⁸ Bunlar yapılırken adayın kültürel seviyesi, yaşı ve kapasitesi göz önünde bulundurulmalıdır.¹²⁹ Ayrıca adayın manastırdaki iş ve aktivitelere ve toplu halde gerçekleştirilen rekrasyonlara katılımı sağlanır; kişisel gelişimin tamamlaması için kendisine mesafe konulur ve zaman verilir.. Tüm hazırlıklara rağmen Karmelit tarikatına girerek inziva hayatını, sessizliği, yalnızlığı ve aynı zamanda cemaat hayatını tecrübe etmek bazı adaylarda şok etkisi yapabilir. Bu gibi durumlarda Eğitimci, adayın yanında bulunarak ona yardımcı olmalıdır.¹³⁰ Adaylık sürecinin sona erdirilmesine ilişkin karar; manastır cemaati ve başrahibe tarafından adayın uygun yeterliliğe sahip olmadığı gerekçesiyle ya da adayın manastırda yaşayamayacağını düşünmesi gerekçesi ile alınabilir. "Buna göre adaylık süresince adayın kendisi özgürce manastırdan ayrılabilir. Başrahibe yeterli bir sebep gördüğü takdirde, Çırak eğitimcinin ve

¹²³ Nizamname 142.

¹²⁴ Nizamname 145.

¹²⁵ Nizamname 143.

¹²⁶ Nizamname 144.

¹²⁷ **La formazione delle monache nel carmelo**, Roma, 1996, s. 32.

¹²⁸ A.g.e, s. 33.

¹²⁹ A.g.e s. 33.

¹³⁰ A.g.e s. 33.

Konsilin de görüşünü de alarak adayı gönderebilir.”¹³¹ Fakat aday bu süreci olumlu geçirir, hem kendisi devam edeceğine kanaat getirir hem de cemaat ve Başrahibe tarikatın ve manastır hayatının gerektirdiği özellikleri adayda görürse, adaylıktan, sonraki adım olan çıraklığa geçebilir: “Çıraklık sürecine girmeden önce aday sekiz gün manevî egzersiz yapar.”¹³²

5. Çıraklık

Manastır hayatının ikinci aşamasını çıraklık (noviziato) oluşturmaktadır. Bu dönem küçük bir cemaat içinde Karmelit tarikatına ait hayatı deneyimleyerek, hissedilen çağrının doğruluğunu teyit etmeye olanak sağlamaktadır: “Bizim hayatımız için uygun görülen aday Capitolo’nun onayıyla, Başrahibe tarafından çıraklığa kabul edilir.” Bu aşamada cemaat içinde bir giriş ritüeli gerçekleştirilir. Çıraklığa başvurabilme yaşı en az on sekizdir.¹³³ Manastırdaki şartlara göre adaylığın süresi, bir senesi resmi olmak üzere iki sene sürebilir.¹³⁴ Çıraklığın geçerli olması için kişinin manastırda on iki ay geçirmesi zorunludur; devamlı veya ara vererek de olsa üç aydan fazla manastırda bulunmazsa çıraklık geçersiz hale gelir; eğer on beş günden fazla manastırda olmazsa, bu süreç telafi edilmelidir.¹³⁵ Adaylıktan çıraklığa geçişte eğitim de derinleşmekte ve şekillenmektedir. Bu dönemde manevî yolculuğa çıkan çırakların eğitimi, “Çırak Eğitmeni” olarak belirlenen kişinin elindedir. Söz gelimi “haçın gelinleri”¹³⁶ olmak üzere çağrılan bu kadınlara karşı sevgi ve saygıyla yaklaşmalı, onların eksiklikleri karşısında şaşırmmamalı, onları düzenli olarak dinlemeli, onlara ibadet hayatında eşlik etmeli, meditasyonlarında yardımcı olmalı ve zayıf duruma düştükleri durumlarda yanlarında yer almalıdır.¹³⁷ Bu dönemlerde Santa Teresa ve San Giovanni della Croce yaşayan ruhanî rehberler haline gelir ve bu yolculuk esnasında

¹³¹ Nizamname 146.

¹³² Nizamname 147.

¹³³ Nizamname 148.

¹³⁴ Nizamname 150.

¹³⁵ Nizamname 149.

¹³⁶ Nizamname 154.

¹³⁷ Nizamname 154.

çıraklara yardımcı olurlar¹³⁸. Çırak eğitmeni bunların yanı sıra çırakları cemaat ile sağlıklı bir ilişkiye sahip olmaları ve Başrahibeye sevgi ve saygı göstermeleri için de eğitir.¹³⁹

Ayrıca Çırak Eğitmeni; Kural, Nizamname, Meryem'in maneviyatı, Azize Teresa'nın kurmuş olduğu hayat tarzı hakkında bilgi verir. Böylece tarikatın gayesini ve tarihini öğrenen çırak içinde taşımakta olduğu vokasyonunu daha iyi kavrar. Bunların yanında Kitab-ı Mukaddes'i, özellikle de Yeni Ahit'i ve Mezmurlar'ı anlaması sağlanır. İbadetlere tamamen katılımın sağlanması için Liturji bilgisi ile donatılır. Çırakların kendilerini Mesih'e adamaya hazırlanmaları için İnciller'de önerilen öğütleri uygulama noktasında da gereken eğitim verilir.¹⁴⁰ Gerçek birer Yalın Ayaklı Karmelit rahibesi olmaları için, ibadet hayatlarında Azize Teresa'nın eseri olan *il Cammino di Perfezione*'yi etüt ederler.¹⁴¹ Bu yoğun eğitim süresince Çırak eğitmenine, Başrahibenin uygun gördüğü diğer rahibeler de yardım ederler.¹⁴² Çıraklık esnasında kişi manastırı özgürce terk edebilir veya başrahibe ve cemaat gerekli gördüklerinde kişiyi azledebilirler.¹⁴³ Kişinin çıraklığa uygunluğunun oylanması için Başrahibe aralıklı olmak üzere üç adet toplantı düzenler. Şayet ilk ve ikinci oylamalarda çırağı onaylar, uygun bulurlar veya oylar eşit olursa, kişi çıraklığa devam eder. Oyların çoğu aksi yönde çıkarsa çırak azledilir. Üçüncü oylamada da oy çokluğu sağlanamazsa azledilebilir; ama oy sayısı eşit olursa, Başrahibe danışmanlarının ve çırak eğitmenin de görüşünü alarak çıraklık devresini uzatabilir. Bu dönemin sonunda çırağın durumu yeni bir toplantıda tekrar ele alınır, oy çokluğunu elde edemezse çıraklık dönemine son verilir. Son oylamanın belirleyici bir rolü bulunmaktadır.

6. Çıraklığa Kabul Töreni

Adayın resmi olarak çıraklığa başladığı gün, çıraklığa özgü kabul töreni gerçekleştirilir. Bu törende çıraklığın amacına ulaşılması için Tanrı'dan yardım istenir. Kabul töreninde tarikatın ve dinî hayatın yapısından bahsedilir; ancak bu tören Kutsal ayın

¹³⁸ **La Formazione delle monache nel carmelo**, Roma, 1996, s. 36.

¹³⁹ Nizamname 154.

¹⁴⁰ Nizamname 155.

¹⁴¹ Nizamname 156.

¹⁴² Nizamname 157.

¹⁴³ Nizamname 158.

esnasında yapılmaz. Kabul töreni sade, gösteriştten uzak ve cemaate mahsustur. Tören, toplantı salonu veya manastırın kilisesinde rahip olmaksızın icra edilebilir.¹⁴⁴

7. Kıyafetin Kutsanması

“Törenden bir gün önce rahip veya uygun başka bir din adamı aşağıdaki dua veya benzeri bir dua ile kıyafeti takdis eder.

Bizim yardımcımız olan Tanrı’nın adıyla. O göğü ve yeri yarattı. Tanrı sizinle olsun. Ve senin ruhunla. Dua edelim. Ey Tanrım, Bakire Meryem’in rahminde Oğluna insanlığımızı giydirdin. Bu kıyafeti kutsa. ✠ Ve hayatıyla, kutsal olan ölümsüzlüğe bir gün bürünmek için bu kıyafeti burada yeryüzünde kuşanacak olan kızının, gelecekteki dirilişi müjdelemesine izin ver. Rabbimiz Mesih için. Amen.

Ve kıyafete kutsal su serpilir.”¹⁴⁵

“Aday toplantı salonuna veya koroya kıyafeti, beyaz başörtüsü, kemeri ve skapuları ile girer. Cemaat *O Gloriosa Domina* veya *Mezmurlar 113 (in exitu)* ya da uygun başka bir ilahiyi seslendirir. Aday, Başrahibenin önünde diz çöker.”¹⁴⁶

Başrahibe ile aday arasında şöyle bir konuşma geçer.

- *Sevgili kızım, ne istiyorsun?*
- *Karmel Dağı Aziz Bakire Meryem’in Yalın ayaklı Rahibelerine ait bu manastıra hayatınızı tecrübe etmek için kabul edilmek istiyorum. Bana, çarmıha gerilen Mesih’i ve annesi Meryem’i takip etmeyi, fakir, itaatkâr ve iffetli olmayı, sürekli ibadet halinde yaşamayı, yalnızken Tanrı ile buluşmayı, bu evin temelini, kendimi tövbe içinde cömert bir şekilde kurban etmeyi, tefekküre dayalı bir hayat içinde sizinle bir kalp, bir ruh oluşturarak, kiliseye ve tüm insanlara hizmet etmeyi*

¹⁴⁴ **Il Rito Della Professione Religiosa Propria OCD Dell’Ordine Di Beata Vergine Maria Del Monte Carmelo**, 1978, s. 93.

¹⁴⁵ **Il Rito Della Professione Religiosa Propria OCD Dell’Ordine Di Beata Vergine Maria Del Monte Carmelo**, 1978, s. 94.

¹⁴⁶ **Il Rito Della Professione Religiosa Propria OCD Dell’Ordine Di Beata Vergine Maria Del Monte Carmelo**, 1978 s. 94.

öğretin. Hayatımın her anında Kitab-ı Mukaddes'e şahitlik etmeyi, Kuralınızı ve Nizamnamenizi ve komşu sevgisine dair emri gözetmeyi öğretin.”¹⁴⁷

- *Tanrı, merhametli olan Baba, sana yolculuğunda yardım etsin ve hakikatin efendisi olan Mesih kalplerimizi aydınlatsın.*

Daha sonra aşağıdaki dua ile merasime devam edilir:

Dua edelim. Kilisedeki her vokasyonun kaynağı olan Tanrım, sana daha mükemmel hizmet etmek için, bizim ailemize katılmayı arzulayan kızının dualarını işit. Onu Aziz Bakire Meryem rahibelerinin cemaat hayatına katılmasını, giderek aşkla bir olmasını sağla. Rabbimiz Mesih için. Amen

Bundan sonra Kitab-ı Mukaddes'ten uygun parçalar okunur. Okumalardan sonra Başrahibe adaya ve cemaate hitaben dinî hayat ve tarikatın usulü hakkında bilgi verir veya Kural'dan uygun bir bölüm okur. Meditasyon için kısa bir sessizlikten sonra Başrahibe ayakta şöyle der:

Dua edelim: Rab yakarışlarımızı işit. Ailemize sevinçle kabul ettiğimiz bu kızını (adayın adı söylenir) takdis et. Ebediyen yaşayacak ve yönetecek olan Rabbimiz İsa Mesih'i yakından takip etmek için, her şeyi terk edenlere vaat edilen sonsuz hayatı senin sözüne iman ederek senin aşkın için her şeyi terk ederek yaşaması için ona yardım et. Amen.¹⁴⁸

Ardından cemaat dua eder:

“İncile dayalı hayatın efendisi olan İsa Mesih aracılığıyla Kadir olan (her şeye gücü yeten) Tanrı Baba'ya şevk dolu duamızla yöneliyoruz. Rabbim sesimizi işit. Güveyi olan Mesih'in huzurunda, çocuklarının erdemleriyle aydınlanan Kutsal Kilise parlansın diye dua edelim. İnsanların iyiliği için, sürekli sonsuz nimetlerini arayarak, Tanrı'nın hizmetine kendisini adayanların, herkesin iyiliğini istemesi için dua edelim. Tanrı'nın, adlı kız kardeşimizi ibadette, tövbede, havarilik görevinde gayretli kılması için dua

¹⁴⁷ a.g.e. s. 95.

¹⁴⁸ **Il Rito Della Professione Religiosa Propria OCD Dell'Ordine Di Beata Vergine Maria Del Monte Carmelo**, 1978 s. 96-97.

edelim. Mükemmel olmak ve azizliğin ürünlerini taşımak üzere Efendi'nin davetini iman ile kabul edebilelim diye burada hazır bulunan herkes için dua edelim.

Ardından *Göklerdeki Babamız* adlı dua okunur.

Başrahibe daha sonra aşağıdaki duayı veya benzerini ekleyebilir:

Her bir vokasyonun kaynağı olan ey Rabbimiz, dualarımızı işit. Kilise ile bütünleşerek bir olan ve sürekli ibadette olan ve İsa Mesih'e biat ederek kutsanan ailemizde yaşamayı arzu eden bu kız kardeşimizin, iman ile senin iradene göre isteklerini aramasını ve onları yerine getirmesini sağla. Rabbimiz Mesih için. Amen.

Başrahibe sessiz bir şekilde çırağa cübbesini giydirir ve onu çırak eğitmenine bırakır ve cemaattteki diğer rahibelerle çırağı tarikatın âdetlerine göre selamlar. Bu esnada mezmurlardan 132. mezmur veya *Salve Regina* okunur.

8. Tarikat Yeminleri

Manastır hayatının diğer bir aşaması olan bu dönem, çıraklıktan sonra gelmektedir. Kişi İncil'in nasihatlarını daha iyi uygulamak için fakirlik, iffet ve itaat yemini eder.¹⁴⁹ Bu yeminler “geçici” ve “daimi” olmak üzere ikiye ayrılır.

9. Geçici Yemin

Bu yeminle kişi kendisini Tanrı'ya adar, tarikatın bir üyesi haline gelir; hak ve yükümlülükleriyle beraber manastırın bünyesine dâhil olur.¹⁵⁰ Bu dönemin geçerli olabilmesi için adayın on dokuz yaşını doldurmuş olması gerekir, aksi halde kabul edilmez.¹⁵¹ Geçici yemin en az 3 senedir. Tüm bu dönem boyunca bir kez yemin edebilecekleri gibi her sene yenileyerek de bu dönemi tamamlayabilirler. Bu karar manastırdaki cemaate aittir. Kısa süreli yeminin yenilenmesi kararı manastırda yapılan toplantının sonucuyla beraber Başrahibeye aittir.¹⁵²

¹⁴⁹ Xavier Jacob, **Hristiyan Terimler Sözlüğü**, s. 564.

¹⁵⁰ Nizamname 160.

¹⁵¹ Nizamname 161.

¹⁵² Nizamname 162.

“Yemin esnasında aday, Başrahibenin veya onun temsilcisinin ellerinin içine kendi elini koyar, Papalığın onayladığı yemin formülü ve tarikatın ritüeline göre gerçekleştirilir. Yemin belgesi, yemin eden ve başrahibe tarafından imzalandıktan sonra manastırın arşivinde muhafaza edilir. Yeminin yenilenmesinde de aynı işlem yapılır.”¹⁵³ Kısa süreli yeminin için manastırda da bir ritüel gerçekleştirilir.

10. Geçici Yemin Töreni

Bu tören öncesinde manastırda, giriş töreninde kıyafet verilmemişse ya da çıraklık esnasında resmi kıyafetten başka bir kıyafet kullanıldıysa törenden bir gün önce çıraklara kıyafet teslim edilir. Bu kıyafet rahip veya uygun başka bir din adamı tarafından kutsanır. Tören Messa esnasında ve manastırın içinde kilisede yapılır. Kutsal ayinde kullanılması gerekenlerin yanı sıra ritüel kitabı, Kural ve nizamname de hazırlanır. Kilisedeki cemaat ve rahibeler hazır olduklarında, sunağa doğru yürünmeye başlanır. Tüm rahibeler presbiterio’ya¹⁵⁴ ulaşp, sunağın önünde uygun bir şekilde eğilerek selamladıktan sonra kendilerine tahsis edilen yerlerine otururlar ve ayin her zamanki gibi devam eder. Liturjiye dair gereken okumalar yapılır.¹⁵⁵ Bu okumalardan sonra ayini yöneten ve inananlar yerlerine otururken, rahibe adayları ayakta dururlar. Diyakoz veya çırak eğitmeni adayları isimleriyle çağırır; adaylar da şu şekilde cevap verirler:¹⁵⁶

“Beni çağırdın: İşte burdayım Rabbim.

Sonrasında ayini yöneten kimse çıraklara şu soruyu yöneltir:

Sevgili kızlarım (kız kardeşlerim) Tanrı’dan ve onun kutsal Kilisesinden ne istiyorsunuz?

Çıraklar hep birlikte şu sözlerle cevap verirler:

¹⁵³ Nizamname 163.

¹⁵⁴ Presbiterio (Presbyterium): Bir episkoposluğun bütün rahipleri, papazları Presbiterium lakabı ile adlandırılır. Bazen de bu terim, kilisede rahiplerin oturduğu yeri belirtebilir.yani koro yeri ile eşanlamlıdır. Xavier Jacob, **Hristiyan Terimler Sözlüğü**, s. 447.

¹⁵⁵ **Il rito della professione religiosa proprio ocd dell’ordine di Beata vergine Maria del Monte Carmelo**, 1978 s. 102-103.

¹⁵⁶ **Il rito della professione religiosa proprio ocd dell’ordine di Beata vergine Maria del Monte Carmelo**, 1978 s. 103.

Karmel Dağı Aziz Bakire Meryem'in Yalın Ayaklı Rahibelerine ait (...) adlı bu manastırda Rabbin merhametini, tarikatın fakirliğini, rahibelerin eşlik etmesini istiyoruz.

Ayini yöneten kimse ve rahibelerden oluşan cemaat cevap verir:

*Tanrı'ya şükredelim.*¹⁵⁷

Sonrasında çıraklar yerlerine otururlar ve vaaz başlar. Vaaz esnasında ayini yöneten kişi Kilise'den, bu yeminlerden ve Kitab-ı Mukaddes'teki mektuplardan söz eder. Vaaz sona erdikten sonra meditasyon için kısa bir sessizlik olur, çıraklar ayağa kalkarlar ve çıraklara, Azize Teresa tarafından kurulan bu ailenin Kuralına ve Nizamnamesine göre ve Tanrı'ya kendilerini adamak için hazır olup olmadıkları sorulur¹⁵⁸:

- *Sevgili kızlarım (veya kızkardeşlerim), siz vaftiz ile çoktan Tanrı'ya adandınız, Karmel Dağı Aziz Bakire Meryem'in Yalın Ayaklı Rahibeleri arasında, yeni ve özel olan yemin payesi/ünvanı ile Tanrı'yla tam anlamıyla bir olmak ister misiniz?*
- *Evet, istiyoruz.*¹⁵⁹
- *Göklerin krallığı için, gönüllü bir şekilde fakirliği kucaklamak için iffetli yaşamak; evanjelik yeminin yolunda Mesih'i takip etmek için Tanrı'ya itaatinizi sunmak/itaat etmek ister misiniz?*
- *Evet, isteriz.*
- *Mesih'in Mistik Bedeni olan Kilise için, yalnız ve sürekli ibadet ederek kendinizi sadece Tanrı'ya adamak ister misiniz?*
- *Evet, isteriz.*
- *Kadir olan Tanrı size lütufta bulunsun*
- *Amen.*

¹⁵⁷ A.g.e. 103-104.

¹⁵⁸ A.ge.e 105.

¹⁵⁹ A.g.e. s. 105.

Rahip orada hazır bulunanları ilahî yardım için duaya davet eder ve bir süre herkes sessizce dua eder. Rahip şu duayı ekler:

Rabbim, bugün senin Kilisenin huzurunda yemin eden bu çocukların, senin Oğlun olan Mesih'i evanjelik öğütlere uyarak daha yakından takip etmek istiyorlar. Onların hayatının senin adını yüceltmesini ve dünyanın kurtuluşuna yararlı olmasını sağla.

Herkes: *Amen.*”¹⁶⁰

Dua sona erdikten sonra adaylar birer birer başrahibenin önüne gelip kendilerini takdim ederler ve yemin formülünü¹⁶¹ okurlar. Eğer adayların sayısı çok ise yemini hep beraber söyleyebilirler, ama her birinin “Böylece Kutsal Ruh’un lütfuyla ve Bakire Meryem’in yardımıyla söz veriyorum.” (*Così con la grazia dello Spirito Santo e l'aiuto della beata Vergine Maria*)¹⁶² şeklinde olan ifadeyi bireysel olarak seslendirerek şahsi isteğini bizzat dile getirmesi gereklidir. Bu yemini ettikten sonra her biri yerine döner. Yemin töreninden sonra demir parmaklıklardan rahip yeni yemin edenlere Kuralı ve Nizamname’yi aşağıda bulunan sözleri söyleyerek teslim eder:

Karmel Dağı Aziz Bakire Meryem'in Yalın ayaklı rahibelerine ait Kuralı ve Nizamnameyi al ve Bakire Meryem'i takip ederek tüm hayatın boyunca özenle öğrendiğin her şeye tanıklık et.

Çırak *amen* dedikten sonra kitabı alır ve yerine döner.¹⁶³ Son olarak orada bulunan inananlarla dua edilir ve tören sona erer. İsa’nın kanını ve bedenini temsil eden komünyonu

¹⁶⁰ **Il rito della professione religiosa proprio ocd dell'ordine di Beata Vergine Maria del Monte Carmelo**, 1978, s. 105-107.

Sözü geçen kısa süreli yemin formülü: Ben rahibe (adı) /Bakire Meryem’le birlik içinde, /İsa Mesih’e bağlanarak, sadık bir şekilde yaşamak için, /Kız kardeşlerimin önünde, rahibe (adı) senin ellerinde/Karmel Dağı, Aziz Bakire Meryem’in Yalın ayaklı Rahibelerinin tarikatının Kuralı ve Nizamnamesine göre/üç seneliğine/ iffetli, fakir ve itaatkâr olacağıma Tanrı’ya yemin ediyorum. Kutsal Ruh’un lütfuyla ve Tanrı Anası’nın yardımıyla sürekli ibadet halinde ve İncil’e göre feragat ederek/ Kilise’nin hizmetinde/ Mükemmel hayırseverliğe ulaşmak ve sonsuza kadar Kutsal Üçleme’yi yüceltmek için/ Azize Teresa’nın kurduğu bu aileye tüm kalbimle kendimi adıyorum. **Il Rito Della Professione Religiosa Proprio O.C.D. Dell’ordine Di Beata Vergine Maria Del Monte Carmelo**, 1978, s. 152-153.

¹⁶² A.g.e. 152-153.

¹⁶³ A.g.e, s. 107.

demir parmaklıkların ardından alırlar. Yemin eden rahibelerin ardından kilisede bulunan aileleri, akrabaları ve diğer kimseler de komünyon alabilirler.¹⁶⁴ Çıraklıktan çıkan ve yemin eden bu rahibeler artık günlük hayatında İncil'e dayanan öğütleri yaşama aktarma konusunda daha çok çaba gösterirler. Sözelimi iffet; kişinin sevme kapasitesini artırır. İnziva hayatında yaşanan fakirlik sayesinde rahibe; yemek, eşya, giyim gibi konularda bir denge kurmayı öğrenir. Zayıflıklarının farkına varması, tevazu sahibi olmasını ve onun Tanrı'ya daha iyi hizmet etmesini sağlar. İtaati, cemaat içinde verilen sorumluluklarla artar, aldığı bu sorumluluklar ile ve diğer rahibeleri de görerek/takip ederek tüm hayatın nasıl ibadete dönüşebileceğini kavrar.¹⁶⁵ Kısa süreli yemin döneminin ilk iki yılında yeminliler, çırakların eğitimine devam ederler; bir yandan da kişisel çalışmayı öğrenerek kalıcı olacak eğitimin temellerini atarlar. Önceki yıllarda verilen teolojik ve manevî eğitimden sonra daha sistematik bir eğitime geçilir. Yemin eden rahibelerin kültürel durumlarına göre okumalar ve çalışılması gereken konular seçilir. Burada önemli olan, onlara metinler üzerinde nasıl çalışacakları, not alacakları ve özet çıkaracaklarını öğretmektir. İlk iki yılda Çırak Eğitmeni'ne tabi olan rahibe son yılında başrahibenin sorumluluğu altına girer. Bu son yılda cemaate katılımı gittikçe artar. Geçici yeminin son yılında kişinin, kişisel derinleşmeye yönelmesi beklenir¹⁶⁶ ve rahibelere eğitimlerini engelleyecek görev ve sorumluluklar verilmemesine özen gösterilir.¹⁶⁷

11. Yeminin Yenilenmesi

Daha önce de ifade edildiği gibi geçici yemin dönemi üç seneden oluşmaktadır. Tüm bu dönem boyunca rahibelerin bu yemini üç sene için bir defada veya her sene yenileyerek yapabilmesi manastırın kararına bırakılmıştır.¹⁶⁸ Geçici yeminin senelik olarak tekrar edilmesi cemaate rahibenin gelişimi ve olgunluğu hakkında fikir vermektedir. Bununla beraber rahibe de kendi gelişiminin farkına varma imkanı bulur.¹⁶⁹ Yeminlerin yenilenmesi,

¹⁶⁴ A.g.e. s. 108-112.

¹⁶⁵ **La Formazione Delle Monache nel Carmelo**, Roma, 1996, s. 43.

¹⁶⁶ **La Formazione delle monache nel Carmelo**, Roma, 1996, s. 44-46.

¹⁶⁷ Nizamname 164.

¹⁶⁸ Nizamname 162.

¹⁶⁹ **La Formazione delle monache nel Carmelo**, Roma, 1996, s. 45.

Kilise kanunlarına ve Nizamname'ye göre manastırın içinde Kutsal Ayin esnasında manastırın içinde sade bir şekilde yapılır. Yemini yenileyen rahibeler komünyon alabilirler. İncil'in okunmasından sonra vaazda, İncil'den ve dinî hayatın anlamından bahsedilir.¹⁷⁰ “Vaaz sona erdikten ve meditasyon için kısa süreli bir sessizlikten sonra rahip şu sözlerle orada bulunanları ilahî yardımı çağırmaya davet eder:

Karmel Dağı Aziz Bakire Meryem'in Yalın Ayaklı Rahibelerine ait bu manastırda, bugün Kilise'nin huzurunda yeminlerini yenilemekte olan kızlarına azim veren Babamız Tanrı'ya dua edelim.

Bir süre herkes sessizce dua eder. Rahip şunları söyler:

Ey Rabbim, İsa'yı daha yakından takip etmeleri için inayetinle çağırılmış olduğun bu kızlara iyilikte bulun. Bakire Meryem'e benzemek yolunda kendilerini cömertçe ve daimi olarak adanmak için coşkuyla başladıkları bu yolda devam etmelerini sağla. Rabbimiz İsa Mesih için. Amen.”¹⁷¹

Dua bittikten sonra yeminini yenilemesi gereken rahibe başrahibenin önüne gelir yemin metnini okur. Tören dualarla son bulur.¹⁷²

12. Daimi Yemin

Daimi yemin, manastır hayatında tarikat yeminlerinin sonuncusudur. Geçici yeminin süresi sona erdikten sonra rahibe uygun ve gereken şartları taşıyor ise daimi yemin edebilir. Aksi halde tarikatı terk etmelidir. Bununla birlikte özel durumlarda başrahibe uygun görürse manastırda yapılan toplantının da sonucuna göre geçici yemin dönemini üç seneyi geçmeyecek şekilde uzatabilir.¹⁷³ Daimi yeminin geçerli olarak kabul edilebilmesi için rahibenin yirmi iki yaşını doldurmuş olması gerekir.¹⁷⁴ Geçici yemin süresinin içinde veya ardından, geçici yeminden daimi yemine geçiş aşamasında rahibe manastır tarafından

¹⁷⁰ A.g.e. s. 138-139.

¹⁷¹ **Il Rito Della Professione Religiosa Proprio O.C.D. Dell'ordine Di Beata Vergine Maria Del Monte Carmelo**, 1978, s. 140-141.

¹⁷² **Il Rito Della Professione Religiosa Proprio O.C.D. Dell'ordine Di Beata Vergine Maria Del Monte Carmelo**, 1978, s. 141.

¹⁷³ **Nizamname** 165

¹⁷⁴ **Nizamname** 166

belirtilen bir süre boyunca hazırlanır. Mesih'i takip etmek için aldığı çağrı hakkında dikkatli bir şekilde düşünmeli, meditasyon yapmalı ve bunu yaparken İncil'de bulunan öğütleri uygulamalıdır. Yeminden önce rahibe sekiz günlük manevî egzersiz yapar.¹⁷⁵

“Rahibe daimi yemini etmek için başrahibenin veya onun temsilcisinin elini tutar Papalığın onayladığı yemin formülüne ve tarikatın ritüeline göre yemin töreni gerçekleşir. İlgili evrak yemin eden rahibe ve başrahibe tarafından imzalandıktan sonra manastırın arşivinde muhafaza edilir. Başrahibe, yemin eden rahibenin vaftiz olduğu kiliseyi bilgilendirir, aynı şekilde rahibe yeminini bozduğu takdirde yine aynı kiliseye bilgi verilir.”¹⁷⁶

“Daimi Yemin Töreninin Pazar günü veya Rabbin, Bakire Meryem'in veya tarikatın azizlerin günlerinde yapılır. Bu tören başka törenlerle birleştirilemez. Geçici yemin tarikat içinde yapılırken, daimi yemin töreni halka açıktır. Katılımın çok olması için inananlar törenin günü ve saati hakkında bilgilendirilir.”¹⁷⁷

Ritüel manastırın kilisesinin uygun bir alanında, inananların töreni görebileceği bir şekilde düzenlenir.¹⁷⁸ Gerekli tüm hazırlıklar kapsamında, Rituel kitabı ve yemin eden rahibelere teslim edilecek olan başörtüsü de hazır bulunmalıdır. İnananlardan oluşan cemaat ve rahibeler sunağa doğru yürür, koro da giriş ilahisini icra eder. Tören alayına başrahibe ve çırak eğitimcinin de eşlik ettiği rahibeler katılır. Sunağı selamladıktan sonra herkes kendi yerini alır. Sözler liturjisinden¹⁷⁹ sonra İncil okunur ve ayini yöneten rahip ile inananlar

¹⁷⁵ Nizamname 167

¹⁷⁶ Nizamname 168

¹⁷⁷ **Il Rito Della Professione Religiosa Proprio O.C.D. Dell'ordine Di Beata Vergine Maria Del Monte Carmelo**, 1978, s. 113.

¹⁷⁸ **Il Rito Della Professione Religiosa Proprio O.C.D. Dell'ordine Di Beata Vergine Maria Del Monte Carmelo**, 1978, s. 114. Burada verilen iznin gerekçesi şöyledir: İnziva hayatının getirmiş olduğu kurallara göre rahibeler dünyayı kesin bir şekilde terketmek durumundadırlar. Bu ayrılığın bir sembolü de fiziki unsurlarla belirlenmiş şekilde dünya hayatından uzak bir manastırın sınırları dahilinde yaşamaktır. Bu duruma örnek olarak rahibelerin, komünyonu dahi parmaklıkların ardından almalarını ve ziyaretçileri görüş odalarında kabul etmelerini göstermek mümkündür. Bu bağlamda genel sınırları belli olmakla beraber rahibelerin ritüeli belirtilen yerde yapmaları bizatihi manastırın kararına bırakılmıştır.

¹⁷⁹ Sözler liturjisi: Bu terim ya Messa ayinin özellikle okumalardan oluşan ilk bölümünü ya da Messa ayini dışında okuma parçaları ve dualardan oluşan bir ayini belirtir. Xavier Jacob, **Hristiyan Terimler Sözlüğü**, s. 337.

oturur, rahibeler ayakta beklerler. Diyakoz veya çırak eğitimci yemin edecek rahibeleri adlarıyla çağırır; onlar da şu sözlerle cevap verirler:¹⁸⁰

- *Beni çağırdın Rabbim: İşte buradayım.*
- *Sevgili (kız kardeşler) kızlar, Tanrı'dan ve Kutsal Kilise'den ne istiyorsunuz?*
- *Karmel Dağı Aziz Bakire Meryem'in Yalın Ayaklı Rahibelerine ait bu ailede, Mesih'i güveyimiz olarak takip etmeyi ve ölene dek niyetimizde bizi azimli kılmasını istiyoruz.*
- *Tanrı'ya şükredelim.*¹⁸¹
- *"Biz (adları söylenir) Tanrı'nın yardımıyla, tamamen ona adanmış bir hayatın kanaatkârlığını ve tatlılığını sizin cemaatinizde öğrendik. Şimdi, sevgili Annemiz¹⁸² sizden tevazu içinde Tanrı'ya hamd ederek ve Kilise'nin hizmetinde, Karmel Dağı Aziz Bakire Meryem'in Yalın Ayaklı Rahibelerine ait olan bu ailede daimi yemin edebilmeyi istiyoruz.*
- *Tanrı'ya şükürler olsun."*¹⁸³

Merasime vaaz ile devam edilir. Vaazın ardından sessizce meditasyon yapılır. Ayini yöneten rahip, rahibelere Kural'a ve Nizamname'ye göre kendilerini Tanrı'ya adamaya hazır olup olmadıklarını sorar:

- *Sevgili (kız kardeşlerim) kızlarım, Siz çoktan günahata öldünüz ve vaftiz aracılığıyla Tanrı'ya adandınız, şimdi yeni ve özel olan yemin payesi ile ona kendinizi adamak, Rab Mesih ve Bakire Annesi'nin de seçtiği mutlak iffet, itaat ve fakirlik hayatını kucaklamak, Tanrı'ya karşı ve komşuya karşı duyulan mükemmel sevgiye ulaşmak için Kitab-ı Mukaddes'i sürekli takip etmeyi ve Karmel Dağı Aziz Bakire Meryem'in Yalın Ayaklı Rahibelerinin Kural'ını, Nizamname'sini gözetmeyi, Kutsal Ruh'un lütfuyla tüm hayatınızı Tanrı halkına hizmet etmek için adamayı, Bakire Meryem ile beraber yalnızlık içinde,*

¹⁸⁰ **Il Rito Della Professione Religiosa Proprio O.C.D. Dell'ordine Di Beata Vergine Maria Del Monte Carmelo**, 1978, s. 114-115.

¹⁸¹ **A.g.e.**, s. 115-116.

¹⁸² Manastır içinde tüm rahibeler başrahibeye "anne" veya "annemiz" diye hitap ederler.

¹⁸³ **Il Rito Della Professione Religiosa Proprio O.C.D. Dell'ordine Di Beata Vergine Maria Del Monte Carmelo**, 1978, s. 116.

sessizlikte, sürekli ibadette, cömertçe yapılan tövbede, hayırlı işlerde ve günlük uğraşılarda tüm hayatınızı Tanrı'ya adamayı ister misiniz?

- *Evet, istiyoruz.*
- *Sizde hayırlı işi başlatan Tanrı, Rab Mesih'in gününe kadar bu işi tamamına erdirdin.*"¹⁸⁴

Herkes *Amen* der. Rahip ayakta ellerini kavuşturup dua eder ve diyakoz katılımcılara diz çökmelerini söyler. Orada bulunan herkes diz çöker. Manastırın Âdetlerine göre yemin eden rahibeler secde edebilirler. Yakarmaların¹⁸⁵ (le litanie) bulunduğu dua başlar.¹⁸⁶ Yakarmalar bittikten sonra rahibeler birer birer başrahibenin önünde kendilerini takdim ederler ve daimi yemin formülünü okurlar. Eğer tören parmaklıkların ardında yapılıyorsa, yemin eden rahibe kâğıdı imzalar ve sunağa koymas için rahibe parmaklıkların ardından verir. Fakat tören manastırın kilisesinin rahibelere ait olan kısmında yapılıyorsa rahibe sunağa gider ve yemin formülünün de bulunduğu kâğıdı imzalayarak sunağın üzerine koyar. Yerine döner. Günün anlam ve önemine uygun bir ilahi söyledikten sonra diz çökerler ve rahip takdis duasını yapar.¹⁸⁷ Takdis bittikten sonra rahip demir parmaklıklara veya sunağa yaklaşp yemin eden rahibelere siyah başörtüsünü teslim eder. Karşılıklı okumalar yapıldıktan sonra tarikata katılım hakkındaki sözleri rahip söyler ve cemaat de *Amen* diyerek buna rıza gösterdiğini belirtir. Rahip işaret verince rahibeler birbirlerine sarılırlar ve Kutsal Ayin devam eder.¹⁸⁸ Rahip son duasını yapar ve tören sona erer.

Ölüme kadar sürecek olan bu dönem rahibenin hayatı için bir mihenk taşı, ulaşılması gereken bir hedef ve aynı zamanda da bir başlangıçtır. Bu andan itibaren rahibe şimdiye

¹⁸⁴ **Il Rito Della Professione Religiosa Proprio O.C.D. Dell'ordine Di Beata Vergine Maria Del Monte Carmelo**, 1978, s. 117-119.

¹⁸⁵ Yakarmalar: (le litanie) Bu terim bir dua şeklidir; sırasıyla Allah'a, Meryem Ana'ya ve diğer azizlere yapılan yakarmalardan ibarettir; genellikle karşılıklı bir şekilde söylenir, biri bir yalvarma okur, diğeri veya cemaat cevap verir. Bu yalvarmalar daima uzunca bir sıra yakarmalardan ibarettir, bundan dolayı bu terim genellikle çoğul olarak kullanılır. Xavier Jacob, **Hristiyan Terimler Sözlüğü**, s. 336

¹⁸⁶ **Il Rito Della Professione Religiosa Proprio O.C.D. Dell'ordine Di Beata Vergine Maria Del Monte Carmelo**, 1978, s. 119.

¹⁸⁷ **Il Rito Della Professione Religiosa Proprio O.C.D. Dell'ordine Di Beata Vergine Maria Del Monte Carmelo**, 1978, s. 124-125.

¹⁸⁸ **A.g.e.**, s. 130-131.

kadar edindiği bilgileri ve gördüğü eğitimi sürekli ve kalıcı hale getirmeye çalışır: *“Varlığı lütuf olan Tanrı’ya ve O’nun ruhundaki etkisine daha cömertçe cevap verebilmek için, Tanrı hakkındaki bilgisini derinleştirme arzusu duyan Azize Teresa örneğinde olduğu gibi, tüm rahibeler de Kilise’nin isteği ve kurallarına da sadık kalarak, manevî, doktrinel ve pratik olan eğitimlerini tüm hayatları boyunca titizlikle devam ettirsinler.”*¹⁸⁹ Yemin ederek bu sorumluluğu yüklenen rahibeleri başrahibe yakından takip etmelidir. Zira hayatlarında atmış oldukları bu önemli adım beraberinde manevî açıdan sıkıntıları da getirebilir. Bu noktada çıraklıktan itibaren aldığı eğitimi de göz önünde bulundurarak manevî bir denge yakalaması için rahibeye yardım edilir. Manastırda Bayanların kırk-elli yaş aralığı kritik ve önemli dönem olarak görülür ve bu dönemde olan bayanlara tüm varlığını Tanrı’ya adayışını yenilemek için dikkat edilip destek verilir.¹⁹⁰ Bu desteğin sağlanması rahibenin ve cemaatin sürekli eğitim içerisinde olması ile sağlanır. Sürekli eğitim tarikatın karizmasına ve hizmete yöneliktir. Kilise ve Azize’nin kendisi tarafından telkin edilen sürekli eğitim hem bireyin hem de cemaatin sürekli yenilenmesi için gereklidir. Aynı zamanda sürekli eğitim Azize’nin yapmış olduğu reforma ve kurduğu cemaate özgü olan önemli bir unsurdur. Dolayısıyla bu eğitimin amacı bir Yalın Ayaklı Karmelit rahibesinin hissettiği vokasyonunu canlı tutmaktır. Diğer yandan manastırın içinde tüm rahibelere bu eğitimin verilmesi cemaatte birlik yaratmayı amaçlar.¹⁹¹ Kilisenin direktifleri doğrultusunda, başrahibe bahsi geçen sürekli eğitim için rahibelere gereken zamanı sağlamalıdır. Buna göre cemaatin günlük programında rahibelerin hücrede kişisel okuma yapmaları için zaman dilimi belirlenir. Zira beden için yemek ne kadar gerekliyse ruh için de aynı şekilde okumalar gereklidir. Rahibelerin belli bir kültürel seviyeye ulaşmaları için manastırın kütüphanesi yeterli kapasitede olmalıdır. Her cemaat kendi şartları ölçüsünde, sürekli eğitim programına sahip olabilmek için çaba göstermelidir, uzmanlardan yardım alınmalı ve Tarikatın Merkezi tarafından hizmete sunulan olanaklardan yararlanmalıdır.¹⁹²

¹⁸⁹ Nizamname 169.

¹⁹⁰ **Il Rito Della Professione Religiosa Proprio O.C.D. Dell’ordine Di Beata Vergine Maria Del Monte Carmelo**, 1978, s. 46-47.

¹⁹¹ Nizamname, 170.

¹⁹² Nizamname, 171.

13. Eğitim Süreci Ve Eğitim Programları

Ruhanî hayatın temelinde Tanrı'nın daveti yer almaktadır. Bu davete icabet edenler Karmelit tarikatının geleneğine göre kendilerini Tanrı'ya tamamen adanlar. Bu amaç doğrultusunda yola çıkan adaylar cemaatle kurdukları ilk temasla başlayan ve ölünceye kadar süren bir eğitim sürecinden geçerler. Eğitim hem adayın hem de cemaatin birbirlerini etkiledikleri uzun soluklu bir yolculuktur. “Eğitimin amacı, adayların Rab’bin lütfı dayalı çağrısına cevap vererek Kutsal Ruh’un etkisine boyun eğmeleri; deneyimli üstatların rehberliği altında, Azize Teresa’nın öngördüğü hayat tarzına uyarak, Nizamname’de belirtilenlerle de ilişki kurarak, Yalın Ayaklı Karmelitlere özgü vokasyonu, değerleri ve gereksinimlerini tedricen tanımaları ve yaşamalarıdır.”¹⁹³

Karmelit tarikatında eğitimi şekillendiren belli başlı unsurlar bulunmaktadır. Bunlardan ilki “Kutsal Ruh’tur;”¹⁹⁴ çünkü “Kutsal Ruh öğretir, çağırır, rehberlik eder.”¹⁹⁵ İkincisi ise Kutsal Ruh’un eşi ve Mesih’in annesi olarak addedilen Bakire Meryem’dir. “Meryem Karmelit için bir kız kardeş, yol arkadaşı ve mükemmel bir örnek teşkil eder. Kalbinde muhafaza ettiği Tanrı Kelamı’nı tefekkür eder, ilahî hayatı öğretir. Onunla yakınlık kuranlar hayatın zorluklarını ve imtihanlarını kolayca ve huzurla atlattıkları.”¹⁹⁶ Eğitim esnasında rahibe adayları Kilise’yi de sevmeyi öğrenirler. “Bu sevgi onlarda Azize Teresa’da olduğu gibi, birlik için azizelik arzusu ve tutkusu uyandırır, Kilisenin kalbinde saklı bir şekilde, ibadete ve sevgiye dayanan bir hayat tarzı ile gizemli havariyel bir yaratıcılık içinde yaşayacaklardır.”¹⁹⁷

Eğitimin diğer önemli unsurları ise tarikat ve geleneğinin yanı sıra manastırda yaşayan cemaattir.” Her ikisi de Kilise doktoru olan Azize Teresa ve Haçın Yuhannası’nın

¹⁹³ Nizamname, 135.

2 Hristiyan ilahiyatında teslisin üçüncü unsuru. O’ nun Baba ve Oğul’dan farklı, fakat aynı şekilde ezeli ve ebedi, aynı cevherden, aynı şekilde eşit ve tam anlamda Tanrı olan tanrısal kişilik olduğu düşünülür. Şinasi Gündüz, **Din ve İnanç Sözlüğü**, 1998, I. Basım, Vadi Yayınları, Ankara, s. 22.

¹⁹⁵ **La Formazione Delle Monache Nel Carmelo Teresiano**, Roma, 1996, s. 4.

¹⁹⁶ **La Formazione Delle Monache Nel Carmelo Teresiano**, Roma, 1996, s. 5.

⁵ a.g.e., s. 6.

tecrübelerine dayanan gelenek pedagojik bir mirastır. Tarikat Azize Teresa'nın görüşleri ve Nizamname çerçevesinde manastırda eğitimin yürütülmesini sağlar. Cemaat ise rahibe adaylarına Teresa'ya ait karizmayı deneyimleme imkânı tanır¹⁹⁸ Böylece “eğitim gören rahibeler cemaati tarihiyle, gelenekleriyle, zenginlikleriyle ve sınırlarıyla öğrenirler.”¹⁹⁹ Eğitimin amacı mümkün oldukça İsa Mesih'e benzemektir.

Bu amaç doğrultusunda yürütülen eğitim “sürekli, kademeli, kişiye uygun ve birleştirici olmalıdır. Eğitim esnasında kişinin yaşı, kültürel seviyesi göz önünde bulundurulmalı ve cemaate uyum göstermesi sağlanmalıdır.

Eğitimin vazgeçilmez olan unsurlarından biri de gayretin ve kardeşçe uyumun sergilendiği cemaat ortamıdır. Böylece adaylar bu ortamın içerisinde vokasyonlarında sebat gösterirler.²⁰⁰ Ardından adaylar, rahibeleri de örnek alarak cemaat içinde sorumlulukları üstlenirler.

Doğru ve etkili bir eğitimden söz edebilmek için eğitim gören adayın da bu süreçte birtakım sorumluluklar alması gerekir ve duyduğu bu çağrıya “evet” derken, sonuçlarını da iyi düşünmelidir.

Eğitim esnasında yukarıda bahsedilen tüm unsurlar adayı çepeçevre kuşatır. Bu süreçte rahibe adayı her bir unsurun etkisiyle Karmelit tarikatını ve manastır yaşamını tanıyarak deneyimlemeye çalışır. Fakat eğitimin teorik yönünün pratiğe dökülmesi Başrahibe ile gerçekleşir. Başrahibe her bir rahibeyle diyalog kurarak onların gelişimlerini takip eder.²⁰¹ Manastırda bulunan aday tamamen Başrahibeye uyar, onun yönlendirmeleri doğrultusunda hareket eder, onu örnek alır. “Karmelit tarikatına göre Başrahibe “manevî lider” olma salahiyetine sahiptir, Tanrı'nın iradesinin anlaşılması için cemaat ile sürekli irtibat halindedir.”²⁰²

Başrahibe eğitim süresince yüklendiği ağır sorumluluğu “Çırak Eğitmeni” ile paylaşır. “Çırak Eğitmeninin başlıca görevi eğitime tabi tutulan rahibelere dikkatli bir

¹⁹⁸ a.g.e., s. 6-7.

²⁰⁰ Ayrıntılı bilgi için bakınız **Nizamname** 140.

²⁰¹ a.g.e., s. 21.

²⁰² a.g.e., s. 21.

şekilde eşlik etmektir.”²⁰³ Nizamname’ye göre adayların eğitim ve rehberliği görevini üstlenen Çırakların Eğitmeni, Başrahibenin otoritesi altında ve tarikatın eğitim düzenlemeleri doğrultusunda görevini ifa eder. Göreve manastır cemaatinin onayıyla Başrahibe tarafından atanır; bu rahibenin ihtiyatlı, en azından 30 yaşında ve daimi yemininde 3 seneyi tamamlamış olması gerekir.²⁰⁴ O, eğitim gören rahibelerin günlük hayatlarını düzenler, hücrede geçirecekleri zamanın ayarlanmasından çalışmaya, rekreasyonlardan sessizliğin gözetilmesine kadar birçok noktada destek olur.²⁰⁵ Yukarıda bahsedilen tüm bu unsurlara göre düzenlenmiş eğitim program örnekleri bulunmaktadır.

²⁰³ **a.g.e.**, s. 21.

²⁰⁴ **Nizamname** 153.

²⁰⁵ **La Formazione Delle Monache Carmelitane** Scalze, Edizioni OCD, Roma, 2003, say.21.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:

MANASTIRDA TOPLU YAŞAM

1. Manastırda Toplu Yaşam Ve Özellikleri

Manastırda yaşamın iki farklı yönünden bahsedilebilir. Karmelit tarikatının yapısı dikkatle incelendiğinde geleneğinde ve tarihinde hem münzevi hem de cemaat yaşantısının özelliklerini taşıdığı görülür. Dolayısıyla münzevi olmakla beraber rahibeler bir cemaat içinde toplu yaşamın gereklerine de riayet ederler. Bu toplu yaşam pratiğinin uygulanabilmesi için Kural'ın ve geleneğin çerçevesinde bazı kriterler belirlenmiştir.

Manevî özelliklerin başında sevgi gelir. Manastırda toplu yaşam, ilk kilisede olduğu gibi ve Karmelit tarikatının Azize Teresa tarafından yenilenen Kural'ına göre rahibelerin bir araya geldiği, azizliğe uzanan yolda birbirlerine yardım ettikleri bir yaşam tarzıdır. Bu yaşam tarzında en önemli düstur, Rab'bin havarilerine buyurduğu sevgidir²⁰⁶ ve Rab İsa bu sevgiyi hayatını feda ederek göstermiştir.²⁰⁷

2. Günlük Program

Manastırda toplu yaşam söz konusu olduğunda ortak yapılacak faaliyetler için belirli bir düzen gerekmektedir. Her manastır bu düzeni sağlamak için Azize Teresa'nın gösterdiği istikamette ve farklı bölgelerin iklim şartları ve alışkanlıklarını da göz önünde bulundurarak kendi günlük programını oluşturabilir. Bu program oluşturulurken Azize Teresa'nın arzu ettiği gibi dua, iş ve dinlenme saatleri arasında dengeye de riayet edilmelidir. Yalnız kalınan ve cemaatin bir araya geldiği saatler arasında da bir uyum olmalıdır. Tarikatın Azize tarafından şekillendirilen geleneğine göre bu programda mutlaka gece dinlenebilmek için yaklaşık yedi saat ayrılmalıdır.¹

²⁰⁶ Yuhanna 15:12-13: Benim buyruğum şudur: Sizi sevdiğim gibi birbirinizi sevin. Hiç kimsede, insanın, dostları uğruna can vermesinden daha büyük bir sevgi yoktur.

²⁰⁷ Nizamname 87.

Bu programda uyanma, evharistiya, saatler liturjisi, iki saatlik içsel dua (orazione), maneî okumalar, hücreye çekilme, yemek, iki rekreasyon ve dinlenme için ayrılmış vakitler açıkça belirtilmelidir. Manastırda belirlenmiş olan programın değiştirilebilmesi için cemaatin toplanması, oylama yapması ve oylamada cemaatin üçte ikisinin aynı karara varmış olmaları gerekir.

Tüm rahibeler yeme-içme, giyim- kuşam gibi konularda farklı olmaktan kaçınmalı, cemaat yaşamının gereklerine özen göstermelidirler. Tüm bunlar yapılırken tarikatın usulüne göre hareket edilmeli, rahibelerin yaşı, sağlık durumu ve yaptığı iş de dikkate alınmalıdır.

3. Yemek

Manastır hayatında kilisede yapılan ibadetlerden sonra en çok bir araya gelinen zaman dilimi yemek saatidir. Rahibeler günlük programlarına göre sabah kahvaltısı, öğlen yemeği ve akşam yemeği olmak üzere yemeklerini üç öğün yemekhanede yerler. Araştırmamız için kaldığımız manastırın en alt katında yer alan yemekhanenin 3 kapısı bulunmaktadır. Bunlardan ikisi rahibelerin binanın her iki yanından da yemekhaneye ulaşabilmesi için giriş ve çıkış amaçlı, diğeri ise mutfağa geçiş için kullanılmaktadır. Yemekhanede ikisi serviste kullanılmak üzere 11 masa ve 17 sandalye bulunmaktadır. Oturma düzeni “U” biçimindedir. Başrahibe ve Danışmanının masası ayrı, tüm masaları görebilecek şekilde konumlandırılmıştır. Masanın hemen arkasında ahşap bir haç ve karşı duvarda Marta ile İsa’nın görüşmesini betimleyen bir heykel yer almaktadır. Masalarda beyaz servis örtüsü, tabaklar ve bardaklar, sirkelik, yağlık, tuz ve su şişesi bulunmaktadır. Bu örtüler 15 günde bir değiştirilir.

Resim 12. Yemekhane

Yemek saatlerinde manastırda her türlü ilanın duyurulması için kullanılan çan görevli rahibe tarafından çalınır. Korodan çıkan rahibeler alt katta bulunan yemekhaneye gitmek için merdivenlerden düzenli bir şekilde inerler. Bu düzenli yürüyüş esnasında dua ederler. Bu yürüyüş bir nevi haccı andırır. Yemekhaneye girişte ikişerli ve üçerli olmak duvarda asılı haçın önünde tazim ederler ve masalarının önüne geçip beklemeye koyulurlar. Herkes yerini aldıktan sonra istavroz çıkarılır, Padre Nostro ve yemek duası okunur. Ayakta yapılan bu dua bittikten sonra rahibeler kendilerine ait yerlere otururlar. Yemekten önce ya Kural ve Nizamname'den ya da İncil'den parçalar okunur. Kısa süreli bir sessizlikten sonra servisle görevli olan rahibe servis tablasını getirir ve öncelikle Başrahibe ve danışmanından başlamak üzere rahibelere yemek servis etmeye başlar. İlk olarak ekmek ve şarap servisi yapıldıktan sonra, yemek servisine geçilir ve son bir kez daha ekmek ve şarap servisi tekrarlanır. Yemek esnasında sessizlik muhafaza edilir, konuşulmaz.

Servis başladıktan sonra Başrahibe'nin işaretiyle, görevli olan bir rahibe tarafından okuma yapılır, bu rahibe diğer rahibelerle beraber yemek yemeye başlamaz, okumayı bitirdikten sonra yemeğini yer. Bu okuma yemek esnasında Nizamname'ye göre, İncil'den olabileceği gibi diğer yararlı metinlerden de oluşabilir. Araştırma esnasında bir süreliğine okuma görevine iştirak edilmiş ve Papa Francesco'nun yazdığı "*Evangelii Gaudium*" adlı eserden parçalar, tarikata bağlı olan misyonerlerin yazıları veya liturjik takvime göre içinde bulunulan zaman diliminin önemine binaen metinler Başrahibe tarafından yemek için

seçilmiş ve araştırmacı tarafından okunmuştur. Bu okuma yapılırken diğer rahibeler sessizce yemeklerini yiyerek, dinlerler. Belli bir süre okunduktan sonra Başrahibe uygun gördüğünde küçük bir jest ile -genellikle bardağa kaşığı vurmak olabilir- okumayı sonlandırır. Okumanın yapılmadığı günlerde dinî içerikli ses kayıtları dinlenir. Pazar günleri öğle yemeğinde Papa Francesco'nun Vatikan'dan halka yaptığı vaazının kaydı dinlenir. Bu vaazda Papa'nın yapmış duaya iştirak edilir.

Resim 13. Yemek Masası

Yemeklerde manastır hayatının diğer tüm unsurları gibi sade olmalıdır. “Yemekler iyi bir şekilde hazırlanmalı, rahibelerin ihtiyaçlarına göre temin edilmelidir; ama hiç kimse verilen yemekten şikayet etmemeli ve izinsiz yemekhanenin dışında yiyip içmemelidir.” Yemeğin takdisi Kilisenin direktiflerine ve tarikatın geleneğine göre yapılır. Yemeğini bitiren her rahibe ayağa kalkar, masasının önünde dua eder ve yıkanması için tabağını mutfaka götürür. Yemekhanenin hemen yanında yer alan mutfak üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde bulaşık makinesi ve bahçeye açılan bir kapı bulunur. İkinci bölüm, yani yemeklerin hazırlandığı alan 5 adet pencere ile aydınlatılmıştır; burada sanayi tipi ocaklar, mutfak araç-gereçlerinin saklandığı dolaplar ve büyük bir buzdolabı bulunmaktadır. Son bölüm yemek için gelen malzemelerin yıkandığı, temizlendiği ve hazırlandığı mekandır. Mutfaka görevli rahibe dışında kimse girmez. Yemeğin ardından mutfakta bulaşıklar yıkanır, gereken temizlik yapılır. Yemek ve temizlik esnasında da sessizlik gözetilir ve gerekmedikçe konuşmaktan kaçınılır. Yemek için malzemeler satın alınabilir veya manastıra

hayırseverler tarafından hibe edilebilir. Bundan dolayı gerek yemede gerekse yemek malzemelerinin temininde aşırıya kaçılmaz. Gelen malzemeler manastırın en alt katında yer alan depoda; sürekli kullanılacak olanlar ise küçük bir kilerde son kullanma tarihleri göz önünde bulundurularak muhafaza edilir. Manastıra hibe edilen malzemelerin bir kısmı ile de ihtiyaç sahiplerine yardım edilir. Öğle ve akşam yemeğinin ardından tüm gereken işler tamamlandıktan sonra rekreasyona geçilir.

4. Rekreasyon

Manastırda gün içinde her öğle ve akşam yemeğinden sonra rekreasyon adı verilen bir zaman diliminde rahibeler manastırın en alt katında bulunan bir salonda bir araya gelirler. Azize Teresa'ya göre günde iki defa yapılan rekreasyonun amacı rahibelerin hoş bir şekilde birbirleriyle iletişim kurmalarıdır.²⁰⁸ Rekreasyon sessizlik içinde geçen günün diğer saatlerinden, iş ve ibadetten sonra tüm cemaatin bir arada geçirdikleri, gerek bedenlen gerek ruhen dinlendikleri, paylaşımında bulundukları bir zaman dilimidir. Rekreasyon bir nevi teneffüs gibidir, ama mutlaka bir işle meşgul olunur. Yemeğin ardından rahibeler birer birer rekreasyon salonuna gelirler, kapıdan girerken selam verirler ve kendilerine ait yerlere otururlar. Oturma düzeni halka biçimindedir.

Resim 14. Rekreasyon Salonu

²⁰⁸ Nizamname 94.

Rekreasyon cemaat üyelerinin duygu ve düşüncelerini paylaştıkları, manevî açıdan birbirlerini destekledikleri günün önemli bir bölümüdür. Karşılıklı iletişim esnasında saygı ve nezaket elden bırakılmamalıdır. Sözelimi bir rahibe konuşurken sözü kesilmez, konuşması bittikten sonra diğer rahibeler konuşmaya devam edebilirler. İki rahibenin bir başka rahibe hakkında konuşmasına izin verilmez, böyle bir durumla karşılaşılırsa Başrahibe müdahale eder ve rahibeleri uyarır. Bu anlamda rekreasyon esnasında rahibeler birbirlerini incitecek ve yargılayacak şekilde konuşmaktan ve şakalaşmaktan kaçınırlar. Rekreasyon adaylar için cemaati tanımada ve cemaatin de adayı tanınması noktasında oldukça önemlidir. Her biri farklı karaktere sahip olan rahibelerin, bu farklılıklara rağmen bir cemaati oluşturdıklarının en önemli kanıtıdır.

Rekreasyon süresince hem sohbet edilir hem de mutlaka bir işle meşgul olunur. Zira Azize Teresa'ya göre tembellik düşmandır. Azize'nin öngördüğü ve kurduğu hayat tarzına ait her unsur manastır hayatının her anında tatbik edilir. Her rahibenin bir iş sepeti bulunmaktadır; bu sepetler rekreasyon salonundaki dolaba yerleştirilir. Dolabın raflarında her rahibeye işaret eden bir harf bulunmaktadır; böylece rahibelerin sepetleri ve çalışma esnasında kullandıkları malzemeler birbirine karışmaz. Manastır yaşamının her alanında olduğu gibi burada da düzen ve tertip esastır.

Rekreasyonda genellikle rahibeler el işi ile uğraşırlar. Bu kişisel kıyafetlerin tamiri olabileceği gibi, manastıra dışarıdan sipariş verilen ve hayatlarını idame ettirmelerine yardımcı olan işler de olabilir. Genellikle düşük bir meblağ karşılığında, manastıra getirilen bir kıyafetin dikimi veya tamiri bir rahibe tarafından yapılır ve bahsi geçen meblağ manastır için ortaklaşa kullanılır. Rekreasyon aynı zamanda çok yönlüdür. Koşullar uygun olduğunda sadece rekreasyon salonunda değil, bahçede de gerçekleştirilebilir. Örneğin araştırmamız esnasında bir öğle rekreasyonunda bahçede rahibeler voleybol oynamıştır. Ayrıca liturjik takvime göre kutlama yapılan günlerde de yemekhanede yemek yiyerek ve sohbet ederek rekreasyon gerçekleştirilebilir. Amaç hem kaliteli zaman geçirmek hem de maddî ve manevî üretkenliği korumaktır. Ayrıca rekreasyon esnasında kıyafet tamirinin yapıldığı, bahçenin yabancı otlardan temizlendiği, başka bir dinî kuruma hediye verilmek üzere kasnak işi ile örtülerin hazırlandığı, mutfakta kullanılmak üzere bazı malzemelerin hazırlandığı gözlemlenmiştir

5. Kıyafet

Rahibeler laiklerden farklı olarak dinî kıyafet²⁰⁹ taşırlar. Dinî kıyafet bir kimsenin kendisini Tanrı'ya adamasının ve dinî bir kurumda yaşamak üzere yaptığı tercihin ifadesi ve fakirliğinin işaretidir.²¹⁰ Burada bahsi geçen fakirlik kişinin Tanrı'da gerçek zenginliği bulması, giyimine, kuşamına ve refahına yönelik şeyleri terk edecek duruma gelmesidir.²¹¹ Aziz Augustine, "Doğru olsun, yanlış olsun her dinde, o dinin müntesiplerini diğerlerinden ayırt edecek bir işaret yoksa onlar bir araya gelemesler."²¹² diyerek kıyafet belirlemenin önemini açıklamıştır. Bu bağlamda dinî kıyafetin aynı zamanda bir gruba aidiyetin de ifadesi olduğu anlaşılmaktadır. Bu yüzden her dinî kurumun müntesiplerinin Kilise'nin bünyesindeki durumlarını belirten bir dinî kıyafeti vardır.

Yalın Ayaklı Karmelitlerin ailesine dâhil olan rahibeler de kendilerini Tanrı'ya adamaalarının ve fakirliklerinin bir işareti olarak dinî kıyafeti taşırlar. Bu kıyafet Azize Teresa'nın isteği doğrultusunda sade olmalı ve kahverengi kumaştan yapılmalıdır.²¹³ Kıyafet tunikten, kemerden, skapulardan, iç örtüden (tocca) ve onun üzerine kullanılan başörtüden oluşur. Çıraklar beyaz, daimi yemin eden rahibeler ise siyah başörtüsü örterler. Ayrıca bu kıyafetin üzerine manastırın belirli yerlerinde beyaz pelerin alınır.²¹⁴ Pelerinin nerede kullanılacağı manastırdaki cemaatin kararına bırakılmaktadır ve araştırmanın yapıldığı manastırdaki cemaat, pelerini kiliseye ibadete giderken, evharistiya ayininde ve liturjik bayramlarda kullanmaya karar vermiştir.²¹⁵ Bunun yanı sıra bu pelerini üzerlerine aldıktan sonra başlarını kapatmak üzere ikinci bir siyah başörtüsü kullanırlar. Karmelit rahibeleri için

²⁰⁹ Dinî kıyafet (religious habit): Din adamlarına özgü kıyafetlerdir. Kullanımı manastırcılığın ilk dönemlerine kadar uzanır. II. Vatikan Konsili dinî kıyafetin özelliklerini şöyle belirlemiştir: Kişinin kendini Tanrı'ya adamasının görünen bir işareti olan dinî kıyafet basit ve sade olmalıdır. Aynı zamanda sağlık, yer, zaman ve yürütülen görevin gereklerini de karşılamalıdır. (Perfectae caritatis, 17) <http://www.catholicculture.org/culture/library/dictionary/index.cfm?id=33849>

²¹⁰ DC, s. 1.

²¹¹ DC, s. 1.

²¹² **Lo scapolare della Madonna del Carmine**, P. Albino Del B.G. O.C.D., 1958, Editrice Ancora, Milano, s. 108.

²¹³ Nizamname 95.

²¹⁴ Nizamname 95.

bu kıyafet onların Tanrı'ya ait olduklarını gösterir. Adaylıktan çıraklığa geçişte sadece cemaate mahsus küçük bir törenle kıyafet teslim edilir. Bu kıyafet rahibeye teslim edilmeden önce din adamı tarafından kutsanır.

Kıyafetin renginin kahverengi olması fakirliğe işarettir, çünkü Azize Teresa bu kıyafetin yoksulların giydiği gibi önü ve arkası aynı, gösterişten uzak ve basit olmasını arzulamıştır. Ayrıca kıyafetin İncil'e dayanan öğütlerden biri olan mutlak fakirlikle ilişkisi vardır; zira bu öğüde göre yemin eden bir rahibe gösterişli ve dünyevî zevklere hitap eden bir kıyafet giyemez. Kıyafetler genelde elde dikilir. Manastırda bu işle meşgul olan rahibe istenildiği zaman kıyafeti diker. Cemaatte bu konuda bir ihtiyaç olursa, dikiş bilen rahibelerin bulunmaması veya rahibelerin yaşlı ya da hasta olmaları durumunda kıyafet bir terziye diktirilebilir. Kıyafet bol ve tevazuyu simgeleyen bir şekilde dikilmektedir. Kıyafetler her gün olmamakla beraber ihtiyaç hissedildiğinde yıkanmaktadır. Söz gelimi mutfaktaki 15 günlük çalışma süresini tamamlayan bir rahibe kıyafetini yıkayabilir.

Rahibeler çalışırken iş kıyafeti de giyerler böylece ibadete giderken veya diğer durumlarda kıyafetlerinin temizliğine önem gösterirler. Rahibeler ibadet ederken, bir arada bulunurken, çalışırken kıyafetlerini her zaman taşırlar. Tüm araştırma boyunca örtülerini asla açmadıkları, skapularlarını hiç çıkarmadıkları ve tesettüre riayet ettikleri gözlemlenmiştir. Uyurken dahi kıyafetlerine dikkat etmektedirler. Taşımakta oldukları kıyafet tüm hayatları boyunca takip etmeye çalıştıkları Meryem'e ait bir özelliktir. Kıyafeti giyen, skapuları taşıyan her rahip ve rahibe Meryem'in varlığını yanında hisseder ve ölüm anında Meryem'in yardım edeceğine inanır. Bu konu skapular başlığı altında ayrıntılı incelenecektir. Araştırmamızda rahibelerin kullandıkları kıyafet talep edilmiş, fakat kıyafete kutsallık atfedildiği için araştırmacının giymesine izin verilmemiştir.

“Bir Yalın Ayaklı Karmelit rahibesinin ayakkabılarının ve diğer giysilerinin sade, iklime, ihtiyaçlara, farklı cemaatlara ve bölgelerin kullanımına göre uygun olması gerekir.”²¹⁶ Ayrıca kibri artıracığı için gösterişe sebebiyet verecek şeyler kullanılmaz. Bu yüzden aksesuar ve parfüm gibi ürünler kullanılmaz, bunlar sevilse dahi manastır hayatı için gereksiz ve rahibelere zaman kaybettiren şeyler olarak görülür.

²¹⁶ Nizamname 95.

Yalın Ayaklı Karmelit rahibelerine ait kıyafete dair ilk hükümler 1565-1566 yılında Azize Teresa tarafından düzeltilen nizamnamede mevcuttur. Buna göre kıyafet basit ve fakirlerin kullandığı kumaşlardan yapılmaktadır.²¹⁷

a) Tunik

Tunik Azize Teresa'nın isteği doğrultusunda koyu renk şayaktan, daire formunda, plisiz, önü ve arkası aynı uzunlukta ve dar kollu olmalıdır.²¹⁸ Araştırmamızda da rahibelerin Azize'nin isteğine uygun bir şekilde koyu kahverengi, bol kesimli plisiz, ayak bileklerinden bir karış yukarıda ve sade bir tunik giydikleri gözlemlenmiştir. Tunüğün altına iç gömlek veya iklim şartlarına göre uygun kıyafetler tercih etmişlerdir. Zaman zaman da kolluk kullandıkları görülmüştür.

Resim 15. Tunik

b) Kemer

Kemer siyah deri olmalı, üzerinde metal süs bulunmamalıdır.²¹⁹ Tunik oldukça geniş olduğu için iki adet pili yapıldıktan sonra tunüğün üzerine kemer takılır. Resimdeki kemere rahibenin tesbihi takılıdır.

²¹⁷ DC, s. 5-6.

²¹⁸ A.g.e. s. 6.

²¹⁹ A.g.e., s. 6.

Resim 16. Kemer ve Tesbih

c) İç Örtü

Rahibelerin dinî kıyafetlerinin diğer önemli bir parçası iç örtüdür. Bu örtü pilisiz, beyaz kenevir ya da ketenden imal edilir.²²⁰ Bu örtü çenenin altından dikişli, boynu kapatacak ve sadece yüzü açık bırakacak şekilde tasarlanmıştır.

d) Rahibe Başlığı (Başörtüsü)

Rahibeler beyaz iç örtüsünün üzerine bir başörtüsü kullanırlar. Çıraklar ve yeni dönenler beyaz; yemin eden rahibeler ise siyah örtü ile örtünürler. Bu örtüyü iç örtüye ve tuniğe iğneleyerek kullanırlar. Bu renk farkı ile cemaate yeni katılanlarla yemin edenler arasında bir ayrım yapılmış olur. Yemin eden rahibeler her zaman kullandıkları bu siyah örtünün üzerine kiliseye ibadete girerken başka bir siyah örtü daha eklerler. Azize Teresa'nın yaşadığı dönemde rahibeler bu örtünün yanı sıra, görüş odasına -aile ve akrabalar hariç- misafir kabul ettikleri zaman yüzlerini peçe ile örtmekteydiler. Bu örtü bir nevi dünyayı terk etmelerinin bir işaretiydi. 1960'tan sonra peçenin kullanımı sona ermiştir.²²¹

Resim 17. Rahibe Başlığı

²²⁰ DC, s. 6.

²²¹ A.g.e, s. 6.

e) Pelerin

Rahibeler tuniğin üzerine skapularla aynı boyda beyaz renkte bir pelerin kullanırlar. Pelerinin nerelerde kullanılacağı manastırın kararına bırakılmıştır. Pelerin kullanımı Pazar ayini, defin törenleri veya Başrahibenin seçimine göre başka bir durumda da olabilir.²²²

f) Ayakkabı

Yalın Ayaklı Karmelit rahibeleri tevazu göstermek için bir süreliğine ayakkabı kullanmaksızın yalın ayak olarak yaşasalar da, Azize Teresa ayakkabı kullanılmasını öngördüğü için tarikatta bu ruh benimsenmiş; ayaklar kapalı, eller de skapuların altında tutulmuştur.²²³ Araştırmamızda rahibelerinin bazılarının koyu renk çorap giyerek sade gösteriştan uzak ayakkabılar; bazılarının ise kış da dâhil olmak üzere çorap giymeksizin sandalet tercih ettikleri gözlemlenmiştir.

g) Skapular

Dinî kıyafetin en önemli parçası skapulardır. Skapular biri sırta diğeri göğüse salınan iki parçadan oluşan tarikatlara ait dinî kıyafetin bir parçasıdır.²²⁴ Hristiyanlığın ilk çağlarında keşişler skapuları kıyafetin bedene oturması için veya çalışırken kıyafetin kirlenmemesi için kullanmışlardır ve çeşitli tarikatların farklı renk ve şekillerde olmak üzere farklı skapularları vardır.²²⁵

Skapuların kullanımı ve ona olan bağlılık tarikatın tarihi süreciyle ilgilidir.

²²² A.g.e. s. 6.

²²³ A.g.e, s. 6.

²²⁴ DEDC, s. 2261.

²²⁵ DC., s. 778.

Resim 18.Pelerin

Resim 19. Skapular

Karmelitler Meryem'i anneleri olarak görürler ve ibadet hayatında da O'nu örnek alırlar. XIII. Yüzyıldan itibaren Papalığa ait belgelerde Meryem tarikatın koruyucu azizesi (Patrona) olarak görülmüş ve O'nun onuruna tarikat kurulmuş veya tarikatlar O'na adanmıştır. Bu Meryem kültü inananlar arasında sempati ve hayranlık uyandırmış ve içlerinden bazıları Karmelitler'in maneviyatlarına katılmak ve onlar gibi kendilerini Meryem'e adamak istemişler ve Meryem'in kıyafeti olarak tabir edilecek olan skapuları kullanmışlardır.²²⁶ Bununla birlikte, skapulara olan bağlılığın yayılması on üçüncü yüzyılda Aziz Simone Stock'a Meryem'in görünmesi ile ilişkilidir. Bu vizyonla skapuları kullanan inananlara kurtuluş vaadinde bulunulmuştur:

“Tarikatın altıncı generali/yöneticisi olan İngiliz Aziz Simone tarikatın adını da onurlandıran, yüce Tanrı'nın Annesine Karmelit tarikatına bir imtiyaz vermesi için ısrarla dua eder ve büyük bir bağlılıkla şunu tekrar eder: ‘Karmel’in çiçeği, göklerin nuru, Bakire ve eşsiz, tatlı olan Anne, denizin yıldızı, Karmelitlere bir imtiyaz nasip et.’ Kutsal Bakire mübarek ellerinde Tarikatın skapularını tutarak, birçok meleklerle görünür ve şöyle der: ‘Bu (göstermekte olduğu skapular) sen ve tüm Karmelitler için büyük bir imtiyazdır; her kim bununla ölürse ebedi ateşte azap görmeyecek, aksine kurtulacaktır.’ ”²²⁷ Dolayısıyla Meryem'in ilk büyük vaadi skapuları giyerek ölenlerin cehennemden kurtulacakları yönündedir. On dördüncü yüzyılın sonlarında skapuların kullanımı İngiliz soyluları arasında zaten yayılmış olduğu için, Kilise’de de hızla yayılmıştır.²²⁸

Skapular ile ilgili ikinci ayrıcalık ise “Cumartesi İmtiyazı” olarak bilinmektedir. Buna göre Meryem hayatı boyunca skapuları bağlılıkla giyen ve öldükten sonra Araf'ta kalan ruhlara ölümlemlerinden sonraki ilk cumartesi yardım edecektir.²²⁹ Bahsi geçen imtiyaz da Papa XXII. Yuhanna'nın yaşadığı bir vizyonla gerçekleşmiştir. Meryem bu Papa'ya görünmüş daha kardinalken Papa olarak seçileceğini söylemiş ve Araf'tan kurtuluşu içeren

²²⁶ **La Madonna Del Carmine E Lo Scapolare A Cura Del Centro Interprovinciale O.C.D.**, Firenze, s. 5.

²²⁷ **Lo Scapolare Della Madonna Del Carmine**, P.Albino Del B.G. O.C.D., 1958, Editrice Ancora, Milano s. 20-21.

²²⁸ **La Madonna Del Carmine E Lo Scapolare A Cura Del Centro Interprovinciale O.C.D.**, Firenze, s. 6.

²²⁹ **Lo Scapolare Della Madonna Del Carmine**, P.Albino Del B.G. O.C.D., 1958, Editrice Ancora, Milano s. 71.

imtiyazı vermiştir.²³⁰ Buna göre üç evanjelik öğüdü tutan veya tarikata giren kurtulacak ve bu kutsal kıyafete dair işareti taşıyanların öldükten sonra günahlarının üçte biri silinecek, ölen kimseler Araf'ta olurlarsa Meryem Araf'a ölümlelerinden sonraki cumartesi inecek ve onları kurtaracaktır. Fakat bunların gerçekleşmesi için Alberto'ya verilen Kural'a göre ibadetlerini yerine getirmeleri,²³¹ günlük ibadetleri yapmaları, eğer bilmiyorlarsa Kilise tarafından belirlenen zamanlarda oruç tutmaları gerekmektedir.

Böylece skapuları giyen, hem Meryem'e ait bu kıyafetle O'nun varlığını hissetmekte, hem de O'na hizmet ederek koruması altına girmektedir. İnananlar ve rahibeler de skapuları giyerek bu korumanın altına girmiş olurlar. Manevî korumanın yanı sıra konunun başında Aziz Augustine'in sözleriyle de belirtildiği üzere skapular şöyle de betimlenmektedir: "Meryem'e bağlılık gösterenlerin de birbirlerini tanıması ve diğerlerinden ayrılması için etkili bir işarete ihtiyacı vardır. Meryem onlara bayrak olarak Kutsal Skapuları vermiştir."²³²

6. Hastalık

Manastırda rahibeler ölene dek beraber yaşadıkları için hayatın her aşamasındaki zorlukları da beraber aşmaktadırlar. Bunlardan biri de hastalık durumudur.

Manastırda hasta, yaşlı veya sağlık bakımından zayıf rahibeler varsa, onlara gereken sevgi ve şefkat gösterilir. Hasta rahibeler ziyaret ve teselli edilmelidir. Hasta rahibeler bakımlarını üstlenebilecek bir rahibeye teslim edilmeli, hastabakıcı olarak seçilen rahibe yardımsever ve bu görev için uygun olmalıdır. Başrahibe hasta olan rahibelere özen gösterilmesi ve onların rahatlığının sağlanması için çok dikkatli olmalıdır.²³³

Hasta olan rahibeler ise onlara gereken şeyler temin edildiğinde/bakıldığında Tanrı'ya şükretmelidirler. Eğer rahatlık konusunda bir eksiklikleri olursa kederlenmemeli; hastayken mümkün olduğunca az rahatsızlık vermeye çalışmalıdırlar. Bu durumda olan rahibelerin manevî ihtiyaçları da düşünülmeli, sakramentlerden ve diğer dinî hizmetlerden

²³⁰ **Lo Scapolare Della Madonna Del Carmine**, P.Albino Del B.G. O.C.D., 1958, Editrice Ancora, Milano s. 71.

²³¹ A.g.e. s 73-74.

²³² **Lo Scapolare Della Madonna Del Carmine**, P.Albino Del B.G. O.C.D., 1958, Editrice Ancora, Milano, s. 126.

²³³ Nizamname 99.

yararlanmaları sağlanmalıdır. Hastalık veya yaşlılık sebebiyle durumu ağır olan rahibelerin Hasta Yağlama²³⁴ ve Viatico²³⁵ sakramentlerini almaları sağlanır. Ağır bir şekilde hasta olan rahibelere kardeşçe sevgi gösterilmeli ve son ana kadar dua ile destek verilmelidir. Bu dua ile rahibelerin Aziz Giuseppe'nin korumasına girmesi için ve Bakire Meryem'in varlığının hissedilmesi amaçlanmaktadır.²³⁶

Araştırmanın yapıldığı manastırda bakıma ve desteğe ihtiyaç duyan iki rahibe yaşamaktaydı. Bunlardan biri cemaatin yaşlılarından olan hasta bir rahibeydi. Kendisinin her türlü kişisel, tıbbî ve manevî bakımı ile ilgilenilmiştir. Kaldığı oda sağlık koşulları göz önüne alınarak hazırlanmıştır. Bakımını üstlenen rahibe tıbbî eğitim gördüğü için bu görevi rahatlıkla yerine getirmektedir. Bu görevi üstlenen rahibenin yanı sıra cemaatte bulunan diğer rahibelerin de hasta rahibe ile ilgiledikleri, onu ziyaret ettikleri ve ona manevî destek verdikleri, onunla dua ettikleri gözlemlenmiştir. Hasta rahibenin ailesi bu rahibeyi ziyaret ettiklerinde de manastır yaşamının kurallarına riayet ederek gereken ilgi ve özen gösterilerek ağırlanmış ve rahibenin durumu hakkında bilgiler verilmiştir. Diğer rahibe engelli olduğu için ona yardımcı olmayı gönüllü olarak başka bir rahibe üstlenmiştir. Onu ibadet saatlerinde

²³⁴ Hasta Yağlama (Son Yağlama) : Katolik kilisesinin benimsediği yedi sakramentten biridir. Bu merasim hastalara ve ölüm döşeginde bulunanlara yapılmaktadır. Merasimin yapılma nedeni, hastaların acılarını dindirmek, günahlarından temizlemek, onların iyi şekilde ölmesini sağlamaktır. Bu merasim tekrar tekrar yapılabilir. Bu merasimin yapılma nedeni prensip olarak Yakub'un mektubundaki V; 14-16 daki şu ifadelerle dayanmaktadır. “İçinizden biri hasta mıdır? Kilisenin ihtiyarlarını çağırtsın ve onu Rabbin ismi ile yağla meshederek üzerine dua etsinler. İman duası hastayı kurtaracak ve Rab onu kaldıracaktır. Eğer günahlar işlemişse, kendisine başıslanacaktır. İmdi şifa bulasınız diye birbirinize günahlarınızı ikrar edin ve birbiriniz için dua edin. Salih'in yalvarışı işlemesinde çok tesirlidir”. Hastaları yağlama merasimi ancak X. Asırdan itibaren, ölümlerden ayrı bir sakrament olarak görülmeye başlanmıştır. Bu merasimin bir sakrament haline gelişi, reformistlerin inkarlarına karşı ancak Trente konsilinden sonra olmuştur. Mehmet Aydın, **Ansiklopedik Dinler Sözlüğü**, s. 699.

²³⁵ Viatik (Viatico): Viatik, Hristiyanın aldığı son Komünyondur. Bu dünyayı terk edecek olanlara, Kilise, hastalara yağ sürme sırrı dışında bir de *viatik* olarak Evharistiya'yı verir. Baba'ya gidilecek bu anda Mesih'in Vücudunu ve Kanını almanın çok özel bir anlamı vardır. Bu Komünyon ebedi yaşamın ve diriliş gücünün tohumudur, İsa'nın sözlerine göre: “Bedenimi yiyenin, kanımı içenin sonsuz yaşamı vardır ve ben onu son günde dirilteceğim”(Yuhanna 6:54). Ölmüş ve dirilmiş Mesih'in sırrı olan Evharistiya sırrı burada ölümden yaşama, bu dünyadan Baba'ya geçiş sırrıdır. Vaftiz sırrı, Güçlendirme sırrı ve Evharistiya sırrı nasıl Hristiyanlığa girişi sağlayan sırlar olarak kabul ediliyorsa, Günah Çıkarma sırrı, Yağ Sürme sırrı ve Evharistiya sırrı da viatik olarak, bir Hristiyanın yaşamı son bulurken “Göksel Anavatana girmeye hazırlayan” sırlar olarak kabul edilirler. **Katolik Kilisesi Din Ve Ahlak İlkeleri**, s. 369.

²³⁶ **Nizamname** 99.

kiliseye, yemek saatlerinde yemekhaneye ve dinlenmek üzere de hücrelerine götürdüğü, ilaçlarını kullanmasında yardımcı olduğu gözlemlenmiştir.

Ayrıca tüm cemaatin sağlık durumu kontrol altındadır. Bundan dolayı kış öncesi tüm rahibeler doktor gözetiminden geçmiş ve tedbir amaçlı aşı olmuşlardır. Başrahibe hem bakıma ihtiyaç duyan bu iki rahibenin hem de cemaatteki diğer rahibelerin sağlık durumlarını yakından takip etmekte, ihtiyaçları olduğunda onlarla ilgilenmektedir. Cemaatte tüm rahibeler birbirlerinin sağlık durumlarını bildikleri için, çalışma esnasında birbirlerine kolaylık göstermişler, hasta olan veya yakın bir tarihte cerrahi müdahale geçiren rahibelere ağır işler vermekten kaçınmışlar ve birbirlerini gözetmişlerdir. Hasta olan rahibelerin dinlenmeleri ve iyileşmeleri için günlük programda esneklik sağlanmıştır.

7. Ölüm

Manastırda bu dünyadan Baba'ya göçmüş olan tüm rahibeler için cenaze töreni düzenlenir.²³⁷ Her manastırda ölen rahibelerin adlarının ve biyografilerinin kaydedildiği bir kitap bulunur. Bir rahibe vefat ettiği zaman tarikat yönetimine ve tarikata bağlı olan diğer manastırlara haber verilir.²³⁸ Dua aracılığıyla kilise vefat eden tüm kardeşleriyle birliktedir. Ölen rahibe için gereken tüm hazırlıklar yapıldıktan sonra cenaze töreni düzenlenir, kilisede dua edilir. Ardından manastırın yakınında bulunan mezarlığa defnedilir. Bu mezarlığın anahtarları manastırda bulunmaktadır. Mezarlığın –varsa- giderleri de yine aynı manastırın sorumluluğu dâhilindedir. Böylece bir yeminle girdiği manastırdan tabut ile çıkan rahibe bu son yolculuğuyla dünya hayatından ebedi hayata geçmiş olur.

8. Manastırlara Giriş - Çıkışlar

İnziva hayatının kanunlarına göre rahibeler, çıraklar, adaylar manastırın belirlenmiş sınırları içinde yaşamak zorundadırlar. Mevcut Nizamname'de belirlenen durumlar hâricinde manastır cemaatinin dışarı çıkması uygun görülmez. Benzer şekilde, yine Nizamname'de belirlenen durumlar hâricinde, manastıra dışarıdan girilmesi de yasaktır. Fakat bazı durumlarda rahibelerin manastırdan çıkmaları gerekirse ya da başkalarının

²³⁷ Nizamname 100.

²³⁸ Nizamname 101.

manastıra girmeleri gerekirse itidal üzere olunur ve gereken zaman kullanılabilir.²³⁹ Eğer başkalarının aracılığıyla yerine getirilemeyecek bir görev söz konusu ise, Başrahibe toplantı yapıp gereken onayı da aldıktan sonra, daimi yeminli bir rahibenin dışarı çıkmasına izin verebilir. Bunun yanı sıra yeni bir manastır kurulması veya taşınması söz konusu ise Başrahibe yanında bir veya iki rahibe ile yeni binanın yapılacağı yeri görmek için dışarı çıkabilir.²⁴⁰

Manastıra dışarıdan tarikatın genel yöneticisi veya onun vekili, tarikatın yasal üyesi olup hasta veya seyahat eden rahibeler girebilir. Bundan başka manastır hayatı için ciddi işaret gösteren kimseler, Başrahibe uygun gördüğü takdirde, vokasyonlarını algılamalarını kolaylaştırmak için 3 ayı geçmeyecek şekilde manastıra girebilir.²⁴¹

Tüm bu bahsi geçen giriş-çıkışlara gerçekten zorlayıcı bir sebep olmadıkça izin verilmez.²⁴² Araştırmacı manastırda kaldığı sürece manastıra gereken durumlarda tarikat yöneticilerinin, tamirat için işçilerin, sağlık kontrolü için doktorun girdiğini gözlemlemiştir.

9. Görüş Odasında Ziyaretler Ve İletişim Araçlarının Kullanımı

Manastırda ziyaretleri kabul etmek için tasarlanmış odalara görüş odası (parlatorio) denilmektedir. Bu odalarda gerçekleştirilen ziyaret ve kabullerin karşılıklı bir yarar sağlaması gerekir. Yine de bu görüşmeler cemaatin yaşam düzenine zarar vermemeli ve ibadet ve çalışma vakitlerinde yapılmamalıdır. Rahibelerin uzun süren ve süreklilik arz eden ziyaretleri kabulden kaçınmaları gerekir.²⁴³

İletişim araçlarının kullanımında gereken itidalin gösterilmesi ve manevî hayata halel getirmemesi gerekir. Telefonun kullanımına ilişkin ilkeler, fakirlik öğretisi göz önünde bulundurularak, Başrahibe tarafından belirlenir. Dinî karakterli olanlar haricinde TV ve radyonun kullanılması yasaktır ve Başrahibe bu konuda ağır yükümlülük altındadır.²⁴⁴

²³⁹ Nizamname 116.

²⁴⁰ Nizamname 116.

²⁴¹ Nizamname 117.

²⁴² Nizamname 118.

²⁴³ Nizamname 119.

²⁴⁴ Nizamname 120.

Toplantı, konferans ve kurslara katılımdan kaçınılmalı, bundan ziyade manastırda verilen sürekli eğitim tercih edilmelidir. Yine de kurs ve aktiviteler tarikatın bünyesinde düzenlenirse ya da Kilise'nin otoritesi altında gerçekten inziva hayatına yararlı olacak nitelikteyse, Başrahibe'nin (ve üstlerinin) izniyle bunlara birkaç rahibenin katılımına izin verilebilir.²⁴⁵

Karmelit tarikatında manastırın sorumluluğunu üstlenen yöneticilerin de manastır hayatının kurallarının gözetilmesinde Başrahibeye yardımcı olmaları beklenir. Olası ziyaretlerde, ziyaretçilerin de bu hayatın gereklerine riayet etmesi gerekir. Ayrıca tüm giriş-çıkışlar kayıt altına alınmaktadır.²⁴⁶

²⁴⁵ Nizamname 121.

²⁴⁶ Nizamname 122.

BEŞİNCİ BÖLÜM: MANASTIRDA İBADET HAYATI

Nazianzlı Gregorius “İnsan Tanrı’yı soluk aldığı kadar sık anımsamalıdır.” diyerek ibadetin önemini vurgulamaktadır.²⁴⁷ Dua Hristiyan ibadetinde merkezi bir öneme sahiptir. Hristiyan duası Mesih’te, Tanrı’yla insan arasındaki antlaşma ilişkisidir. Bu dua hem insanın hem de Tanrı’nın eylemiyle gerçekleşir.

Resim 20. Dua Eden Rahibe

İnsandan ve Kutsal Ruh’tan çıkarak, insanlığı giyen Tanrı oğlu İsa Mesih’in insanî iradesiyle uyum içinde Baba’ya yönelir.²⁴⁸ Dolayısıyla her Hristiyan nasıl dua edileceğini öğrenmeli ve bunda sebat göstermelidir.

Karmelit tarikatı rahibeleri de mistik bir hayat sürdürdükleri ve manastıra çekilip varlıklarını İsa Mesih’e adadıkları için dua ve ibadeti hayatlarının en önemli şiarları olarak kabul ederler ve Tanrı ile birleşmeye varan bu yolda yürürken ibadet hayatını yoğun bir şekilde yaşarlar. Manastırda tüm yaşamı şekillendiren şey bu ibadettir. Bunun dışındaki her şey ibadete göre şekillenir ve değerlendirilir.

Bu doğrultuda Karmelit tarikatında rahibeler, tarikatın Kural’ı gereğince, İsa Mesih’in izinde gece gündüz Tanrı yasasına yoğunlaşırlar ve ibadette de teyakkuzda olurlar.²⁴⁹

²⁴⁷ Katolik Kilisesi Din Ve Ahlak İlkeleri, s. 612.

²⁴⁸ a.g.e, s. 581.

²⁴⁹ Nizamname 60.

Azize Teresa da Kural'da geçen bu hüküm doğrultusunda Karmel Dağı'nın Antik Babalarının tefekküre (kontemplasyon) olan çağrısını bir anlamda tekrarlamış ve rahibelerin hayatında içsel duayı (orazione) ibadette temel taş olarak kabul etmiştir. Rahibelerde bahsi geçen bu iki ibadete olan iştiaqları belirli ibadet saatleriyle dinmemelidir, aksine Tanrı'nın huzurunda hayatın belli bir kısmından ziyade tümünün ibadete dönmesini arzu edilir. Sonuç olarak gerek cemaat hayatında gerekse kişisel hayatta rahibelerin önceliği ibadet olmalıdır.²⁵⁰

İbadet hayatında da yaşamlarının her anında olduğu gibi İsa Mesih'i takip ederler. İsa ibadet konusunda bir model, öğretmen ve aracıdır.²⁵¹ Zira İsa Mesih annesine de havarilerine de dua etmeyi öğretmiş; kendisi de çoğunlukla bir yere çekilerek yalnız bir şekilde, dağda tercihen de geceleyin dua etmiştir.²⁵²

1. Liturji

İsa Mesih'in duasına veya başka bir deyişle ibadetine iştirak etmenin kutsal Liturji'deki²⁵³ en önemli tezahürü Evharistiya'dır. Bu iştirak kişisel olarak yapılan içsel dua ile gün boyu sürmektedir. Liturji içsel duayı zenginleştirir ve bilinçli, verimli bir şekilde Liturjiye katılımın sağlanması için rahibelere Kilisenin istekleri doğrultusunda gereken uygun bir eğitim verilir.²⁵⁴ Burada Liturji ile kastedilen şey toplu yapılan ibadet ve duadır. Liturjik kutlamalarda cemaat hem Kilise'nin gizemine de hem de Mesih'in Paskalya ve ruhbanlık gizemine katılır. Başka bir deyişle, Evharistiya'nın ve diğer sakramentlerin icra edilmesiyle her cemaat Kilise ile olan birliğini ifade eder.²⁵⁵ Zira İsa Mesih liturjik eylemlerde hep Kilise'nin yanında bulunur; nasıl kendisini çarmıhta sunduysa ayin kurbanında ve ayini yöneten kimsenin şahsında, ekmek ve şarapta da kurban olarak kendisi

²⁵⁰ Nizamname 60.

²⁵¹ Nizamname 62.

²⁵² **Katolik Kilisesi Din Ve Ahlak İlkeleri**, s. 589-590

²⁵³ Liturji: Bu terim bir dinin veya mezhebin resmi ibadetlerinde ayin ve duaların şeklini ve sözlerini, bayramların tarihini ve ibadetleri ilgilendiren diğer ayrıntıları, yetkili ruhani makamlar tarafından tespit edilen kural ve kaideleri belirtmektedir. Hususi, şahsi ibadet veya dualar ise liturji tanımına ve alanına girmez. Xavier Jacob **Hristiyan Terimler Sözlüğü**, s. 336.

²⁵⁴ Nizamname 63.

²⁵⁵ Nizamname 64.

sunar. Diğer yandan vaftiz ayininde aslında vaftiz eden O'dur veya Kilise'de Kutsal Kitap okunurken konuşmakta olan da O'dur.²⁵⁶ Dolayısıyla bu eylemler esnasında İsa Mesih orada hazır bulunur. Kilise liturjisinde Tanrı olan Baba'ya tapılır, Mesih'in görevi kutsallaştırmak iken, Kutsal Ruh ise cemaati Mesih'i karşılamaya hazırlamaktır.²⁵⁷

Bu denli önem arz eden Evharistiya'ya manastırda rahibeler her gün katılırlar. Evharistiya'da İsa Mesih'in hazır bulunduğu olan inanç, cemaatin Mesih'le olan birliğini sağlar. Tüm rahibeler evharistiya dolabına (tabernacolo)²⁵⁸ yapılan günlük ziyaretlerle orada hazır bulunan Rab'be tapınmaları konusunda titiz davranırlar.²⁵⁹

2. Dua Saatleri Liturjisi

Dua saatleri liturjisi havarilerin “durmadan dua edin” önerileri doğrultusunda gece ve gündüz Tanrı'yı övecek şekilde düzenlenen, Evharistiya'da kutlanan Mesih'in gizeminin günün her saatini kapsayacak şekilde yapılmasıdır.²⁶⁰

Saatler liturjisi gün içine yayılmıştır ve belli vakitlerde yapılır. Bu liturji Kilise'nin kamusal duasıdır, yani duaya tüm inananlar katılırlar. Mistik bir ifadeyle gelin olan Kilise'nin güveyine, yani Mesih'e olan seslenişidir. Dua saatleri liturjisine herkes kendi koşullarına göre katılır; buna göre papazlar Tanrı Sözü'ne hizmet etmek zorunda oldukları için papazlık görevleriyle katılırken, rahibeler de yaşamlarını Tanrı'ya adanarak katılırlar.²⁶¹

Dua saatleri liturjisi günün farklı dilimlerinde, Evharistiya'da kutlanan şükür, yalvarışları ve kurtuluş gizemlerinin hatırlanmasını sağlar. Bu dua ile her cemaat tüm dünyanın kurtuluşu için gökte ve yerde olan Kilise ile beraber, Mesih'te birleşir ve Baba'ya yalvarır.²⁶² Buna göre bu ibadet Evharistiya'nın gün içinde devamı niteliğindedir.

²⁵⁶ **Katolik Kilisesi Din Ve Ahlak İlkeleri**, s. 274.

²⁵⁷ A.g.e., s. 279.

²⁵⁸ Efkaristiya Dolabı/ Kuddas Mahfazası (Tabernacolo) : Katolik kiliselerinin koro bölümünde, arka duvarın ortasında ya da, özellikle modern stilinde inşa edilen kiliselerde, koro bölümünün sağ taraındaki duvarda, küçük bir dolap bulunur; kapısı güzel bir şekilde süslenmiş olan bu dolapta kutsal ekmekçikler “ciboire” denilen kap içinde muhafaza edilmektedir. Xavier Jacob, **Hristiyan Terimler Sözlüğü**, s. 528.

²⁵⁹ Nizamname 67.

²⁶⁰ **Katolik Kilisesi Din Ve Ahlak İlkeleri**, s. 294.

²⁶¹ **a.g.e.**, s. 294.

²⁶² Nizamname 68.

Her manastır cemaati ibadette olan Kilise'yi temsil ettiğinin bilincinde olarak, Mesih'in mistik bedeninin yararına her gün toplu şekilde bu ibadeti yerine getirir. Bu ibadet *Lodi* yani sabah duası, üçüncü saat (*Terza*), altıncı saat (*Sesta*), dokuzuncu saat (*Nona*), akşam duaları (*Vespri*), Okumalar²⁶³ uygulaması (*Ufficio delle letture*) ve yatsı duası'ndan (*Compieta*) oluşur.²⁶⁴

Daimi yemin eden rahibeler bu ibadetin tümünü yapmakla yükümlüdürler; toplu olan ibadete katılamazlarsa bu ibadeti telafi etmeleri gerekir. Fakat Başrahibe yeterli bir sebep olduğu takdirde rahibeleri toplu ya da kişisel ibadetten muaf tutabileceği gibi, cemaatin toplu ibadetin bir kısmından muafiyetini de sağlayabilir.²⁶⁵

Araştırma yapılan manastırda gün içinde yapılan bu dualara rahibelerin titizlikle riayet ettikleri gözlemlenmiştir. Saatler liturjisi manastırda günü belli aralıklarla böler. İbadete çağrı niteliği taşıyan çan sesini duyan her rahibe vaktin gelmiş olduğunu anlayarak çalışıyorsa işini bırakır, hücresindeyse hücrecini terk eder ve manastırın içinde bulunan kiliseye doğru yönelir. Çanı çalmakla görevli olan bir rahibe görevini yerine getirdikten sonra diğer rahibelerle beraber kiliseye girer. Rahibeler girişte kilise kapılarının iki yanında bulunan kutsal suyun bulunduğu haznelere parmaklarını batırıp haç çıkararak sunağa yönelir ve İsa Mesih'in orada hazır bulunduğuna inandıkları için eğilerek tazim ederler. Ardından yerlerine geçen rahibeler diz üstü çöküp dua ederler. Başrahibe de yerini aldıktan sonra ibadetin başlaması için işaret verir. Bu işaretle beraber duaya başlanır. Liturjik kaideler gereği bazen ayakta bazen de oturarak dua tamamlanır. Dua bittikten sonra yine düzenli bir şekilde sunağa tazim edilir. Çıkışta koridorda sıraya girilir ve Başrahibenin skapuları öpülür. Yemeğe geçilecekse kiliseden çıkan rahibeler sırayla dua ederek manastırın zemin katına doğru yönelirler. Bu yürüyüş esnasında dua edilir ve konuşulmaz. Yatsı duasında ise rahibelerin üzerine kutsal su serpilir. Yatsı duası yapıldıktan sonra sabah duasına kadar sürecektir olan katı bir sessizlik uygulaması başlar.

²⁶³ Ufficio Delle Letture: Liturjik takvime göre içinde bulunulan günde gerçekleşen olaylar, tinsel yazarların yazıları, günün öneminde dair yapılan okumalardır.

²⁶⁴ Nizamname 69.

²⁶⁵ Nizamname 72.

Daha önce de belirtildiği üzere bu dualara daimi yeminli tüm rahibeler katılmak zorundadır, fakat rahibelerin katılmasına engel teşkil edecek durum oluşursa, Başrahibe rahibeleri muaf tutabilir. Fano'da bulunan manastırda tekerlekli sandalye ile yaşamını sürdüren bir rahibe yatsı duasına cemaatle iştirak etmemektedir. Akşam rekreasyonundan diğer rahibelerden önce ayrılmakta, yanında refakat eden bir rahibenin yardımı ile hücrelerine çekilmektedir. Görüldüğü üzere bazı durumlarda rahibelerin hayatını kolaylaştırmak amaçlanmaktadır. Fakat cemaate iştirak edemese bile, rahibe bunun telafisini yapmaktadır. Bunun yanı sıra araştırma esnasında manastıra yeni katılan adayın da manastır hayatına adapte olabilmesi amacıyla zaman zaman sabah dualarından muaf tutulduğu gözlemlenmiştir. Bu ibadetler liturjik takvime ve liturjik takvimin içerdiği öneme göre şekillenir.

3. Kutsal Okuma'dan (Lectio Divina) Tefekküre (Kontemplasyon) Uzanan Yol

Hayatlarını ibadet haline getiren rahibelerin, liturji olarak tanımlanan cemaatle yapılan ibadetlerinin yanı sıra kişisel ibadetlerinden de bahsetmek gerekir. Hristiyan ruhsallığının başlangıcını anlamak için Tanrı'nın sözünden yola çıkmak gerekir. Rahibeler Dua saatleri liturjisine sürekli katılarak kişisel dualarını da zenginleştirmiş olurlar. Kaldı ki manastır hayatı disipline dayandığı içinde bunun ibadet hayatındaki tezahürleri de hem cemaatte hem de kişilerde ortaya çıkmaktadır.

Lectio Divina, kutsal okuma anlamına gelen latince bir terimdir.²⁶⁶ Manastırlarda Kutsal Kitabın okunmasına dayanan bir pratiktir. Bu okuma Kutsal Kitabın okunması olabileceği gibi Kutsal Kitabın yorumu da olabilir. Burada amaç İsa'yı tanımaktır, çünkü Kutsal Kitabı bilmeyen, İsa'yı da tanıyamaz.

Lectio Divina okurken kişiyi dönüştüren ve meditasyondan, içsel duaya (orazione) ve tefekküre (kontemplasyon) açılan bir kapıdır. Lectio uygulamasında Kutsal Kitap'tan pasajlar seçilir ve metin kalple yavaşça okunur. Lectio'nun amacı kutsal yazılar aracılığıyla kişinin Tanrı ile karşılaşabileceği bir alan yaratmaktır. Bu okuma esnasında metinde yavaşça ilerlerken kişiye hitap eden bir pasajla karşılaşıldığında bu pasajda durulur. Burada ikinci aşama olan meditasyona (meditatio), yani metindeki mesajın derinlemesine düşünülmesine geçilmiştir. Derin düşünme aşamasında kişi o metnin kendisi için ne ifade ettiğini anlamalı

²⁶⁶ Buğra Poyraz, **Hristiyan Mistisizmi**, I. Baskı, Avemedia, İstanbul, 2014, s. 96.

ve Tanrı'nın kendisiyle iletişime geçmek için bunu nasıl kullandığını derin bir şekilde düşünmelidir.²⁶⁷

Meditasyon bir arayıştır; kişinin Rab'be kendisinden ne istediğini sormasıdır. Kişi Hristiyan duasında ilerlemeli ve Tanrı'yı tanıyarak O'nunla birleşmelidir.²⁶⁸ Meditasyonu Tanrı Sözü'ne karşılık verme, yani içsel dua (orazione) aşaması izler.

Azize Teresa'ya göre içsel dua Tanrı tarafından sevildiğini bilerek Onunla sık sık başa başa yapılan samimi bir dostluk görüşmesidir. İçsel dua, duanın doruk noktasını teşkil eder.²⁶⁹ Azize Teresa'nın da çok önem verdiği bu dua manastırda itina ile tatbik edilmeye çalışılır.

Her cemaat Azize Teresa'nın kurmuş olduğu geleneğe göre biri sabah, biri de akşam olmak üzere günde iki saat içsel dua yapmaktadır. Bu ibadetin yeri özel durumlar olmadığı sürece kilisedir.²⁷⁰ Duanın sessizce ve yoğunlaşarak yapılması bir sonraki aşamaya, yani tefekküre (kontemplasyon) geçmeyi sağlar. Tefekkür yalnız başına sessizce Tanrı'nın ihtişamı, sıfatlarını, İsa'nın, Meryem Ana'nın veya diğer azizlerin hayatlarını düşünmek, murakabeye dalmak; dinin esaslarını ve Tanrı'yı göz önüne getirmeye çalışmaktır.²⁷¹ Kısacası, tefekkür bir nevi temaşa ve Tanrı'nın huzurunda olmaktır.

4. Manevî Okumalar

İçsel dua Tanrı ile yapılan dostça bir görüşme olduğuna ve Tanrı kendisi ile birliğe insanları davet ettiğine göre, ibadet hayatında ilerleyebilmek için Tanrı Sözü hakkında bilgi edinilmesi bir zorunluluk haline gelmektedir.²⁷² Manevî okumalar, içinde Kutsal Okuma'yı da (Lectio Divina) kucaklayan bir okuma pratiğidir. Rahibeler Tanrı Sözü'nü kalplerinde ve akıllarında tutarak İsa Mesih hakkında bilgi edinmek için tüm İncil'i hem çalışmalı hem de düşünmelidirler. Tanrı Sözü'nden yanı sıra Kilise Babalarının, tarikatın azizlerinin ve yazarlarının, özellikle de Azize Teresa ve Haçın Yuhannası'nın eserleri ve diğer teoloji

²⁶⁷ a.g.e., s. 96-105.

²⁶⁸ **Katolik Kilisesi Din Ve Ahlak İlkeleri**, s. 613-614.

²⁶⁹ a.g.e., s. 614-615.

²⁷⁰ Nizamname 78.

²⁷¹ Xavier Jacob, **Hristiyan Terimler Sözlüğü**, s. 155.

²⁷² Nizamname 80.

kitapları okunmalıdır.²⁷³ Tüm bu okuma pratiği ruhun beslenmesini sağlar, özellikle kuraklık olarak tabir edilen sıkıntılı ve zor dönemlerde manevî hayat bu okumalar sayesinde idame eder. Manevî okumalara her gün yaklaşık bir saat ayrılır.

5. Günah Çıkarma

Günah çıkarma vaftizden sonra işlenmiş günahların affedilmesine yönelik bir ibadettir. Tövbe gizemi olarak da adlandırılır. Günah çıkarmanın geçerli olabilmesi için bazı şartların yerine getirilmesi gerekir. Bunlardan ilki kişinin günahlarından dolayı pişmanlık duymasıdır. İkinci şartsa iyi niyettir: Kişi artık günah işlemekten vazgeçmeli ve bu konuda kararlı olmalıdır. Bu iki şarttan herhangi biri yerine getirilmezse, günah çıkarma faydasız ve geçersiz hale gelir. Bunların yanı sıra günahlar yetkili bir rahibe itiraf edilmeli ve rahibin verdiği kefarete ya da ceza yerine getirilmelidir.²⁷⁴

Manastır hayatında da tövbe gizemi oldukça önemlidir. Bu gizem ile günahların affı, Tanrı ve Kilise ile barış sağlanır. Liturjik takvimin bazı dönemlerinde tavsiye edilen günah çıkarma cemaatte de barış ortamı sağlar. Manastırdaki rahibeler de içsel dua aracılığıyla Tanrı'yla karşılaşan kalplerini temiz tutmak adına, en az iki haftada bir günah çıkarmalıdır.²⁷⁵

Başrahibe tüm rahibelerin günah çıkarmak için uygun bir rahibe sahip olmalarını sağlamalıdır. Rahibeler manastır hayatı yaşadıkları için rahibin de bu hayatı tanıyan birisi olması tercih edilir. Manastırda kaldığımız süre esnasında rahibelerin düzenli olarak 15 günde bir günah çıkarttıkları gözlemlenmiştir. Bu görevi icra etmek üzere gelen rahip manastırın ilk katında bulunan demir parmaklıklı bir görüş odasında rahibeleri kabul etmiştir. Rahibin geleceği saat bir gün öncesinde belirlenir ve rahibelere haber verilir. Belirli bir sırayla görüş odasına giden rahibeler günah çıkartırlar. Çıkan her rahibe ya kendisinden sonra gelecek olan rahibeye haber verir ya da bir sonraki rahibe sırasının gelmesini bekler, fakat her iki durumda da diğer rahibeler rahatsız edilmez. Rahibin görüş odasına çıkarılması esnasında inziva hayatının gereklerine riayet edilir, sınırlar aşılmaz.

²⁷³ Nizamname 80.

²⁷⁴ Xavier Jacob, **Hristiyan Terimler Sözlüğü**, s. 426.

²⁷⁵ Nizamname 76.

6. Vicdan Muhasebesi

Tanrı ile birleşmeye giden ibadet hayatı kalp temizliğini gerektirir. Kalbin Tanrı'ya dönmesinde sebat göstermek gerektiği için, öğle yemeğinden önce ve Yatsı duasında olmak üzere iki kez vicdan muhasebesi yapılır.²⁷⁶ Bu uygulama kişinin yapmış olduklarını cemaatin önünde ifade etmesidir. Araştırmacı yatsı duasında yapılan vicdan muhasebesini gözlemlene imkânı bulmuştur. Buna göre kilisede rahibeler ayakta iken sırayla hata veya eksiklik olarak düşündükleri eylemlerini cemaatin önünde açıklarlar. Bu sözle ifade edilen bir davranış, bir bakış, kalp kırmaya yönelik bir eylem de olabilir. Bunu yaparak nefslerine ağır gelebilecek olan şeyleri tüm cemaatin önünde söylerler. Bu aynı zamanda rahibelerin kendileriyle olan yüzleşmelerini ve eksikliklerinin veya hatalarının kabulünü sağladığı gibi cemaat içinde olası problemlerin çıkmasını da bir anlamda engellemektedir. Ahlaken kendilerinde buldukları bu kusurları söyledikten sonra bu davranışa karşı gösterilen iyilik veya sabır için de teşekkür etmektedirler.

7. Halvet

Rahibeler manastıra kapanarak inziva hayatı yaşıyor olsalar da cemaat hayatını tamamen terk etmiş durumda değildirler. Bundan dolayı manevî açıdan bir ritim yakalamak için belli dönemlerde halvete çekilirler. Bahsi geçen halvet yeminlerinin yıl dönümlerinde, kıyafeti kuşanmadan önce veya daimi yeminden önce gerçekleştirilebilir. Bunun dışında manastırın kendi âdetlerine göre belli günlerde de tüm manastırdaki rahibelere halvete çekilebileceği gibi, bireysel olarak da halvete girilebilir. Halvet dönemlerinde günlük yaşam belli ölçüde değişir. Manastırda her zaman sessizliğe riayet edilse de, halvet dönemlerinde bu konuda daha hassas olunmaktadır. Toplu bir şekilde yenilen öğle yemeği terk edilir. Bunun yerine yemekler hazırlanır ve rahibelerin alması için yemekhaneye bırakılır. Yemeğini alan rahibe halvete girerken, manastır sınırları dâhilinde olan herhangi bir yeri tercih edebilir. Bu hücresi olabileceği gibi, bahçenin veya manastır binasının bir köşesi de olabilir. Amaç ibadete ve tefekküre yer verip ruhun yenilenmesini sağlamaktır. Araştırmacı birçok kez cemaat ile bir kez de bireysel olarak bahçede ve hücresinde halvete girmiştir. Yine araştırma esnasında bazı rahibelerin uzun süreli (7 gün) halvete girdikleri gözlemlenmiştir. Halvete giren rahibe ibadettedir, öğle ve akşam yemeklerine gelmez ve

²⁷⁶ Nizamname 81.

rekreasyonlara katılmaz. Halvet ruhsal bir dinlenme olarak tanımlanabilir ve manevî bir tatmin hissi verir.

SONUÇ

Manastır hayatı söz konusu olduğunda onu anlamanın en önemli ve en doğru yolu, belki de bu hayatı tecrübe edenleri incelemek, gözlemlemek ve onlarla mümkün olursa yaşayabilmektir. Bu yaşamı bir bütün halinde değerlendirebilmek için rahibelerin bireysel dünyaları ile tarikatın onlara sunduğu ortak dinî değerler dünyasını birleştirebilmek gereklidir. Bir rahibenin dünyasını oluşturan tüm özellikler dinî tecrübelerin farklı şekilde inkişaf etmesi sebebiyle, belki tümüyle anlaşılamasa da, o dünyayla yakınlık kurulabilir.

Kurumsal Hıristiyanlığın kimi zaman destekçisi kimi zaman da karşısında yer alan manastırlarda yaşayan rahibeler seküler dünyanın merkezinde ruhanî bir hayatı tercih etmektedirler. Dünyayı terk ederek bunu hem zahirî hem de bâtını bir çerçeveye oturtup benliklerinden vazgeçmektedirler. Bu ayrılık radikal bir karar olmakla/görünmekle beraber kendi içinde tutarlı bir gerekçeye dayanmaktadır. İsa Mesih için tüm güzelliklerden, dünyevî zevklerden, aile ve arkadaş çevresinden, evlilik ve zenginlikten vazgeçilebilir. Bu, Tanrı ile birleşmeye varacak olan azizlik yoludur.

Karmelit tarikatına giren her rahibe adayı İncil’de bulunan öğütlere riayet ederek, temaşaya, sessizliğe ve sürekli ibadete dayanan hayat tarzını benimseye çalışmaktadır. Bu süreç boyunca yoğunlaştırılmış teolojik bir eğitime tabi tutulur. Dolayısıyla rahibe adayının dünyadan Karmelit tarikatına ait manastır hayatına geçişi tedricen ve emin adımlarla olur. Bu sürecin verimli geçirilebilmesi hem rahibe adayının çabasına hem de cemaatin onu kabul etmesine bağlıdır. Tarikatta, Azize Teresa’nın yapmış olduğu reform ve zamanın şartları da göz önünde bulundurularak eğitim programı oluşturulmuştur. Bu eğitimin amacı rahibe adayının hem bedeni ve aklının hem de ruhunun terbiye edilmesidir. Kendilerini Tanrı’ya vakfetmeye karar veren bu kadınlar için eğitim ölüme kadar devam etmektedir.

Günümüzde kesin ve sert bir ayrılığı temsil eden duvarlarıyla, Karmelit tarikatının manastır(lar)ı asırlardır şekillenen geleneğini ve usulünü halen korumaya çalışmaktadır. Tarikat bu ruhunu bir yandan bağlı olduğu Aziz ve Azizelerin karizmasına dayandırırken, bir yandan da Tanrı inayeti ile icabet etmiş oldukları davete dayandırır. Bilinçli bir tercih sonucunda manastırı seçen rahibeler bu yolculuk esnasında kararlarının doğruluğunu hem kendilerine hem de manastırdaki cemaate ispat etmek durumundadırlar. O halde manastır

hayatını arzulayan ve kendisini Tanrı'ya adamak isteyen kişi belki de seküler dünyadakinden daha fazla bir sorumluluğu üstlenmek durumundadır. Bu yüzden manastır hayatının bir kaçış olduğu söylenemez. Kaldı ki bunu bir kaçış, sığınma olarak algılayan aday manastırda hazırlanan eğitim programıyla ve oldukça disiplinli hayat tarzıyla karşılaştığı anda yanlış bir değerlendirme yaptığını er ya da geç anlar. Bu sebeple ancak vokasyonu hisseden ve Tanrı için bu kararı verenler Karmelit kıyafetini kuşanabilirler. Bu hayat tarzını deneyimleyip vazgeçse dahi önünde başka yollar bulunmaktadır, zira Hristiyan mistisizmine göre her inanılı için Tanrı'nın farklı şekillerde olmak üzere daveti bulunmaktadır.

Manastır hayatının dışarıdan bakıldığında pasif görüntüsü altında, aslında yoğun tefekkürle sessizliğe dayanan ibadet hayatı ve aynı zamanda fiziksel çabaya dayanan çalışma hayatı bulunmaktadır. Karmelit tarikatının manastır hayatı, ibadetle çalışma arasında hep bir denge bulunmasını isteyen Avilalı Teresa'nın düzenlemelerine uygun olarak şekillenmiştir. Amaç benliğin terk edilmesi olduğu için ibadet hayatı içerisinde çalışmanın da ayrı bir önem kazandığı açıktır. Bu bağlamda manastır hayatında dinginlik, durgunluk aranıyor olsa da bunu tembellikle karıştırmamak gerekir. Aziz Pavlus'un "Çalışmayan ekmek de yemesin" sözü rahibeler için bir düstur olarak benimsenmiştir.

Ayrıca bu çalışma bir nevi ibadet olarak görülmektedir. Gece gündüz Rab'be ibadetle geçiren her Karmelit çalışırken de tarikatın diğer bir önemli düsturu olan sessizliğe riayet etmelidir. Zira bu sessizlik sayesinde, nerede çalışıyor olursa olsun bulunduğu yer onun hücresi hükmündedir. Diğer tarikatlardan farklı olarak bireysel hücrelerde yaşayan rahibeler için günün işe ayrılmış olan vaktinde de manastırın hangi köşesinde olurlarsa olsunlar, bulundukları yer Kutsal Ruh'un dokunuşlarını hissedebilecekleri bir hücredir. Bu sessizlik bir suskunluk hali değildir, yalnızlığa ve Tanrı'nın sesini duymaya, Kelamı kalbinde muhafaza eden Meryem'e yönelik bir öykünme halidir. Bu yüzden bir Karmelit rahibesi yalnızlık çekmez, zira tarikatın yapısı gereği bir cemaat içinde münzevi olarak yaşayabilmektedir.

Manastıra kapanıp kendisini Tanrı'ya adayan rahibe kilitli kapılar ve duvarlar ardında da olsa dua yoluyla tüm insanlığa yardım ve hizmet ettiğini düşünür. Diğer bir deyişle rahibelerin Apostolik görevi sürekli ibadette olmaktır.

Sonuç olarak manastır hayatı dünyadan el etek çekip inzivaya girmek olarak yorumlansa da manastırın materyalist bir dünyanın içinde daha farklı yoğunlukta başka bir

dünya kurduğu söylenebilir. Manastır hayatı insanoğlunun yazgısı gereğince hakikati arayışının farklı bir tezahürüdür. Belki de manastır hayatı boyunca örnek alınan iki kişinin, yani Hz. İsa ve Hz. Meryem'in bir kez daha değerlendirilmesine ve anlamaya çalışılmasına yönelik bir teşebbüstür. Bu minvalde manastır hayatını anlayabilmek için tecrübe etmeli ve bu iki kutlu şahsiyeti tefekkür ederek ruhta manastırlar kurabilmek için “anlamayı ve anlaşılmayı” dilemelidir.

EKLER

1. Çalışma Programları

a) Birinci Dönem: Adaylık Dönemi Programının Esasları

Tanrı Sözü

İncil: Giriş, Yapısı. Sürekli Okuma.

Uygun not ve yorumların yardımıyla daha yoğun bir tekrar uygulaması

Adayın tecrübesine göre Aziz Pavlus'tan seçilen metinler

- *Dahası var uğruna her şeyi yitirdiğim Rabbim İsa Mesih'i tanımanın üstün değeri yanında herşeyi zarar sayıyorum.* (Filipililere Mektup 3,8)

- Mesihe bürünmek

- *Çarmıhla ilgili bildiri mahva gidenler için saçmalık, biz kurtulmakta olanlar içinse Tanrı gücüdür.* (Korintlilere Birinci Mektup1, 18) vb

Mezmurlara Giriş

Eski Ahit' e Giriş: Ahit ve Tanrı'nın Halkı (Tekvin, Çıkış) Antlaşma'nın önemli figürleri. İşaya 40-66, Bilgelik Kitabı

Eski Ahit hakkında kişisel küçük bir dosyanın hazırlanması: Kralların tarihleri, Kitapların vahiy tarihleri, haritalar, Kudüs'ten çıkış, Mabetten ayrılma vb

Yeni Ahit' e Giriş: Kitab-ı Mukaddes'in giriş bölümlerinin kullanılması

Liturji ve Sakrament Hayatı

II. Vatikan :*Decreto sulla Liturgia*

Günlük ibadetin tanıtımı

Liturjik Zamana Giriş

Hayatın kalbinde olan Evharistiya

Karmel (Karmel kültürü)

Kural'ın yorumunun okunması

Nizamname: Girişte bulunan tarikatın ruhunu yansıtan bölümler

Teresa di Gesu: *Vita* adlı eseri, *Mükemmellik Yolu* adlı eserden yorumlanan parçalar

Haçın Yuhannası: *Cantico* adlı eserden seçilen beyitler, birkaç mesel

Teresa di Gesu Bambino :*Storia di un anima. Consigli e ricordi* adlı eserlerin okunması

Teoloji

Vaticano II:*Dei Verbum* (yorum)

Kateşizmin Tamamlanması

Paskalya gizemi ve Vaftiz Hayatı

Kilise Tarihi

Havariler ve şehitler Kilisesi

Uygulamalı Eğitim

Meditasyon Eğitimi: İncil'in Paylaşılması

Kutsal Okuma (Lectio Divina) üzerine uygulamalı egzersizler

Farklı Uygulamalar

Ses eğitimi. Solfejin esasları

b) Çıraklık Ve Kısa Süreli Yemin Döneminin Programının Unsurları

Program 2 dönemden oluşmaktadır. İkinci dönem cemaate girilen yılı kapsamaktadır.

İlk Dönem: Çıraklık

Tanrı Kelamı

Yeni Ahit:

-İncillerin tamamlanması

-Aziz Yuhanna: meseller

-Resullerin İşleri

-(Passione) İsa'nın çilesi hakkındaki mesellerinden biri (Paskalya perhizi)

-Aziz Pavlus: Selaniklilere 1. Mektup, Romalılara Mektuplardan seçmeler, Filipililere ve Efeslilere Mektupların ayrıntılı incelenmesi

Mezmurların derinlemesine çalışılması: Her bir grupta bulunan birkaç Mezmurun yorumu , örneğin Yatsı Duasında okunan (Compieta) mezmurlar

-Eski Ahit'e giriş: Yeşu, Hakimler, Samuele, Krallar (Peygamber İlya) (I.Krallar 17-21 II.Krallar 1), Kronolojik olarak peygamberler (Hoşeya ve Yeremya üzerinden durarak)

Süleyman'ın Meselleri 1-9

Messianizm (Mesihçilik) formları üzerine genel bir bakış

Patristik yoruma giriş

Agostino: Seçilen Mezmurlar ve Yuhanna'nın 1. Mektubunun Yorumu

Liturji ve sakrament hayatı

Evharistiya duaları

Tövbe ve barış sakramenti (affetme ve hataların düzeltilmesi)

Liturjik yıl

Karmel (Karmel Kültürü)

Tarikatın tarihi

Kural üzerinde analiz yapılması ve ilk Karmelit eserleri

Teresa di Gesu: “*Cammino*”, *Mansioni* ve *Fondazioni* adlı eserlerinin analizi

Giovanni della Croce: “*Salita*” ve “*Notte Oscura*” adlı eserlerden okumalar

Uygulamalı Eğitim

İtaat, Fakirlik ve İffet yeminleri: teolojik ve tarihi yaklaşım; Maneviyatın ele alınması ,günümüz dünyasında ve Kilisesinde yeminlerin uygulanması

Nizamname: Karmel ruhu çerçevesinde Kitab-ı Mukaddesle, Paskalya ve Kilise gizemi ile olan ilişkisi

Teoloji

İsa Mesih gerçek Tanrı ve gerçek insan

Teslis'in ele alınması

Tanrı'da Hayat: Lütuf ve ilahî erdemler

Kilise Tarihi

III. IV. yüzyıl, İznik, Aryan Krizi

Başlıca Doğu ve Batı Babalarının Kronolojik Kollokasyonu

II. İspanyol Altın Çağı

Farklı Uygulamalar

Şefaat duaları

Vücut duası. Kutsal Sanata Giriş (görsel sembolizm, çiçek düzenlemesi)

c) İkinci Dönem: Kısa Süreli Yemin Dönemi

Tanrı Kelamı

Eski Ahit:

- Okumaların tamamlanması: Yeremya'nın Mersiyeleri, Ruth, Yudit, Tobit, Eyüp, Süleyman'ın Meselleri 10-31, Vaiz, Sirak, Baruh, Ezra, Nehemya, I.ve II.Tarihler

Yeni Ahit:

- Yuhanna'nın eserleri: İncil (giriş) Mektuplar, Vahiy
- Aziz Pavlus'un okumalarının tamamlanması. Pavlus'un ve Yuhanna'nın Maneviyatı;

İbranilere Mektuplar, Yakub'un Mektubu, Petrus'un Mektubu, Yuhanna'nın Mektubu, Yahuda'nın Mektubu.

Bireysel Çalışma:

Kitab-ı Mukaddes'te bulunan belirli bir metin üzerinde bir çalışma metodu edinmek

Liturji ve Sakrament Hayatı

- Kilise: Mesih'in Sakramenti. Yedi Sakrament

Karmel Kültürü (Karmelit Kültürü)

- Giovanni della Croce: *Cantico* ve *Fiamma* adlı eserleri (senteze dayanan ve tematik olan çalışmalar)
- Teresa di Gesu: *Esclamazioni*, *Relazioni*, *Lettere* adlı eserler
- Azize Teresa ve Giovanni della Croce'nin biyografileri. Reform tarihi
- Elisabetta della Trinita: *Lettere dal Carmelo* adlı eseri
- Teresa de Los Andes: *Lettere e Diario* adlı eseri
- Karmelit tarikatının diğer rehberleri

Teoloji

- Üçleme, önemli Konsiller
- II.Vatikan teolojisinde Kilise
- Kilisenin Misyonu
- Ekümenizm
- Hristiyanlık dışı dinlerin ele alınması
- Tanrı katında Meryem
- Hristiyan Antropolojisi
- Yeni Yasa
- Özgürlük, sorumluluk, dayanışma
- Hayattaki problemler
- Aile ahlakı
- Toplumda ve Kilisede kadın

Kilise Tarihi

Patristik:

Önemli klasikler: Agustinus'un *Confessioni*, Nissalı Gregory'nin *Vita di Mose* adlı eseri, *Apoftegmi*, Cassiano, Evagrio, vb. Aziz Bernardo (seçilen metinler)

Maneviyat:

Önemli Maneviyat Ekolleri

2. Günlük Program

Azize Teresa Manastırı (FANO)

05:30 Kalkış

06:00 Sabah Duası (Lodi)

06:30 İçsel Dua (Orazione)

07:30 Evharistiya

08:15 nc Saat (Terza) - Kahvaltı - alışma

11:00 Kutsal Okuma (Lectio Divina)

12:00 Altıncı Saat (Sesta) - le Yemeği - Rekreasyon

14:00 Dokuzuncu Saat (Nona) - Hücreye ekilme - Sessizlik

15:30 alıřma

18:00 Akşam Duası (Vespro) - İçsel Dua (Orazione)

19:30 Akşam Yemeği - Rekreasyon

21:15 Okumalar - Yatsı Duası (Compieta)

3. Yemek Listesi

13 KASIM 2013

Öğle: Makarna, balık (rahibeler için şarap ve beyaz et), haşlanmış bezelye, salatalık

İkinci Krokan bademli kurabiyeler, puding ve çay

Akşam yemeği: Çorba, haşlanmış balkabağı, salata

14 KASIM 2013

Öğle: Muz, çorba

Akşam: Floransa'ya ait tatlılar (rahibe adayının hediyesi), haşlanmış ıspanak, patates, peynir, marul, domates

15 KASIM 2013

Sabah: Ktır ekmek, marmelat, kahve

Öğle: Çorba, şarap, omlet, marul salatası, haşlanmış patates ve lahana, peynir

16 KASIM 2013

Öğle: Ferrarese ekmeği, pilav, hamsi tava, haşlanmış balkabağı, brokoli, domates, peynir

Akşam: Peynir, çorba, muz, haşlanmış balkabağı, marul, üzüm

17 KASIM 2013

Öğle: Çorba, makarna, peynir, kurabiye, şekerlemeler, balık, enginar, domates

Akşam: Çorba, peynir, domates, ferrarese ekmeği

19 KASIM 2013

Öğle: Çorba, balık, makarna, elma, cennet hurması, ferrarese ekmeği, soslu pırasa, fırında patates

Akşam: Makarna, balık, marul, peynir, cennet hurması, elma

20 KASIM 2013

Öğle: Makarna, sebzeli omlet, marul, domates

Akşam: Makarna, balık, marul, peynir, cennet hurması, elma

21 KASIM 2013

Öğle: Muz, domates, soslu pilav, erik, kırmızı et (araştırmacıya balık), çilekli dondurma, fırında patates, lahana salatası

Akşam: Öğle menüsünün aynısı

22 KASIM 2013

Öğle: Makarna, balık, haşlanmış lahana ve ıspanak, marul, peynir, elma, cennet hurması, kahve

Akşam: Makarna (araştırmacıya marul, peynir ve marmelat)

23 KASIM 2013

Öğle: Mısır unuyla hazırlanan mantarlı lapa, balık, haşlanmış balkabağı, domates, marul, turşu, peynir, cennet hurması, muşmula

Akşam: Çorba, mini pizzalar, peynir, haşlanmış patates ve balkabağı, domates, kayısı kompostosu, turşu

25 KASIM 2013

Öğle: Çorba, peynir, mantarlı mısır unu lapası, haşlanmış balkabağı, lahana saltası

Akşam: Çorba, peynir, çilekli yoğurt, salata, haşlanmış karnabahar, patates ve soğan

26 KASIM 2013

Öğle: Çorba, balık, marul, havuç sote, pirinç kroketi

Akşam: Pirinç kroketi, elma, çilekli yoğurt, marul, peynir,

27 KASIM 2013

Öğle: Çorba, tonbalığı, peynir, fırında patates, marul,

Akşam: Çorba, haşlanmış patates, peynir, domates

28 KASIM 2013

Öğle: Çorba, spagetti, peynir, pastırma, haşlanmış brokoli, havuç, karnabahar, domates (araştırmacıya balık)

Akşam: Çorba, peynir, patates püresi, elma tatlısı, marul

29 KASIM 2013

Öğle: Pilav, ıspanaklı ve peynirli omlet, marul, lahana salatası, karnıbahar ve enginar

Akşam: Mercimekli makarna, çorba, reçel (araştırmacıya haşlanmış karnıbahar ve havuç, peynir)

KAYNAKÇA

- AVILA Teresa De, **İçimizdeki Şato**, 1.baskı, çev. Dominik Pamir, İstanbul, 2003
- AVILA Teresa De, **Kendi Kaleminden Yaşam Öyküsü**, 2. Baskı, çev. Dominik Pamir, İstanbul, 2003
- AYDIN Mehmet, **Ansiklopedik Dinler Sözlüğü**, ,1. Baskı, Din Bilimleri Yayınları, Konya, Temmuz-2005
- B.G. P. Albino del, **Lo scapolare della Madonna del Carmine**, O.C.D.,1958, Editrice Ancora, Milano
- **Il Carmelo Spirito e Vita**, O.C.D., Editrice Ancora, Milano, 1956,
- CASA GENERALIZIA CARMELİTANI SCALZI, **Edith Stein**,1998, Roma
- Conspectus**, 2013
- La Vergine Maria Nella Nostra Vita**, 1998, Roma
- La Clausura Origine e Sviluppo Storico- Giuridico- Spirituale**, Roma,2002
- CITTA NUOVA EDITRICE, **Dizionario Enciclopedico Di Spiritualita 1**, 1992
- Dizionario Carmelitano**, Roma ,2007
- GÜNDÜZ Şinasi, **Din ve İnanç Sözlüğü**, , I.Basım, Vadi Yayınları, Ankara, 1998
- JACOBS Xavier, **Hristiyan Terimleri Sözlüğü**, Ohan, İstanbul
- LIBRERIA Editrice Vaticana, **Katolik Kilisesi Din Ve Ahlak İlkeleri**, çev. Dominik Pamir, 15 Ağustos 2000
- OCD, **La Madonna Del Carmine E Lo Scapolare A Cura Del Centro Interprovinciale**, Firenze
- Il Rito Della Professione Religiosa Proprio OCD Dell’Ordine Di Beata Vergine Maria Del Monte Carmelo**, 1978

La formazione Delle Monache Carmelitane Scalze, Roma, 2003

La formazione delle monache nel carmelo, Roma, 1996

PETROSILLO PIERO, **Il Dizionario del Cristianesimo di Piero Petrosillo**, Edizioni San Paolo, Milano, 1995

POYRAZ Buğra, **Hristiyan Mistisizmi**, I. Baskı, Avemedy, İstanbul, 2014

RENAULT P. Emmanuele, **L'ideale di Vita Delle Carmelitane Scalze**, II.edizione, Edizioni OCD, Francia, 1977

TARAKÇI Muhammet, **St.Thomas Aquinas**, İz yayınları, 2006, İstanbul

US YAYINCILIK, **Hristiyanlık Tarihi**, çev. Sibel Sel, Levent Kımran, İstanbul, 2004

WILKINSON Kathryn, **Semboller ve İşaretler**, (çev.) Seda Toksoy, 1. Basım, Alfa Yayınları, Ocak 2010

ZORZIN Contardo, **Storia del Carmelo**, Mimep-docete, 2005

Yüksek Lisans Tezleri

Sibel Topçu, Avısalı Teresa ve Mistik Görüşleri, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bursa, 2005,

İnternet Kaynakları

<http://www.catholicculture.org/culture/library/dictionary/index.cfm?id=33849>

<http://www.ocarm.org/it/content/liturgy/b-elisabetta-trinita-ocd-vergine-m>.

<http://www.carmelite.com/spirituality/default.cfm?loadref=27>

<http://www.ocarm.org/it/content/ocarm/scudo>

Tradizioni al Carmelo Lo Stemma, Padre Claudio Truzzi ocd., www.carmelitane.com/.../2009_4/05.pdf

ÖZGEÇMİŞ

Nagehan Zeynep Ceylanlar 1986 yılında Eskişehir’de doğdu. İlk ve ortaokul eğitimini Adalet ilköğretim okulunda, lise eğitimini ise Hacı Süleyman Çakır Lisesinde tamamladı. Liseyi bitirdikten sonra Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi İtalyan Dili ve Edebiyatı bölümünde lisans eğitimini tamamladı. Ayrıca Perugia Yabancılar Üniversitesi’nde kazanmış olduğu burs ile İtalyan dili ve kültürü üzerine bir aylık yoğunlaştırılmış kurs aldı. Lisans eğitimini “Katoliklikteki Yedi Sakrament” adlı teziyle tamamladı. Ardından Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Dinler Tarihi Bilim Dalı’nda Yüksek Lisansa başladı. Tez konusunu “Hristiyan Rahibelerin Manastır Hayatı (Karmelit Tarikatı Örneği) olarak belirledi. Yüksek lisans ders dönemini tamamladıktan sonra Erasmus Programı ile İtalya’da Salerno Üniversitesi’nde bir dönem eğitim gördü. Sonrasında tez çalışmasını yapmak üzere İtalya Fano’da bulunan Yalın Ayaklı Karmelit Rahibelerine ait Azize Teresa Manastırına dört ay boyunca kapanıp saha çalışmalarını yürüttü. İyi derecede İtalyanca ve İngilizce bilmektedir.